

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 11 november 2021 vanaf 19.30 uur, in de raadzaal van De Paauw, te Wassenaar.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer A.E.T. Andringa, mevrouw S.J. Boom, de heren J.Ph. Bos, mr. drs. C. Bremmer, A. Deuzeman, drs. S.W.C. van den Dool, C.J. van der Elst, A.B. de Graaf, P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren B.W. Reinke, J.A.E.L.M. van Rixtel, A. in 't Veen, G. Zeelt en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig: mevrouw drs. E.C. van Herk en mevrouw J.C. Schroot.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer mr. M.N. Cramwinckel en mevrouw Spil.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Hierbij open ik de raadsvergadering van 11 november, de elfde van de elfde. Zoals iedereen inmiddels heeft gezien, vergaderen we vandaag weer in raadhuis De Paauw in Wassenaar. Dank aan de burens dat we hier weer gebruik van mogen maken. Dit heeft uiteraard te maken met de situatie rondom de coronapandemie. Ik verzoek u allen om de 1,5 meter in acht te nemen. We spreken vandaag allemaal vanaf onze eigen plaats. Als we lopen, doen we even ons mondkapje op en we houden uiteraard onderling afstand. Indien u even wilt overleggen, verzoek ik u om naar buiten te lopen, al was het maar vanwege het geluid hierbinnen. Ik vraag u ook om de apparatuur op uw tafel niet te verschuiven, zodat de camera's de sprekers goed in beeld hebben. Ik heb begrepen dat je het wel naar voren en naar achteren mag verschuiven, maar niet naar links of rechts.

Afgemeld zijn mevrouw Schroot en mevrouw Van Herk. We hebben vandaag een spreektijd per fractie voor de hele agenda van 20 minuten en voor het college van 48 minuten. Dat betekent dat de totale effectieve vergaderduur vier uur zal zijn. Het is fijn om ook even te benoemen dat onze bodes uit Voorschoten vanavond gewoon mee zijn verhuisd naar Wassenaar. Fijn dat jullie er zijn, mannen! Dat is toch een beetje vertrouwd.

(Applaus)

De **voorzitter:** Er staan vanavond twee inhoudelijke agendapunten op de agenda: de multifunctionele accommodatie en de begroting. Ik wil u er aan de voorkant nog even op attenderen om in uw bijdrage expliciet eventuele moties of amendementen in te dienen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter:** De heer Bremmer heeft zich aangemeld voor het vragenuurtje.

- *Restwarmteleiding*

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Graag stel ik aan het begin van dit heerlijk avondje enkele vragen over de recente deal tussen het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Gasunie over een investeringsbesluit over de aanleg van de ondergrondse warmteleiding van de Rotterdamse haven naar Den Haag. Onze fractie voelt zich als partij zeer geïnteresseerd aan klimaat en energie en wil vanuit die betrokkenheid enkele vragen stellen aan wethouder Spil. Ik zou haar, kort samengevat, willen vragen welke betekenis het recente definitieve investeringsbesluit van het

ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Gasunie over de aanleg van een ondergrondse warmteleiding van de Rotterdamse haven naar Den Haag heeft voor de opstelling van de gemeente Voorschoten en andere gemeenten in de Leidse regio, gegeven de besluitvorming van de Voorschotense gemeenteraad op 27 mei jongstleden, de bekende zes beslispunten over de warmtetransitie en onder andere het benutten van restwarmte via vormen van collectieve warmtevoorziening. Heeft wethouder Spil als portefeuillehouder inmiddels met haar Leidse regiocollega's contact over deze recente nieuwe ontwikkeling gehad c.q. kunnen hebben, uiteraard gegeven de besluitvorming van onze gemeente en andere gemeenten in de afgelopen periode? Zo ja, wat is de gemeenschappelijke noemer van de eerste reacties? Zo nee, kan zij ons dan daarover binnenkort nader informeren, bijvoorbeeld in de commissie Wonen, Ruimte en Groen? Dat waren mijn drie vragen.

De **voorzitter**: Er zijn geen aanvullende vragen van anderen.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Op de dag nadat de Gasunie het besluit genomen heeft, heeft zij iedereen meteen geïnformeerd. We zijn door de Gasunie dus ook persoonlijk geïnformeerd over het besluit. Het besluit dat de Gasunie genomen heeft, is om in ieder geval door te gaan met de Rotterdam-Den Haag-variant van de WarmtelinQ-leiding en om nog verder te denken over Den Haag-Leiden. Ik heb twee of drie weken geleden met de Gasunie rond de tafel gezeten. Daarbij gaf zij ook aan dat zij er nog steeds ontzettend in geïnteresseerd is om ook dat deel neer te leggen, al is het alleen al omdat er een soort infrastructuur nodig is, ongeacht welke warmte er uiteindelijk doorheen gaat. Die opstelling komt neer op: je hebt ook snelwegen nodig in het land en je hebt op een gegeven moment ook infrastructuur nodig om de warmtetransitie op te vangen. We hebben met de Leidse regio afgesproken dat we maandag gezamenlijk in de diepte verder praten. Het standpunt is ongeveer hetzelfde gebleven, want op 27 mei is inderdaad het besluit genomen om samen te werken in de transitie van warmte, maar daarbij hebben we ook gezegd: ongeacht wat de oplossing gaat worden, we gaan samenwerken om dit te doen. De restwarmte is dus een optie, maar we hebben ook de geothermie, de aquathermie en nog meer. In die zin hangt onze samenwerking dus niet af van het besluit of de WarmtelinQ doorgaat. Dat is dus de gemeenschappelijke noemer die u noemde. Daar zullen we maandag verder over praten. Alle zes de gemeenten zijn het daar ook over eens. Op 8 december zal er een raadsbijeenkomst zijn waarin de zes gemeenten ook met u als raden verder zullen spreken over deze transitie van warmte en de samenwerking.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik concludeer dat de relevantie van het besluit van 27 mei en de actualiteit van de samenwerking in de Leidse regiogemeenten onverminderd overeind staan.

De **voorzitter**: Daarmee sluit ik het vragenuur.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor dat de stream niet werkt.

De **voorzitter**: De stream werkt niet. O jé ... Er wordt aan gewerkt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dan stel ik voor dat we even schorsen totdat de stream gerepareerd is, aangezien er geen publieke tribune open is en er geen pers aanwezig is en we toch een belangrijke vergadering voor ons hebben, waarbij openheid belangrijk is.

De **voorzitter**: Ja, absoluut. Ik stel voor dat we vijf minuten schorsen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst, waarbij de schorsing tussentijds wordt verlengd.

De **voorzitter**: Ik heb zojuist het signaal gekregen dat we live zijn. Dus welkom ook aan iedereen die meekijkt en meeluistert. Fijn dat jullie er ook bij zijn deze keer. De mensen die thuis kijken, hebben alleen het vragenuur moeten missen. Meneer Bremmer, excuses hiervoor, maar we zullen er uiteraard voor zorgen dat het vragenuur wordt toegevoegd aan de uitzending, want er is wel opgenomen; er is alleen niet uitgezonden. We zullen ervoor zorgen dat ook agendapunt 2 digitaal beschikbaar gaat komen, zodat iedereen ook dat kan zien.

3. Ontwikkeling Multifunctionele Accommodatie (MFA) Wijngaardenlaan (raadsregistratienummer Z/19/032925/272060)

De **voorzitter**: In het raadsvoorstel is gekeken naar allerlei alternatieven: de locatie Kruispuntkerk of geen multifunctionele accommodatie. Het voorliggende voorstel aan de raad is om akkoord te

gaan met de ontwikkeling van de locatie op de bibliotheek voor een multifunctionele accommodatie en hiervoor extra geld ter beschikking te stellen. Wie mag ik het woord geven?

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Iemand moet het spits afbijten. Eigenlijk is het vraagstuk dat vandaag op tafel ligt, niet zo heel complex. We moeten als raad vanavond twee vragen beantwoorden: zijn we bereid om een substantiële investering te doen, zodat culturele organisaties een onderdak hebben in Voorschoten, en als we daartoe bereid zijn, wat is dan het best haalbare plan om dat te realiseren? Op de eerste vraag heb ik vorige week gelukkig van een ruime meerderheid van deze raad een positief antwoord gekregen. GroenLinks, de SP, de PvdA, het CDA en ONS Voorschoten gaven allemaal aan op zich te willen investeren in onderdak voor cultuur. Mooi! Let's put our money where our mouth is. Dan blijft de tweede vraag over en die is eigenlijk ook niet zo heel moeilijk te beantwoorden. In de afgelopen vijftien jaar hebben veertien plannen de revue gepasseerd voor een multifunctionele culturele accommodatie: op het Deltaplein, op het Wagenerf, bij de Dorpskerk, rond de Kruispuntkerk en dus ook op de Wijngaardenlaan. Wat wethouder Mol vier jaar geleden ook al wist, is nog steeds het geval: alleen dat laatste plan is realistisch haalbaar. Ruimtegebrek rond de monumentale Kruispuntkerk laat bijvoorbeeld in tien verschillende varianten zien dat daar geen mogelijkheden liggen. We erkennen dat het plan-Wijngaardenlaan niet het ideaalbeeld is. Hoe mooi zou het zijn als we een nog grotere zaal neer zouden kunnen zetten? Maar de realiteit is helder: dat is niet realistisch. Zoals we vaak horen van ONS Voorschoten: realisme is de toon. Een paar keer per jaar zullen een paar verenigingen voor hele grote uitvoeringen elders een zaal moeten vinden. Die zalen zijn er en daar kan de MFCA ook bij helpen, maar voor de overgrote meerderheid van het culturele aanbod in ons dorp voor jong en oud, voor actieve deelname en passief genot biedt de Wijngaardenlaan uitkomst. Als we dat kunnen realiseren, mogen we onze handjes dichtknijpen. Alternatieven zijn er niet meer en het Cultureel Centrum moet op korte termijn sluiten. Als dat niet komend jaar is, misschien valt het dan nog een jaartje te rekken, maar vroeg of laat staat ons volledige culturele leven op straat en is de kaalslag een feit. Zoals de heer Maassen vorige week terecht opmerkte: het is geen vijf voor, maar vijf over twaalf.

Eigenlijk is de keuze vanavond dus simpel, maar laat het maar aan de Voorschotense gemeenteraad over om toch weer geen besluit te durven nemen. Er ligt een amendement, ingediend door een meerderheid van de raad, dat even onuitvoerbaar als - laat ik het maar eerlijk zeggen - belachelijk is. Het is onuitvoerbaar omdat er wordt voorgesteld om binnen een paar maanden een samenhangend en realistisch plan uit te werken waarin functies, kosten, kostendragers en planning zijn opgenomen voor alle investeringen op middellange termijn. Als je daadwerkelijk een goed beeld wilt hebben van de kosten, kostendragers en functionele invulling van een ontwikkeling, moet je eerst tot een definitief ontwerp komen. Als mogelijke kostendrager voor een investering in een MFCA wil je bijvoorbeeld weten of en hoeveel appartementen je ergens kan bouwen. Dat betekent dat je een ontwerp moet maken, een participatieproces moet doorlopen en een definitief ontwerp moet vaststellen. En dat voor alle investeringen op alle locaties in ons dorp, in vier maanden. Onuitvoerbaar dus, en ridicuul omdat we hier al vijftien jaar mee bezig zijn en omdat we al vijftien jaar blijven vragen om nieuwe plannen, nieuwe integrale afwegingen, nieuwe varianten, nieuwe informatie, nieuwe inzichten, niet om tot een beter besluit te komen maar om te voorkomen dat we in werkelijkheid een besluit moeten nemen. D66 gaat hier simpelweg niet in mee. Uitstel is geen optie. Het nieuwste luchtkasteel is niet in vijf maanden gebouwd en ook niet in vijf jaar. Dit amendement betekent dat we binnenkort de voordeur van het Cultureel Centrum dichtdraaien en het hele culturele leven van Voorschoten succes wensen met hun voortbestaan elders in de regio, zonder dat er zicht is op een alternatief. Dat is werkelijk onbegrijpelijk.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. De fractie van ONS Voorschoten blijft van mening dat de locatie Kruispuntkerk een betere locatie is voor een nieuwe MFA. De dynamiek in het centrum moet worden vergroot. Lees dat maar na in het rapport van Blaauwberg. Elke kans die je op dat punt krijgt, moet je pakken. Zoveel kansen zijn er niet en zoveel kansen komen er niet. Dat hebben we eind vorig jaar in de raad precies zo verwoord. Als het voorliggende raadsvoorstel zou worden aangenomen, wordt een hele reeks eerder gemaakte afspraken in één klap met een pragmatische bulldozer opzijgeschoven. Dat vinden wij niet kunnen. Als je met elkaar afspraken maakt, moet je je daar ook aan houden. Dat is wat de fractie van ONS Voorschoten onder realisme verstaat. Wat je wel kan doen, is opnieuw over die gemaakte afspraken gaan praten. Misschien besluit je samen om die aan te passen. Dan kan er vervolgens wellicht meer ruimte ontstaan, in die volgorde, maar niet zoals nu wordt voorgesteld: in de slipstream van het besluit over een nieuwe MFA afspraken overboord gooien, zoals de nota Schuldenbeheersing, waarin afspraken zijn gemaakt over de financieringsruimte, en bijvoorbeeld ook het door de raad op 10 december 2020

aangenomen en door drie collegepartijen plus de SP ingediende amendement 113, waarmee afgesproken is de exploitatielasten te verlagen - dat gebeurt niet volgens het huidige voorstel - en met een definitief ontwerp te komen, dat er nu niet is, althans naar onze interpretatie. Onze fractie heeft in december 2020 overigens niet voor amendement 113 gestemd.

Er wordt geopperd dat de opbrengst van het A&B-huis in lijn met de strekking van het legaat zou moeten worden aangewend om de financiering van verbouw en nieuwbouw op de locatie bibliotheek te funden. We weten niet hoeveel dat is. Dat komt met name doordat de raad niet mag weten wat er met de expertgroep is afgesproken. Ten eerste staat dit - verkoop het A&B-huis maar en besteed de opbrengst aan een cultureel doel in Voorschoten - absoluut niet in het legaat. Ten tweede hebben we afgesproken de opbrengst van verkoop van gemeentelijk vastgoed in principe te gebruiken voor het aflossen van schulden. Mits goed onderbouwd kan die opbrengst worden aangewend voor andere doelen dan de aflossing van schulden. Maar je moet zo'n eventueel besluit niet in de slipstream van een MFA-besluit nemen. Je had de opbrengst van het A&B-huis net zo goed kunnen gebruiken voor een deel van de kapitaalversterking van Alliander - dat dient ook een algemeen nut - of voor iets anders. Waarom is het zo vanzelfsprekend dat de opbrengst van het A&B-huis wordt gekoppeld aan de MFA Wijngaardenlaan? Als je iets anders wil doen met die opbrengst van het A&B-huis dan schuld aflossen, hadden we dat wat ons betreft liever in een separaat agendapunt met elkaar besproken. Je moet zo iets integraler beoordelen dan alleen langs de lijn van de verkoop van het A&B-huis en vervolgens dekking van de MFA.

Wat de ingezonden brief van de Werkgroep Burgerinitiatief MFA Voorschoten betreft: wij waarderen de niet aflatende inzet van het burgerinitiatief, dat zich op onbezoldigde basis inzet voor de belangen van Voorschoten met betrekking tot een MFA. Wij zijn van mening dat je niet om de in deze brief genoemde argumenten heen kan. Wij zijn bijzonder benieuwd naar de inhoudelijke reactie van het college op deze brief, punt voor punt, die op enig moment toch wel te verwachten zou moeten zijn.

De gemeente heeft de bibliotheek gevraagd de exploitatie van de MFA op zich te nemen. In vervolg daarop zijn door de bibliotheek tegenvoorstellen geformuleerd, zoals opgenomen in de Aanzet businessplan Wijngaardenlaan. De MFA gaat daarbij niet op in de bibliotheek. De alternatieve structuur, zoals voorgesteld, zou wellicht wel kunnen, maar lijkt ons nogal complex. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden lopen, evenals de verdeling van financiële risico's, wat ons betreft door elkaar heen. Onduidelijk is hoe er met dit raadsvoorstel op die Aanzet businessplan, dus met een andere aansturingsstructuur, wordt gereageerd. We hebben in de commissievergadering vorige week al een lange lijst bezwaren tegen het voorliggende besluit genoemd, waaronder de inmiddels veel hogere werkelijke bouwkosten, het tempo waarin beschikbare investeringsruimte wordt gebruikt, de maximaal € 100.000 per jaar nieuwe afschrijvingslasten, een garantstelling voor € 636.000, die er wellicht toe zal leiden dat de gemeente een groot deel van dat bedrag op tafel moet leggen, en het feit dat er nu al issues worden ervaren rond parkeren in de buurt van de bibliotheek. Voor de nadere toelichting op deze punten verwijzen wij graag naar onze inbreng in de commissie Burger en Bestuur.

Het zal duidelijk zijn: wij zijn zeer terughoudend ten aanzien van het voorliggende raadsvoorstel. Het zal geen verbazing wekken dat wij het uitermate zorgvuldig geformuleerde amendement 144 graag mede-indienen. Wij zullen instemmen met beslispunt 1 in het raadsvoorstel, met de conclusie de MFA niet te realiseren, omdat de MFA niet gerealiseerd kan worden binnen de financiële kaders. Wij kunnen ons niet vinden in de overige beslispunten. Als je een dergelijk groot project zou willen aanzwengelen, zou het overigens helpen als je over een aantal jaren een pot opspaart, vervolgens € 2 miljoen in de binnenzak hebt en dan opnieuw gaat praten over dergelijke plannen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Enige tijd geleden heeft het CDA samen met de Partij van de Arbeid, ONS Voorschoten en de VVD een initiatiefvoorstel geschreven. De insteek hiervan was om de opgave uit het accommodatiebeleid, de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen, de woningbouwopgave en de versterking van het centrum integraal te benaderen en in samenhang te bezien. Dit heeft geleid tot een raadsvoorstel waarover in mei 2020 besluitvorming heeft plaatsgevonden. Ik heb dat nog even teruggelezen. Destijds heeft de besluitvorming plaatsgevonden langs de volgende drie lijnen. Het is ons inziens opmerkelijk hoe relevant deze beslispunten anno december 2021 nog steeds zijn. Ik herhaal de beslispunten van destijds. Ze luiden als volgt. Ten eerste: een onderzoek te starten naar de haalbaarheid van de MFA in en om de Kruispuntkerk, in combinatie met het gemeentehuis, en dit te vergelijken met de locatie Bibliotheek. Daarnaast zijn

in 2020 opdrachten aan het college verstrekt die gericht waren op de herontwikkeling van drie locaties in het centrum, in nauwe samenhang te bezien met de verkoop en herontwikkeling van het Cultureel Centrum en mogelijk ook met de bibliotheek. Als derde besispunt is besloten om een plan op te stellen voor een projectorganisatie en een programma dat het geheel en de deelprojecten van dit project beschrijft. Dat waren de drie besispunten die als zodanig zijn vastgesteld in 2020. Vervolgens is in december 2020 besloten de samenhang tussen deze opgaven los te laten en louter voor te sorteren op een MFA op de Wijngaardenlaan. Op grond van het voorliggende MFA-voorstel concludeert de CDA-fractie dat het loslaten van de besluitvorming van mei 2020 in december 2020 een minder gelukkig besluit is geweest. We worden thans geconfronteerd met een voorstel waarin belangrijke samenhang ons inziens ontbreekt. We kunnen vandaag niet beslissen over een MFA aan de Wijngaardenlaan en al volgende maand, in december, een discussie starten over de mogelijke renovatie van het gemeentehuis. Onze opgaven zijn nu eenmaal vele malen complexer en moeten in samenhang blijven worden beschouwd conform ons besluit van de raad op 20 mei 2020. We kunnen besluitvorming met de impact zoals deze ook niet los zien van ons investerings- en schuldenplafond en evenmin van de geleerde lessen van het preventief toezicht vanuit 2017. De financiële kaders zijn destijds niet lichtzinnig door de raad vastgesteld en zijn ons inziens nog steeds relevant. Wij steunen daarom het voorliggende amendement 114. Het CDA wil voor nu een pas op de plaats en wil relevante investeringen in een integraal overzicht bezien, zodat we daarin een betere keuze kunnen maken en prioriteiten kunnen stellen. Ik merk op dat het CDA bij de Kadernota 2022 een motie met deze strekking heeft ingediend.

De heer **Andringa** (D66): Mijn vraag aan de heer Van Oostrum is of hij het idee heeft dat het dorp ooit af is.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Wat denkt u zelf?

De heer **Andringa** (D66): Ik denk van niet. Dat is precies de moeilijkheid van wat u zegt. We kunnen nu geen besluit nemen over de MFA, want straks komt de bibliotheek of het gemeentehuis. Als he gemeentehuis komt, is er weer een nieuwe ontwikkeling en moeten we het eigenlijk ook daarmee verknopen, want dit pand komt beschikbaar of die locatie kan herontwikkeld worden. Dan moeten we eigenlijk ook kijken naar de gymzaal en dan moeten we het ook betrekken bij de zwembaddiscussie. En als we het er dan toch over hebben, dan hebben we nog wel een bouwlocatie die we er eigenlijk ook integraal bij willen betrekken. Zo doen we precies wat we de afgelopen vijftien jaar gedaan hebben, namelijk elke keer zoeken naar een ander dossier waarmee we het misschien ook kunnen verknopen. Wat die lijst van veertien dossiers van de afgelopen vijftien jaar betreft: er is al eens gekeken naar een combinatie met het gemeentehuis en naar al die andere varianten. Elke keer bleek dat te complex. Het enige wat u nu voorstelt, is zeggen: we kunnen geen besluit nemen tot we zeker weten dat het dorp helemaal af is op het moment dat we een totaalbesluit hebben genomen over alles.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het CDA heeft een motie geschreven en ingediend bij de behandeling van de Kadernota. Die motie is overgenomen door het college en volgens mij ook door uw partij. Die vraagt om de investeringen in de komende tien jaar netjes bij elkaar op te schrijven. Dat wordt ook bij de Kadernota gedaan. Volgens mij is dat besluit dus relevant.

De **voorzitter**: De heer Andringa, tot slot.

De heer **Andringa** (D66): Dat klopt, meneer Van Oostrum, maar wat u nu voorstelt met het amendement dat u mede indient, is niet alleen om een overzicht te hebben van investeringen maar ook een uitgewerkt plan van al die investeringen, inclusief alle kosten en kostendragers. U weet ook dat een plan met kosten en kostendragers een definitief ontwerp betekent. Dat betekent ook dat u pas een besluit over de MFCA kunt nemen als u een definitief ontwerp hebt voor al die voorstellen over al die investeringen die de komende tien jaar gedaan moeten worden. Als dat er nog niet ligt, blijft u doen wat u de afgelopen vijftien jaar ook gedaan heeft: ja, we moeten toch nog naar wat andere plannen kijken voordat we een besluit nemen.

De **voorzitter**: De heer Van Oostrum, tot slot.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Uw eigen fractie heeft op 10 of 16 mei 2020 ook ingestemd met het voorstel over het accommodatiebeleid. Daar wil ik het bij laten.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter, ik zou daar graag op willen reageren als dat mag, want meneer Van Oostrum zegt iets over mijn fractie.

De **voorzitter**: U heeft al drie of vier keer geïnterrupteerd. We gaan nu even naar de interruptie van de heer De Graaf.

De heer **De Graaf** (PvdA): Een interruptie naar aanleiding van de interruptie van de heer Andringa. Mijn vraag is of D66 het indringende advies van de provincie aan Voorschoten om ervoor te zorgen dat Voorschoten in het vervolg komt tot een integrale afweging van belangrijke investeringsbesluiten, niet meer belangrijk vindt. Vindt u dus dat het voortaan maar goed is om incidentele beslissingen te nemen over afzonderlijke projecten? En vindt u niet dat de manier waarop u een karikatuur maakt van het amendement, ietwat zou kunnen lijken op snelle en voorbarige verkiezingsretoriek?

De heer **Andringa** (D66): Het wordt leuk: een vraag aan mij. Ik ben het helemaal met de heer De Graaf eens dat we integrale afwegingen moeten maken. Dat is ook precies de reden waarom we dat investeringskader hebben vastgesteld. Dus natuurlijk moeten we die integrale afweging maken. Dat betekent alleen niet dat we voor al die investeringen een uitgewerkt plan moeten maken en tot het punt moeten komen dat we alleen een oordeel over elke afzonderlijke investering kunnen vellen als we voor al die investeringen een plan hebben. Dat is precies wat nu wordt voorgesteld. Om tot slot toch ook de vraag te beantwoorden die meneer Van Oostrum net stelde: ja, we hebben dat in mei 2020 voorgesteld. Gelukkig heeft het college terecht moeten concluderen dat de integraliteit die de raad toen voorstelde, niet haalbaar is als je ooit een besluit wil nemen. Daarom heeft het college gezegd: we gaan nu toch een besluit nemen. Dat is een heel verstandige keuze geweest.

De **voorzitter**: Meneer Van Oostrum, vervolg uw betoog.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik ga verder met mijn betoog en kom bij beslispoint 3 van amendement 144. Ik zal dat nog even toelichten. Dat moet ons inziens worden beschouwd als een bevestiging van het derde beslispoint van het voorstel uit mei 2020: schrijf een plan uit dat het geheel en de deelprojecten van het project beschrijft en kies voor een projectmatige aanpak om opgaven op te pakken en op te lossen in een optimum van kosten, kostendragers en functionaliteiten. Dit moet uiteraard voortvarend doch zorgvuldig gebeuren. Wij willen daarbij benadrukken dat wij als CDA steeds hebben gezegd en betoogd: neem nu de tijd en wees zorgvuldig. Dat hebben wij vele malen gezegd. We kunnen het maar één keer in 40 jaar goed doen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Denkt de heer Van Oostrum niet dat we na vijftien jaar weleens een keer genoeg tijd genomen hebben om over dit voorstel te praten?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik vind het frame van vijftien jaar een beetje vreemd. Pas bij het herstelplan van 2017, waar u ook voor was, is besloten om het Cultureel Centrum dicht te doen. U denkt vanuit vijftien jaar, maar ik denk dus vanuit 2017.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voor zover ik weet, was het Huis van Voorschoten een voorstel om het gemeentehuis samen te voegen met een multifunctionele accommodatie. Ik geloof dat dat exact het voorstel is waarover de heer Oostrum nu weer aan het praten is.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik verwijs naar de besluitvorming in 2017.

De **voorzitter**: Meneer Van Oostrum, vervolg uw betoog.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Amendement 144 brengt ook met zich mee dat het Cultureel Centrum langer open moet blijven. Gelukkig hebben wij uit het voorstel van het college van december 2020 kunnen afleiden dat het Cultureel Centrum voorlopig nog kan worden opengehouden zonder dat daar in de komende periode bouwkundige investeringen voor nodig zijn. Wij steunen in die zin amendement 144.

We willen onze grote dank en waardering uitspreken voor de heer Van Leeuwen en het bestuur van de bibliotheek en ook voor de initiatiefnemers van de Kruispuntkerkvariant, de heren Snoeker en Kranendonk. De belangrijke en nuttige inzichten van hun belangrijke werk zijn zeker niet vergeefs geweest en zullen ons op een later moment alsnog van dienst zijn. We zijn en blijven hen zeer erkentelijk voor hun inspanningen voor het culturele verenigingsleven van Voorschoten.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Vorige week had ik bij de commissiebehandeling een tijdmetafoor. Ik zei: het is vijf over twaalf. Zojuist hoorde ik de heer Van Oostrum van het CDA ook een tijdmetafoor gebruiken. Ik hoorde hem zeggen dat je het maar één keer in 40 jaar goed kan doen. Hij zei daar niet bij hoe vaak je het in vijftien jaar fout kan doen, want dat is de afgelopen vijftien jaar regelmatig gebeurd. Dat is de reden waarom de SP heel graag wil dat er nu een besluit wordt genomen. De cultuur in Voorschoten zit al jaren en jaren te wachten op een besluit van de politiek, dat er steeds maar niet komt en dat al in 2006 niet is genomen, waardoor toen bijna een collegecrisis ontstond. Het besluit is de afgelopen jaren steeds opnieuw niet genomen en dreigt nu opnieuw niet genomen te worden. De SP vindt dat de gemeenteraad, als hij besluit om vandaag amendement 144 aan te nemen, de cultuursector in Voorschoten en alle mensen die passief of actief willen genieten van cultuur, in de kou laat staan. Want uitstel tot na de verkiezingen betekent een nieuw plan, weer helemaal opnieuw beginnen en misschien zelfs bij mensen de verwachting wekken dat er een plan gaat worden gemaakt waarmee de Kruispuntkerk gesloopt wordt, terwijl iedereen in deze zaal weet dat de kans dat dat ooit gaat gebeuren, kleiner is dan 1% en waarschijnlijk nog veel kleiner. Maar toch ga je dan jarenlang de suggestie wekken dat dat misschien wel kan gebeuren. Weer tien jaar vertraging, weer verenigingen die kapotgaan, een Cultureel Centrum dat over drie jaar echt helemaal instort. Wie gaat aan al die verenigingen uitleggen dat ze straks nergens meer terecht kunnen? Wie gaat er straks bij de filmclub uitleggen dat ze straks helemaal geen onderdak meer hebben? Dat is het gevolg van het aannemen van amendement 144. De SP wil die verantwoordelijkheid niet nemen, die verantwoordelijkheid om aan mensen uit te leggen dat ze straks op straat staan met hun culturele vereniging. De SP wil wel de verantwoordelijkheid nemen om eindelijk eens een keer een multifunctionele accommodatie neer te zetten, ook al is die dan misschien niet ideaal voor iedereen, maar wel goed genoeg. Het scheelt misschien een paar uitvoeringen per jaar, waarvoor de verenigingen dan moeten uitwijken. Dan hebben we het misschien over vijf optredens per jaar. Dat is de prijs om ervoor te zorgen dat alle andere culturele activiteiten wel kunnen plaatsvinden op de Wijngaardenlaan. De SP wil daar graag de verantwoordelijkheid voor nemen om ervoor te zorgen dat dat kan lukken. Daarom steunen wij dit voorstel van het college.

Het lezen van amendement 144 wekte heel veel verwarring en verbazing in mijn fractie, vooral ook omdat in het amendement onomwonden staat dat er deze collegeperiode geen besluit meer wordt genomen. Dat is vreemd, want in het coalitieakkoord staat heel duidelijk dat in het bibliotheekgebouw een kleine theaterzaal wordt geïntegreerd voor filmvoorstellingen, kleine concerten en toneeluitvoeringen. Mijn fractie ziet amendement 144 dus eigenlijk als een breuk van de eerste ondertekenaar, de VVD, met het coalitieakkoord. Wij vragen de VVD of we dit amendement moeten zien als een motie van wantrouwen tegen het college, dat het coalitieakkoord uitvoert en in z'n geheel voor dit voorstel heeft gestemd en waarvan de wethouder voor Cultuur, Accommodatiebeleid en Bibliotheek de wethouder van de VVD is. Mijn vraag aan de VVD-fractie is concreet: trekt u uw wethouder terug uit het college als gevolg van amendement 144?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Na vijftien jaar praten, uitzoeken, uitwerken en dan weer van gedachten veranderen ligt er nu eindelijk een concreet plan voor deze multifunctionele accommodatie. Sinds het financieel herstelplan in de donkere dagen van het financieel dal waar Voorschoten toen in zat, wisten we dat hiervoor urgent een oplossing gevonden moest worden. Doordat het Cultureel Centrum gesloten wordt, dreigt een flink aantal culturele organisaties in Voorschoten anders simpelweg op straat te komen staan. Maar het gaat daarbij niet alleen om het sluiten van het Cultureel Centrum. We zitten ook met het onderhoud van de bibliotheek, de op het terrein van het Cultureel Centrum geplande woningbouw, die in deze tijd ontzettend nodig is, en uiteindelijk ook de herbesteding van de Kruispuntkerk. Die hangt ook al tijden boven de markt. Ik heb in deze raad meerdere malen mensen horen zeggen dat het ontzettend belangrijk is dat daar eindelijk iets gebeurt. Het is allemaal een keten van ontwikkelingen die allemaal in afwachting zijn van het besluit van de raad. De hele raad heeft uitgesproken dat het belangrijk is dat we hier iets aan doen. Natuurlijk komt het voorliggende plan niet aan alle wensen tegemoet. Om eerlijk te zijn was dat duidelijk vanaf het begin, want daarvoor zouden de middelen simpelweg niet beschikbaar zijn. Dat betekent natuurlijk ook dat er teleurgestelde partijen zijn. Dat is ontzettend vervelend. Politieke partijen vinden het ontzettend vervelend om maatschappelijke organisaties teleur te stellen. Ik denk dat we dat allemaal kunnen delen, maar soms is het nodig. We hebben in de afgelopen collegeperiode uitgebreid de tijd genomen om te zoeken naar andere mogelijkheden. De heer Van Oostrum verwees net naar de moties die er hierover geweest zijn en naar hoe we dit allemaal aan zouden pakken. We hebben uitgebreid en breed gekeken. Er liggen uitgebreide rapporten. We

hebben meerdere malen erover gesproken en dit is het voorstel dat er ligt. Het is verbeterd, maar zoals in het raadsvoorstel is verwoord, is er ook geen haalbaar alternatief. Ook goedkoper gaat het zeker niet worden. Die discussie hierover verbloemt dat het voorstel ook echt een aanwinst is voor het dorp. Het is een bibliotheek met een maatschappelijke organisatie in een gemoderniseerd, flexibel gebouw. Het is een nieuw thuis voor het Filmtheater. Het is een breed inzetbare zaal. Ja, de grote zaal ontbreekt, maar daarvoor is er wellicht een hal in de Kruispuntkerk en zijn er andere zalen in het dorp. Het is een plan waar GroenLinks in elk geval graag voor zal stemmen.

Maar het lijkt in de praktijk helaas weinig uit te maken. In de afgelopen periode hebben we dit plan meerdere keren besproken. Elke keer is de beslissing vooruitgeschoven. Rond de Kadernota werd ook weer de sloop van de Kruispuntkerk ingebracht. Dat was dan het laatste alternatief. Als we dat dan eindelijk wisten, ging het goedkomen; er zou absoluut een besluit komen. We zitten hier nu in de begrotingsraad en tot onze schrik ligt amendement 144 voor, dat de hele zaak maar gewoon weer vooruit wil schuiven. En niet alleen dat; het lijkt alsof de klok rustig weer terug naar af gezet wordt, alsof de hele afgelopen periode gewoon niet gebeurd is, behalve de - zoals de heer Andringa al aangaf - volstrekt onuitvoerbare eis dat er binnen vier maanden een volledig uitgewerkt, extern doorgerekend investeringsprogramma moet worden opgeleverd door het college. Intussen is voor die organisaties, waar het allemaal mee begon, helemaal niks opgelost, terwijl het Cultureel Centrum op een gegeven moment niet meer mee kan. Zoals de heer Maassen net al vroeg: wie gaat dit straks uitleggen aan de organisaties die straks op straat staan?

Ik snap de impuls. Toen mijn vrouw en ik zwanger waren van ons eerste kind, vertelde ik een vriendin dat ik eigenlijk niet zeker wist of dit wel het juiste moment was. Zij antwoordde: "Dat is het waarschijnlijk ook helemaal niet, maar dat is het eigenlijk nooit en je kunt niet eeuwig wachten, want voordat je het weet, is het te laat en komt er van steeds opnieuw uitstel uiteindelijk gewoon afstel, al had je dat eigenlijk nooit gewild. Mijn vraag aan de indieners van amendement 144 is: wat bereiken we nou met dit uitstel? Welke informatie gaan we in april hebben die er nu niet is waardoor we dan wel weten wat we willen, behalve misschien dan weer de volgende fata morgana waar we allemaal achteraan kunnen jagen en natuurlijk het feit dat de verkiezingsperiode voorbij is? Dan hebben we die maar alvast weer gehad.

Er zullen altijd een paar laatste onzekerheden overblijven. Zoals de heer Andringa al zei: het dorp is gewoon simpelweg nooit af. Maar desondanks moet je proberen het juiste te doen, ondanks al die onzekerheden. Dat is nou precies wat de mensen van bestuurders verwachten en dat is waar we allemaal voor gekozen hebben toen we op die lijst gingen staan en ons hebben laten kiezen. Als fracties nu toch niet bereid zijn een bedrag uit te trekken voor de investering in cultuur, wil ik ook dat ze dat aangeven. De initiatiefnemers en alle betrokken partijen die zitten te wachten op de raad, wachten al jaren op duidelijkheid. Die verdienen dat gewoon. We zullen dit amendement dan ook zeker niet steunen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Voor ons ligt het besluit over de MFA. Wat ooit begon als mooi initiatief, uit nood geboren vanwege de sluiting van het Cultureel Centrum, is nu een blok aan het been van het college en de collegepartijen. Het staat namelijk in het coalitieakkoord, maar vier jaar geleden kostte hetzelfde project ongeveer € 1 miljoen. Inmiddels is dat 3,5 keer zoveel en weten wij op dit moment niet wat de gestegen bouwkosten nog extra gaan kosten. Zo'n groot besluit met zulke financiële consequenties moet in ieder geval meer draagvlak hebben. Verder lijkt dit dossier te gaan om de keuze tussen een beperkt MFA in de bibliotheek of een volwaardig cultureel centrum in de Kruispuntkerk. Wat dat betreft heeft een volwaardig cultureel centrum onze voorkeur. Als dat wat langer duurt, mag dat wat ons betreft.

De heer **Maassen** (SP): Mevrouw Persoon zet het een beetje raar tegen elkaar, want het is niet het één of het ander. De Kruispuntkerk platgooien en daar een volwaardig cultureel centrum neerzetten, zoals u dat omschrijft, gaat niet gebeuren. Dat is een luchtkasteel. De keuze gaat tussen de Wijngaardenlaan en niks. Gaat u het Filmtheater uitleggen dat u voor niks kiest?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ik heb helemaal niet gezegd dat de Kruispuntkerk platgegooid moet worden. Dat zijn uw woorden. Ik heb daar niks over gezegd. Ik zeg alleen dat ik niet weet hoeveel het gaat kosten aan de Wijngaardenlaan. Het is nu al 3,5 keer zoveel. Het kan misschien wel naar € 6 miljoen gaan. Als ik dan toch met mijn hart spreek en ook luister naar de inwoners van Voorschoten, zeg ik dat de locatie Kruispuntkerk veel beter is.

De heer **Maassen** (SP): Dit vind ik een beetje een goedkoop trucje van mevrouw Persoon. Ze zegt: "Ik heb het niet gezegd". Nee, maar ze heeft wel verwezen naar de plannen op de plek van de Kruispuntkerk, die inhouden dat de Kruispuntkerk platgegooid moet worden. U heeft het dus misschien niet gezegd, maar u heeft het wel bedoeld. Ik snap dat u bezwaren heeft tegen de hoge kosten van de multifunctionele accommodatie op de Wijngaardenlaan, maar u weet net zo goed als ik dat de locatie Kruispuntkerk veel duurder is.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): We weten niet of dat veel duurder is. Dat zegt u.

De heer **Andringa** (D66): Ik heb een vraag over het door mevrouw Persoon geschetste dilemma bij de vergelijking tussen een volwaardig cultureel centrum op de Kruispuntkerklocatie versus de Wijngaardenlaan. We zaten vorige week allebei bij dezelfde informatiebijeenkomst. Daar gaf de bibliotheek aan dat er in de afgelopen zes jaar tien variantstudies zijn gedaan naar de mogelijkheid van een multifunctionele accommodatie op de Kruispuntkerklocatie en dat die studies bij al die tien varianten tot de conclusie kwamen dat het oppervlakte niet groot genoeg was om daar een bibliotheek te realiseren. Is het volgens u mogelijk om een volwaardige - dat is uw woord - multifunctionele accommodatie te realiseren zonder de bibliotheek?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ik denk dat dat zeker wel kan, maar de ene zegt van wel en de andere zegt van niet. Het is dus maar gewoon hoe dat verteld wordt.

De heer **Andringa** (D66): Dat vind ik interessant, want als er iemand weet of er ergens ruimte is voor de bibliotheek, lijkt mij dat het bestuur van de bibliotheek. Als het bestuur van de bibliotheek zegt dat het tien keer in tien verschillende varianten heeft gekeken naar de mogelijkheid om naar de Kruispuntkerklocatie te gaan en dat daar gewoon niet voldoende ruimte is, lijkt juist de bibliotheek daar de meest aangewezen expert voor. Maar het interessante is dat zelfs de burgerinitiatiefnemers van het Kruispuntkerkplan zelf aangaven dat het ondenkbaar is dat je een multifunctionele accommodatie kan realiseren zonder de bibliotheek. Dat werd vorige week letterlijk gezegd. Met andere woorden: we hebben vorige week gehoord dat, los van de vraag of je die kerk sloopt, een volwaardige multifunctionele accommodatie niet mogelijk is op de Kruispuntkerklocatie. Aldus de mensen die de bibliotheek kennen en de mensen van het initiatief. Met andere woorden: waarom houdt u de bewoners van Voorschoten het sprookje voor dat daar iets gerealiseerd kan worden waarvan én de bibliotheek én de initiatiefnemers zeggen dat dat eigenlijk helemaal niet kan?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ik heb hier niet zo een antwoord op, alleen dat een onafhankelijk bureau hier dan misschien een keertje op een andere manier naar moet kijken.

De **voorzitter**: De heer Andringa, tot slot.

De heer **Andringa** (D66): Zoals bijvoorbeeld RBRE, bbn en al die andere onderzoeksbureaus die de afgelopen vijftien jaar bij herhaling door deze gemeenteraad gevraagd zijn om hier onafhankelijk naar te kijken en die elke keer tot de conclusie kwamen dat de Kruispuntkerklocatie geen optie was. Dat is tien keer bestudeerd in de afgelopen zes jaar.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Het gaat mij om de financiën. Dat is het grootste punt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het verbaast mij een klein beetje dat mevrouw Persoon net aangeeft dat zij geen idee heeft hoe duur het plan gaat worden bij de Wijngaardenlaan. Er staat expliciet op papier hoe duur het gaat worden, maar natuurlijk heeft mevrouw Persoon er helemaal gelijk in dat de oplopende bouwkosten bij vertraging een groot probleem zijn. Mijn vraag is alleen waarom mevrouw Persoons handtekening dan staat onder amendement 144, dat in ieder geval gaat leiden tot meer vertraging, zodat we dan zeker weten dat het duurder wordt.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ik weet niet of het door vertraging duurder gaat worden. Ik denk dat de Wijngaardenlaan in verhouding veel duurder gaat worden dan wij denken.

De heer **Andringa** (D66): Ik wil iets rechtzetten. Mevrouw Persoon zei zojuist terecht dat het allemaal duurder wordt, ook omdat de bouwkosten stijgen. Volgens mij weet u dus wel heel precies dat bij verder uitstel de bouwkosten verder stijgen, want dat is wat kosten doen. Dan wordt het

dus duurder. U kunt dus niet zeggen dat u niet weet of uitstel het duurder maakt én dat het duurder wordt omdat de bouwkosten stijgen. Die twee dingen zijn onverenigbaar met elkaar.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Misschien zakken de bouwkosten over een jaar wel weer. Dat weten we niet, hè? Dat zou zomaar kunnen.

De **voorzitter**: Mevrouw Persoon, vervolg uw betoog.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Het Filmtheater heeft het huidige Cultureel Centrum goed in beheer. De clubs die er gebruik van maken, staan dus niet in de kou. Een MFA in de Kruispuntkerk versterkt ook het centrum. Waar het Voorschoten Lokaal Sterk vooral om gaat, is dat we ons als gemeente aan de eigen spelregels houden. Wanneer het eerste beslispunt inhoudt dat we concluderen dat de MFA niet gerealiseerd kan worden binnen de financiële kaders, moeten we het daarover hebben. Voorschoten Lokaal Sterk neemt de financiële kaders en ook amendement 113 van de coalitie heel serieus. We weten allemaal nog heel goed waarom we vier jaar geleden onder curatele kwamen bij de provincie. Dat was ook omdat we ons toen niet aan onze eigen kaders hielden. Voorschoten Lokaal Sterk wil dat niet nog eens meemaken.

Ik rond af. Voorschoten en haar inwoners verdienen beter dan een halve MFA of een bieb-plus. Als je investeert, doe het dan goed.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Na vele jaren en evenzovele initiatieven met grote en kleine samenhang is er uiteindelijk een raadsinitiatief over het accommodatiebeleid, waar de VVD van harte en met veel energie aan heeft meegewerkt. Uiteindelijk is er getrechterd op een MFA in het pand van de bibliotheek. Het motto "We moeten nu eindelijk maar eens een beslissing nemen" wordt in de gangen nog steeds rondgepapegaaid, maar voor de VVD is dat niet een reden om een besluit te nemen. We hebben het plan voor de MFA en de bibliotheek positief bekeken en we hebben daar ongeveer een jaar geleden ook duidelijke randvoorwaarden aan gesteld, zoals je dat bij elk plan in principe altijd doet. We hebben daarbij gekeken naar de plaats, het pand, de gebruikers en degenen die het willen gaan gebruiken. We hebben daar gesprekken mee gevoerd en we hebben gekeken naar de onderlinge samenhang, het onderling versterken van elkaar en de aanzui-gende werking, zowel van het functioneren van een MFA als op de omgeving, maar uiteraard ook naar andere investeringen die ons nog te wachten staan. Uiteindelijk heeft dat, gebaseerd op allerlei net genoemde inhoudelijke zaken, tot randvoorwaarden geleid, die uiteraard ook omschreven zijn in een financiële randvoorwaarde. Want uiteraard komt het uiteindelijk neer op: wat heb je ervoor over? We hebben daarna afgewacht waarmee het college zou komen.

De heer **Andringa** (D66): Ik hoor u zeggen: eindelijk een besluit nemen is geen argument. U bent al twaalf jaar gemeenteraadslid. Ik heb u in die twaalf jaar - ik heb nog wat terug zitten zoeken - de hele tijd, twaalf jaar lang, horen zeggen: we moeten toch nog eens wat meer studies en meer varianten gaan bekijken. Wat vindt u van uw eigen functioneren in twaalf jaar raadslidmaatschap als al die variantstudies waar u twaalf jaar om vraagt, uiteindelijk tot niets hebben geleid en waarom denkt u dat dat in de komende vier maanden wel gaat lukken?

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik vervolg gewoon mijn betoog, want mijn functioneren is hier aan deze tafel niet aan de orde. Daar ga ik verder dus niet op in.

De heer **Andringa** (D66): Natuurlijk staat het functioneren van de heer Van den Dool niet ter discussie. Dat ben ik met u eens, maar het gaat wel om een groter probleem. Als wij als gemeenteraad namelijk al twaalf jaar of eigenlijk al vijftien jaar zeggen dat we met elkaar elke keer meer varianten moeten onderzoeken, wordt het ook eens tijd dat wij naar onszelf kijken: wat is onze rol in deze trage besluitvorming? Dan lijkt het mij dat iemand die hier wat langer zit, daar misschien beter op kan reflecteren dan ik. Maar de essentie is wel dat ik deze raad al twaalf jaar of vijftien jaar hoor zeggen: we moeten nog meer varianten gaan bestuderen. Ik zie niet zo goed waarom de volgende versie van dit soort bestudering van varianten ineens wel de oplossing gaat zijn.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik denk juist dat iemand die zo lang in de raad zit en inderdaad in diverse aspecten hoogtepunten en dieptepunten heeft meegemaakt, goed is in het afwegen van moeilijke keuzes en overzicht kan hebben om te kiezen of je keuzes apart maakt of dat je keuzes combineert. Nogmaals, we hebben randvoorwaarden gesteld, ook gebaseerd op die ervaring. Als een college dan in alle wijsheid een plan uitwerkt, is het wel prettig dat je, als je de grens van de

randvoorwaarden wil opzoeken of daar juist overheen wil gaan, de raad daar eerst eens over informeert. Maar helaas niets van dat alles. Wij hebben een plan gekregen waarin de grenzen zijn overtreden. Op zich zouden wij dan kunnen kijken hoever die grenzen zijn overtreden en of dat misschien nog redelijk is, gezien de voorwaarden die wij ook inhoudelijk met elkaar hebben overwogen. Nogmaals, er is gesproken met iedereen die ervan gebruik wil maken, maar de grenzen zijn zo ver overtreden dat dat voor ons uiteindelijk tot de beslissing leidt dat wij datgene wat hier voorligt voor het bedrag dat daarvoor bepaald is, niet gaan doen, omdat het gebruik, het pand en noem het allemaal maar op niet in verhouding staan tot de kosten die ervoor gemaakt zouden worden.

De **voorzitter**: Ik ben op zoek naar een punt, want dan is het tijd voor een interruptie van de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor grote woorden van de heer Van den Dool: "Het college heeft de randvoorwaarden overtreden". In dat college zit uw eigen wethouder, die in dit college voor dit plan heeft gestemd. Welke conclusies trekt u daaruit?

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik weet niet zo goed waar de heer Maassen precies op doet. Wij hebben niet van tevoren over een bepaald plan gesproken. Ik heb ook gezegd dat de VVD veel energie heeft gestoken in het meedenken en meepraten over het raadsinitiatief over het accommodatiebeleid. Nogmaals, nu dit plan voorligt, beoordelen wij dat op de manier zoals ik verteld heb. Wij vinden dat dit niet in verhouding staat tot de enorme investeringen die daartegenover staan. Maar niet alleen dat; ik heb al gezegd dat wij ook kijken naar andere investeringen die ons nog te wachten staan. Helaas zijn die niet allemaal goed in beeld. Sommige staan alleen in woord in de begroting. Achter sommige staat wel een getal, maar het overzicht ontbreekt. Gezien de ervaring, ook van Voorschoten in financieel opzicht, is het van belang om dat heel goed te weten, zodat je een afweging kunt maken: past deze investering binnen de investeringsruimte die wij hebben, ook in de komende jaren?

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor de heer Van den Dool heel duidelijk zijn wantrouwen uitspreken over wat het college hier voorlegt en zeggen dat hij het daar niet mee eens is, ook al is dat wel in lijn met het coalitieakkoord waarmee hijzelf en zijn fractie ingestemd hebben. Mijn vraag aan de VVD is dus nogmaals: betekent dit dat u uw steun aan het college intrekt?

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik heb vanmiddag nog met het college en de heer Cramwinckel gesproken. U kunt het ook aan hem vragen: volgens mij is het woord "wantrouwen" daar niet één keer gevallen. Sterker nog: we hebben constructief gesproken over wat er vanavond voorligt, ook in het amendement dat ik nog zou willen aanhalen. Ik denk dat we daar nog niet helemaal over uitgesproken zijn. Ik wacht ook graag zijn reactie daarop af.

De **voorzitter**: De heer Maassen tot slot.

De heer **Maassen** (SP): Ik merk dat de heer Van den Dool om de hete brij heen draait. Dat had ik ook verwacht, gezien de vragen die ik stel. Maar het blijft een feit dat we hier moeten constateren dat de VVD breekt met het coalitieakkoord, dat de VVD zware kritiek heeft op een collegevoorstel, hoewel de eigen wethouder daar ook mee heeft ingestemd, en dat de VVD eigenlijk ontevreden is met het geleverde werk en uitsprekt dat het niet goed genoeg is. Dat is de reden waarom ik zeg dat ik amendement 144 zie als een motie van wantrouwen van de VVD tegen het college.

De heer **Van den Dool** (VVD): Dat zijn de woorden van de heer Maassen; niet die van mij.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Laat ik aanhaken bij de vragen over amendement 144. Ik hoor de heer Van den Dool hier zeggen dat er geen enkele mogelijkheid is dat dit bedrag uitgegeven gaat worden aan dit plan. Meneer Van den Dool, waarom dan amendement 144, waarin wederom gevraagd wordt om nog eens opnieuw te kijken naar allerlei zaken? U weet dat u ook gewoon tegen kunt stemmen. U weet ook - dat gaf u net aan - dat er een raadsinitiatief was waarin we breed gekeken hebben naar allerlei zaken en waarin getrechterd is. Dus u weet ook dat er geen enkel ander haalbaar alternatief is dat goedkoper is. Waarom zegt u dan niet gewoon dat u niet bereid bent om deze investering te doen? Is het, met de verkiezingen in het vooruitzicht, niet eerlijker als u met dat verhaal het dorp ingaat?

De heer **Van den Dool** (VVD): Dank aan de heer Deuzeman. Ik kan mijn betoog vervolgen, want dan zal ik hierop ingaan. De VVD heeft in de commissie al eerder gezegd dat wij zeer bereid zijn om te investeren. Wij zien ook investeringsruimte, maar die moet je wijs besteden. Dat punt ligt hier voor. Die investering in deze MFA staat niet op zichzelf en staat niet alleen. Er is nog een hele rij aan investeringen te doen. Dat inzicht, kijken wat er mogelijk is, ook over een aantal jaren, ontbreekt op dit moment. Dat proberen we met dit amendement grotendeels te repareren.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dit verbaast mij een klein beetje, want dat punt ligt juist niet voor. Wat vandaag voorligt, is een concreet besluit over een concreet plan, dat uitgebreid is uitgewerkt door het college. Daarin wordt een ja- of nee-vraag gesteld. Initiatiefnemers zitten ook te wachten op een antwoord. We weten ook dat er geen alternatief plan ligt. Als het plan van het raadsvoorstel wordt afgewezen, is er geen alternatief plan. Dat kan wellicht opgesteld worden, maar dan zal er in de tussentijd toch echt iets geregeld moeten worden. De keuze die vandaag gemaakt wordt, heeft dus consequenties. Ik snap niet goed hoe de heer Van den Dool er met een amendement een veel bredere discussie van wil maken maar uiteindelijk niets wil beslissen.

De heer **Van den Dool** (VVD): Wij maken er geen bredere discussie van. Het is op zich in een bepaalde zin ook jammer dat de keuze zo hard voorligt met een ja of een nee. Het is ook niet zo - dat hebben u en de heer Andringa beweerd - dat je, als je hier nee tegen zegt, niks durft te investeren, dat je mensen dan in de kou zet en dat je dan niks met cultuur hebt. Nee, niets van dit alles. Daarom hebben wij een amendement geschreven om te laten zien dat wij hier niet met dit voorstel in zee gaan, omdat wij daar van tevoren heel duidelijk over nagedacht hebben en omdat dit voorstel daar niet het sluitende antwoord op geeft. Maar wij willen wel graag zo snel mogelijk doorgaan om een plan te hebben dat wél binnen bepaalde voorwaarden past. En ja, er liggen investeringen op ons te wachten. Dat was in eerdere jaren misschien niet zo duidelijk, maar nu liggen die investeringen voor de deur. Als je hierover beslist, komt binnenkort een volgende en daarna de volgende. Die opeenstapeling kun je nu niet goed overzien en die hoort op tafel te liggen. Deugdelijk financieel beleid is voor ons belangrijk en staat ook in het coalitieakkoord omschreven. Daar houden we ons dus aan vast. Wat dat betreft zetten wij die lijn dus door.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik ben het natuurlijk helemaal met de heer Van den Dool eens dat deugdelijk financieel beleid betekent dat er een overzicht is, maar dat is ook gewoon in de meerjarenbegroting opgenomen. Ik snap eigenlijk niet wat de heer Van den Dool hier wil zeggen. We weten welke investeringen eraan komen. Er zijn een aantal besluiten die we nog moeten nemen, maar het lijkt mij volstrekt duidelijk wat hier gebeurt en het college schat dit in als een financieel verantwoorde investering. Ik vraag me af waar de heer Van den Dool nou precies aan twijfelt. Denkt u dat het college daarin ongelijk heeft?

De heer **Van den Dool** (VVD): Wij kijken naar de ervaring die we hebben gehad, vooral in de periode van het financieel herstel, en de conclusies die ook vanuit de provincie getrokken zijn over hoe Voorschoten in het verleden is omgegaan met een stapeling van investeringen. De investeringen staan inderdaad voor een deel in de begroting. Zoals ik al zei, staan ze daar soms alleen met woorden, zonder enige omschrijving van wat ze ongeveer gaan kosten. Daar heeft de wethouder iets over gezegd. Dan moeten we proberen zelf een optelsom te maken. Als je dat dan doet, kom je tot de conclusie dat deze investering daarin mogelijk te veel is. Dit is de eerste van de reeks van investeringen. Daarbij zul je dus toch enige voorzichtigheid moeten betrachten en zul je meer inzicht moeten vragen. Dat kan en dat is wat dit amendement doet. Dat is daar een belangrijk punt in. Dan zul je ook moeten analyseren om te kijken of je investeringen misschien met elkaar kunt combineren. Daar zal dan ook een bepaald inzicht moeten komen. Je hebt ook expertise nodig om te kijken of te bepalen of die combinaties inderdaad gunstiger uitpakken. Dat is op zich per definitie wel zo, maar dat moet inderdaad ook kunnen. Gaat dat heel veel tijd kosten? Nee, want we hebben over heel veel dingen al nagedacht. We weten grotendeels wat in ieder geval niet kan, maar we weten ook een paar dingen die wel mogelijk zijn. Je kunt dus vrij snel doorpakken. Gaat dit tot enorme vertraging leiden? Nee, maar als je met dit voorstel instemt, kan ik voorspellen dat er ook vertraging komt: vertraging van andere investeringen, onmogelijkheden bij andere investeringen. Die vertraging wil je liever ook niet.

De **voorzitter**: De heer Deuzeman, afrondend.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik concludeer uit het betoog van de heer Van den Dool dat de beschrijving die de heer Andringa net gaf van het amendement, volstrekt juist was en dat het een

behoorlijk uitgebreide exercitie is waarbij alles in kaart gebracht moet worden. Dat lijkt mij best wel bezwaarlijk voor het college.

De heer **Maassen** (SP): Toen burgemeester Bouvy-Koene gedwongen afscheid nam van de raad in Voorschoten, zei ze in haar afscheidsinterview dat de raad nu eindelijk eens een keer een paar knopen moest doorhakken. Vandaag is ze geïnterviewd door Sleutelstad met de vraag hoe ze dan naar dit amendement kijkt. Zij blijft erbij dat de raad van Voorschoten eindelijk eens een keer knopen moet doorhakken en niet langer moet blijven uitstellen. Hoe staat u tegenover deze suggestie van uw prominente partijgenoot?

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik ga niet reageren op allerlei uitspraken van iedereen, want dan zijn we heel lang bezig. Ik wil graag reageren op de opmerking van de heer Deuzeman. Het is al gezegd: ik ga niet mee in die karikatuur van het amendement, alsof het een enorm amendement is waar heel, heel veel aan hangt. Nee, dat is niet zo. We horen wel wat u zegt, meneer Deuzeman; ook de heer Andringa had het daarover. Daar zullen we dus even over nadenken en we wachten ook de reactie van de wethouder op dit punt af. Dan zullen we misschien nog even in beraad gaan om te kijken of het amendement zo blijft of dat het wellicht aanpassing nodig heeft, gehoord uw commentaar. Maar nee, ik ga zeker niet mee in de karikatuur die u ervan maakt.

De heer **Maassen** (SP): Dat ging wel heel erg makkelijk met geen antwoord geven, meneer Van den Dool. Ik vroeg u niet om zomaar op iedereen te reageren. Ik vroeg u om te reageren op het commentaar van de voormalige voorzitter van deze raad en van dit college, die ook partijgenoot van u is. Zij zegt: dit moet je niet langer uitstellen; de mensen in Voorschoten verwachten dat je eindelijk eens een keer een besluit neemt als raad.

De heer **Van den Dool** (VVD): Daar heb ik iets over gezegd. De VVD wil graag een besluit nemen en heeft daar voorwaarden aan gesteld. Aan die voorwaarden wordt op dit moment niet voldaan, maar wij denken zeer graag mee en we gaan een snelle doorstart maken naar iets moois wat Voorschoten wél kan dragen en wat, ook gezien de financiën en andere investeringen, toekomstbestendig is. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten en Voorschoten Lokaal Sterk, luidt:

"Amendement 144.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/19/032925/272060,

constaterende dat:

- a. de raad op 10 december 2020 in beslispunten 2 en 3 aan het college heldere kaders heeft meegegeven als randvoorwaarden voor het definitief ontwerp voor een multifunctionele accommodatie op de locatie Wijngaardenlaan;*
- b. vastgesteld kan worden dat het voorliggende voorstel niet voldoet aan de gestelde financiële randvoorwaarden omdat*
 - de begrote exploitatielast aanzienlijk hoger is dan het meegegeven financiële kader (€ 293.000 i.p.v. € 133.000);*
 - de noodzakelijke investeringslast niet voldoet aan de afspraken zoals die door de raad zijn vastgelegd in de nota Schuldenbeheersing;*
- c. het gepresenteerde voorstel nog te veel onzekerheden bevat voor wat betreft de kosten van een duurzame exploitatie, waardoor de uiteindelijke kosten aanzienlijk duurder kunnen uitvallen dan in dit voorstel gepresenteerd;*
- d. de bouwkosten momenteel hard oplopen, zodat het onzeker is of de aanbesteding voor het geprognoseerde bedrag gerealiseerd kan worden;*
- e. het gepresenteerde voorstel nog te veel onzekerheden bevat voor wat betreft een breed gebruik door (culturele) verenigingen in Voorschoten;*

voorts constaterende dat:

- f. *Voorschoten een bloeiend cultureel leven heeft met vele actieve vrijwilligers en dat het belangrijk is dat de gemeente niet alleen dit culturele leven ondersteunt maar ook de verbindingen tussen de verschillende verenigingen en organisaties stimuleert;*
- g. *de raad in 2022 een afgewogen besluit moet kunnen nemen over een multifunctionele accommodatie waarbij een optimum wordt gevonden tussen kosten en functionaliteiten voor uiteenlopende gebruikers van de accommodatie;*

overwegende dat:

- a. *de meerjarenbegroting van Voorschoten laat zien dat de schulden de komende jaren toenemen, de solvabiliteit afneemt en de investeringsruimte steeds kleiner wordt;*
- b. *Voorschoten de komende jaren een aanzienlijk aantal investeringsbeslissingen moet nemen, terwijl een overzicht ontbreekt van de prioriteiten en de effecten van de besluiten op de financiële positie van Voorschoten;*
- c. *in het kader van het financieel herstelplan (2017) door de provincie is gewezen op de noodzaak van een integrale afweging van belangrijke investeringsbesluiten;*
- d. *een integrale afweging van de investeringsbeslissingen het mogelijk kan maken ruimere financiële middelen beschikbaar te stellen voor een multifunctionele accommodatie wanneer sprake is van synergie met functionaliteiten behorend bij andere investeringsbeslissingen;*

Besluit de voorgestelde beslispunten van het raadsvoorstel te vervangen door de volgende beslispunten:

1. *het huidige voorstel multifunctionele accommodatie Wijngaardenlaan aan te houden;*
2. *het college op te dragen een overzicht op te stellen van alle thans te verwachten investeringsbesluiten op de middellange termijn, een indicatie van de kosten, prioriteiten en timing hiervan alsmede de gevolgen voor de schuldpositie en de resterende investeringsruimte;*
3. *het college te verzoeken om, met inachtneming van het overzicht zoals bedoeld bij beslispunt b, het op te zetten projectbureau dan wel een extern bureau een analyse te laten opstellen van combinaties van prioriteiten en functionaliteiten van investeringsbeslissingen die voor de deur staan, met als doel het vinden van een optimum van kosten en functionaliteiten. Deze analyse moet uitmonden in een samenhangend en realistisch plan van aanpak waarin kosten, kostendragers en planning zijn opgenomen;*
4. *het college te verzoeken ervoor zorg te dragen dat deze analyse in april 2022 gereed is, hetgeen het mogelijk maakt niet nodeloos tijd te verliezen in het traject dat in 2022 moet leiden tot een besluit over een multifunctionele accommodatie in Voorschoten;*
5. *draagt het college op om het Cultureel Centrum open te houden gedurende dit traject en de benodigde aanpassing van de begroting aan de raad voor te leggen bij de Najaarsnota."*

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik dacht: laat ik maar eens wachten, want het wordt vast een interessante discussie en daar kan ik van leren. Het interessante is in ieder geval dat dit een van de eerste keren in de bijna afgelopen vier jaar is dat we een discussie krijgen die dwars door de coalitie en de oppositie heen loopt. Vanuit een gezonde democratie, ook in de gemeente, juich ik dat alleen maar toe. Dat staat volstrekt los van het onderwerp.

De heer **Maassen** (SP): Ik kan merken dat de heer De Graaf het vorige college niet als raadslid heeft meegemaakt, want toen gebeurde dat echt alléén maar.

De heer **De Graaf** (PvdA): Als iets niet te vaak gebeurt, is het altijd veel leuker dan wanneer dat heel vaak gebeurt.

De heer **Maassen** (SP): Ik was misschien niet helemaal duidelijk, maar ik bedoel dat er in het vorige college altijd de tegenstelling tussen coalitie en oppositie was. In vergelijking met die periode is de huidige periode echt een toonbeeld van dualisme.

De heer **De Graaf** (PvdA): Uw ambitieniveau is wel heel laag, meneer Maassen.

Vorige week hadden we eerst de hoorzitting, de raadpleging of hoe we het ook noemen en we hadden een commissievergadering. In de commissie stelde ik de volgende vraag, zowel aan mezelf als

wellicht ook aan u: vinden we dat de functionaliteiten van het voorstel en dus de meerwaarde hiervan voor ons dorp opwegen tegen de noodzakelijke investeringen en de toenemende jaarlijkse exploitatielasten? Die vraag stelde ik vorige week, gelaardeerd met een elftal weetjes. Ik heb daar nog geen antwoord op gegeven. Wordt het een bibliotheek-plus of een brede multifunctionele accommodatie aan de Wijngaardenlaan? De bibliotheek zelf noemt het overigens "een bibliotheek-plus", een uitbreiding van de bibliotheek. Dat is jammer, want als men dat zo noemt, geeft dat toch een indicatie. Maar goed, het is aan de bibliotheek om dat zelf te formuleren.

Zoals gezegd heb ik tijdens de commissievergadering nog geen antwoord op deze vraag gegeven en heb ik goed geluisterd naar de inbreng van alle fracties. Daarna hebben we als fractie alles op een rij gezet en zijn we tot de conclusie gekomen dat we dit raadsvoorstel niet kunnen steunen. Ik noem een aantal redenen. Allereerst zijn we er niet van overtuigd dat er sprake is van een multifunctionele accommodatie met een voldoende brede omvang. Ik verwijs naar de inbreng vanuit de Cultuurfabriek tijdens de hoorzitting van 3 november. Ook is ons gebleken dat het niet zeker is of de beoogde zaal in voldoende mate is toegesneden op de behoeften van het Filmtheater, terwijl juist het Filmtheater een grootgebruiker van de zaal zou moeten zijn om tot een acceptabele bezettingsgraad te kunnen komen.

Een tweede reden is dat we moeten aannemen dat de uiteindelijke kosten aanzienlijk hoger zullen worden dan geraamd. Dat heeft niet uitsluitend met de vrees en de realiteit van toenemende bouwkosten te maken, maar ook met andere elementen die in feite niet volledig zijn doorgerekend in het document.

In de derde plaats wordt de parkeerproblematiek wel erg makkelijk naar achteren of naar voren geschoven - het is maar net hoe je het wilt formuleren - en op het bordje van de gemeente gelegd. De consequenties hiervan zijn onduidelijk, bijvoorbeeld in de zin van mogelijke procedures die burgers opstarten vanwege de problematiek van het parkeren en de blauwe zone die eventjes wordt geïntroduceerd. Ik heb niet direct de indruk dat daar zeer stevig over is nagedacht.

Vinden wij dat de functionaliteiten van deze locatie en dus de meerwaarde hiervan voor ons dorp opwegen tegen de noodzakelijke kosten, de noodzakelijke investeringen en de toenemende jaarlijkse exploitatielasten? Wij zijn hier dus niet van overtuigd. Die overtuiging, die echt stellige overtuiging, vind ik juist noodzakelijk omdat de totale investeringsruimte voor onze gemeente beperkt is en steeds kleiner wordt. Vandaag praten we over de MFA en volgende maand praten we over de huisvesting van de ambtenaren en een mogelijk investeringsvoorstel voor een nieuw gemeentehuis of een aanpassing van het gemeentehuis. Ik vind het ten minste niet erg handig van het college dat die twee dingen separaat aan de orde worden gesteld en dat de raad de mogelijkheid wordt ontnomen om tot bepaalde afwegingen te komen in het geheel. Dat is één punt.

Ik heb zojuist gezegd dat de investeringsruimte voor ons dorp steeds kleiner wordt. Dat lijkt allemaal nog ver weg, maar in dit decennium moeten bijvoorbeeld investeringsbesluiten genomen worden over de scholenbouw - de Fortgensschool en de Nutsschool - en we hebben het op dit moment maar niet meer over het besluit over de toekomst van het zwembad in Voorschoten, dat ook over een aantal jaren moet worden genomen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik ben een klein beetje verbaasd. De heer De Graaf gaf al aan dat hij het antwoord op de vraag niet had gegeven, maar als er een vraag gesteld wordt, weet ik dat het antwoord altijd nee is. Dat bleek ook zo te zijn, maar aan de ene kant hoor ik de heer De Graaf zeggen dat hij het volstrekt onvoldoende vindt en aan de andere kant hoor ik hem zeggen dat hij het te duur vindt. Meneer De Graaf, u weet toch ook dat dit het meest betaalbare plan was dat erbij zat? In dat geval vraag ik mij af waarom u mede-indiener bent van amendement 144, waarmee gewoon een blikje vooruit wordt geschopt. Waarom zegt u dan niet gewoon: wij zullen hiertegen stemmen, omdat wij dit plan niet goed genoeg vinden? Dat is prima, maar dan komt onze vraag aan u: wat wilt u dan wél doen voor de Voorschotense organisaties? Nu doet u net alsof u die beslissing nog niet genomen heeft, maar ik hoor u hier zeggen dat u het eigenlijk maar niets vindt. Ik vind dat u daar dan ook duidelijkheid over moet geven. Of ziet u dat anders?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik ga eerst in op het eerste deel van uw interruptie. Volgens mij heb ik vorige week gezegd - dat maakt vanavond onderdeel uit van de tekst van het amendement - dat de PvdA niet van mening is dat er in financiële zin geen ruimte zou zijn. Iemand memoreerde dit in

zijn inbreng; dat zou meneer Andringa geweest kunnen zijn. De vraag is alleen wat je daarvoor terugkrijgt. Als datgene wat je terugkrijgt voor je investering, meer is en in elk geval zekerder is dan datgene wat nu in het voorstel staat, is dat vervolgens bespreekbaar. Nogmaals, dat is expliciet geformuleerd in het amendement. Als u vraagt wat de culturele gemeenschap van ons kan verwachten, is dat bijvoorbeeld dat wij ervoor zorgen dat er, als wij van mening zijn dat het antwoord op onze vraag over de relatie en de weging tussen functionaliteiten en kosten negatief uitvalt, een vangnet is voor organisaties om de komende jaren hun activiteiten te kunnen vervolgen. Ik kan u ook vertellen dat van de kant van het Filmtheater, waar we zeer recent over hebben gesproken, tevreden wordt gereageerd op de mogelijkheid dat vanavond bij aanneming van het amendement wordt besloten dat het Cultureel Centrum nog een paar jaar openblijft, omdat het de faciliteiten waarover het daar beschikt, uitstekend vindt. Uw kritische noties vallen dus allemaal wel mee.

De heer **Andringa** (D66): Ik hoor de heer De Graaf eigenlijk hetzelfde zeggen als wat de heer Van den Dool zojuist zei, namelijk: we zijn wel bereid te investeren, maar niet in een plan dat niet goed genoeg is. Dat snap ik, maar dan vind ik het vreemd dat het amendement niet zegt "we stemmen tegen het plan voor de Wijngaardenlaan", maar "we schuiven het naar voren". Dat is iets wezenlijk anders. Als meerdere partijen in deze raad zeggen dat zij dit plan niet goed genoeg vinden om er geld voor uit te trekken, hebben de inwoners van Voorschoten er in ieder geval recht op om te weten dat zij dan ook tegen dit plan stemmen. Maar nu laat u net boven de markt hangen dat u misschien nog wel bereid gaat zijn om in dit plan te investeren, maar u zegt ook dat u dit plan niet goed genoeg vindt, omdat het voor u een bibliotheek-plus is. Wees nou eens eerlijk ten opzichte van de inwoners.

De heer **De Graaf** (PvdA): Wat zal ik daarop antwoorden, meneer Andringa? Dat vind ik een uitermate scherpe vraagstelling aan de Partij van de Arbeid. De eerste vraag is: waarom zegt u niet gewoon dat u tegen het plan bent en waarom zegt u dat u dat aanhoudt? Om een hele simpele reden. Als je in de komende relatief korte periode van twee à drie maanden in staat zou zijn om dat plan te vervolmaken en uit te breiden op een manier die tot tevredenheid leidt, als je in die periode betere afwegingsmogelijkheden van alternatieven op een rijtje hebt gezet en als je op dat moment tot de conclusie komt dat er meer wordt geleverd voor de prijs die het kost en dat de alternatieven zijn onderzocht - niet in de door u gesuggereerde breedte; dat kan best schetsmatig, op een handigere en betere manier dan door u wordt gesuggereerd - dan zijn wij in staat om een betere afweging te maken tussen een aantal investeringsbesluiten, zodat we zeggen: oké, met de beperkte hoeveelheid geld die wij hebben, vinden we dat verantwoord.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor de heer De Graaf net suggereren dat er vanuit het Filmtheater ontzettend veel waardering is voor het standpunt van de PvdA en voor amendement 144. Ik las zojuist op Sleutelstad een interview met onder andere de heer Carabain van het Filmtheater, die over amendement 144 zegt: "Uiterst teleurstellend. Het lijkt erop dat cultuur onderaan staat in ons dorp. Het is echt een gemiste kans. We hadden goed kunnen samenwerken met de bibliotheek in het nieuwe cultuurhuis." Heeft de heer Carabain bij u iets anders gezegd dan wat hij hier zegt of klopt het misschien niet helemaal wat u zojuist zei over het standpunt van het Filmtheater?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik vertel geen onwaarheden in uw richting. Dat doe ik nooit en dat doe ik ook nu niet. Ik zou dus zeggen: ga met de heer Carabain spreken. Misschien heeft u dat nog niet gedaan, maar dat lijkt me wel zo handig.

De heer **Maassen** (SP): Ik citeer de heer Carabain gewoon vanuit de media van vandaag, maar laat ik dan ook even een andere oud-PvdA'er citeren, namelijk de heer Overbosch, uw voorganger als raadslid van de PvdA. Die zei op 5 november op Twitter: "De raad van Voorschoten lijkt na vijftien jaar discussie weer geen besluit te willen nemen over een multifunctionele accommodatie. Coalitie en oppositie lijken samen onmachtig om te kiezen. Het betere is weer de vijand van het goede." De heer De Graaf suggereerde zojuist dat het voorstel over de Wijngaardenlaan drie maanden naar voren wordt geschoven. Hij weet heel goed dat dat niet klopt. Het wordt in amendement 144 vijf maanden naar voren geschoven. Dat is cruciaal, want dat is net het verschil tussen voor of na de verkiezingen. Dit wordt dus onderdeel van de verkiezingen als amendement 144 wordt aangenomen. Daarom is mijn vraag aan de heer De Graaf, gezien de citaten die ik zojuist van prominente PvdA'ers heb voorgelezen: wat komt er straks eigenlijk in het verkiezingsprogramma van de PvdA te staan over de multifunctionele accommodatie?

De heer **De Graaf** (PvdA): Het fijne van de Partij van de Arbeid is dat het een heerlijk open partij is waar niemand wordt geroyeerd, tenzij iemand hele gekke dingen doet, waar discussie plaatsvindt en waar afwijkende opvattingen bestaan. Daar voel ik me erg bij thuis. Wat komt er in het verkiezingsprogramma te staan? Daar moeten onze leden over besluiten. Daar kan ik dus nog geen enkele opmerking over maken. Zo is het en niet anders, meneer Maassen.

De **voorzitter**: De heer Maassen, tot slot.

De heer **Maassen** (SP): Ook bij ons stemmen de leden daar natuurlijk over. Alle flauwe sneren van de heer De Graaf laat ik maar even achter me. Ik heb wel de ervaring dat je, als je een avondje gaat eten met een paar PvdA'ers, bij elkaar de messen uit de ruggen moet halen aan het einde van de avond. Maar goed, het punt is natuurlijk dat de leden van de SP deze week over het verkiezingsprogramma stemmen. Ik neem aan dat de leden van de PvdA dat misschien al gedaan hebben of dat zij dit op een heel korte termijn gaan doen en dat er natuurlijk allang een concept ligt. Mijn vraag is: wat gaat de PvdA doen? Gaat ze de lijn-De Graaf volgen, die - ook al zegt hij wat anders - eigenlijk inhoudt: geen multifunctionele accommodatie op de Wijngaardenlaan? Of gaat ze de lijn-Carabain en -Overbosch volgen, die zegt: ga nou alsjeblieft snel bouwen op de Wijngaardenlaan, want we hebben dat zo hard nodig?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik heb daar volgens mij al antwoord op gegeven. Waarom moet ik dat antwoord dan voor de tweede maal geven?

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Ik zou mijn interruptie bijna terugtrekken. Ik hoorde het de heer De Graaf zeggen, maar misschien geldt dit voor anderen. Waarom wordt dit amendement 144 naar voren gebracht? Ik hoorde dat niet terug in de interrupties. Het gaat om meer transparantie en meer integraliteit. Dat is toch wat de heer De Graaf voorheeft?

De heer **De Graaf** (PvdA): Uiteraard, dat weet u. Dat wil ik dus met alle plezier nog eens beamen.

Hoe nu verder? Na deze interrupties is dat een aardige binnenkomer. Na die conclusie, het antwoord op de vraag over de afweging, hebben we onszelf de vraag gesteld: hoe nu verder? Toen zijn vier oppositiepartijen hierover om de tafel gaan zitten. We waren het al snel over twee dingen eens. Allereerst vonden en vinden we instemming met het raadsvoorstel om uiteenlopende redenen niet aan de orde. Ik wil wel verklappen dat, hoewel die conclusie door iedereen gedeeld werd, niet alle daaraan ten grondslag liggende nuances helemaal dezelfde waren. Maar onze tweede conclusie was dat we ook vonden en vinden dat de besluitvorming in de raad vanavond daartoe niet beperkt zou mogen blijven. De raad moet immers een perspectief bieden en niet alleen nee zeggen. De raad behoort zichzelf en het college de opdracht te geven om in 2022 de knoop door te hakken en moet oog hebben voor de gebruikers van het Cultureel Centrum, die bij sluiting op straat zouden komen te staan. Met dat in onze achterzak zijn we gaan praten met de fractie van de VVD. Dit constructieve overleg leidde tot het amendement van vijf indienende fracties, dat vanavond ter besluitvorming voorligt. Daarmee wil ik mijn eerste termijn afronden.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik hoor de heer De Graaf hier spreken over een perspectief dat er wel een besluit moet komen. Daar zijn we het dan helemaal over eens. Het punt is dat in dit raadsvoorstel benoemd wordt dat er buiten dit voorstel geen alternatieven zijn die betaalbaarder zijn. Het is natuurlijk altijd mogelijk om met een ander plan te komen en daar financiering voor te zoeken. Daar is de raad soeverein in, maar het valt mij tegen dat er niet daadwerkelijk een plan aangedragen wordt om uit te zoeken en daarop in te zetten, maar dat er gewoon weer gezegd wordt: laten we eens verder kijken en laten we het college de opdracht geven om met een nieuw plan te komen. Het college is met een plan gekomen en deze vier oppositiepartijen zeggen dat dat niet goed genoeg is. Wat wordt er dan van het college verwacht? Want ik zie niet zozeer een duidelijke opdracht aan de raad en het college. Ik zie vooral een blikje dat weer vooruit getrappt wordt in de hoop dat het ergens na de verkiezingen gaat landen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het is vanuit de oppositie of vanuit de coalitie zelf niet goed mogelijk om even een integraal alternatief plan op tafel te leggen naast het bestaande voorstel van het college. Het is wel mogelijk om aan te geven welk traject je de komende maanden wil volgen om wel tot een voorstel te komen en tot een besluit te geraken. Ik vind het op zichzelf, wellicht anders dan sommigen van u, helemaal niet verkeerd als we tot de conclusie komen dat we het college een opdracht geven om aan de slag te gaan en dat daarmee dus ook het nodige voorwerk wordt gedaan

voor een nieuwe collegeperiode, waarbij het nieuwe college, de nieuwe coalitie en de nieuwe raad de afweging kunnen maken: welke investeringsbeslissingen willen we gaan nemen? Je zou als kritiek op de collega's die zeggen dat je nu het besluit moet nemen, namelijk ook kunnen zeggen: ja, maar wat doe je dan? Dan neem je aan het eind van de rit eerst een besluit over de MFA dat veel geld kost en ruimte afpikt van de investeringsruimte en dan neem je volgende maand een besluit over het gemeentehuis. Die kritiek is ook denkbaar. Het is maar waarvoor je wil kiezen en dit is dan ten minste een interessant onderwerp waar mensen in Voorschoten over kunnen stemmen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Nog even los van het feit dat ik betwijfel of we komende maand al een besluit gaan nemen over het gemeentehuis, hoor ik de heer De Graaf hier weer vooral een totale herhaling van zetten voorstellen die we eerder in deze collegeperiode gedaan hebben. De reden waarom we nu aan het eind van de collegeperiode zitten, is dat er uitgebreid integraal gekeken is, waarbij u en uw collega's continu aan tafel hebben gezeten. Ik snap niet wat nou de bedoeling is van nog maar een keer exact hetzelfde onderzoek uitvoeren in de hoop dat er nu een ander resultaat uitkomt. Dat hebben we nu al vijftien jaar lang geprobeerd. Ik denk dat het op een gegeven moment tijd wordt om eens een andere tak te nemen en gewoon eens een knoop door te hakken, zodat we ook door kunnen met waar we in Voorschoten voor aangesteld zijn, namelijk het dorp besturen en andere dingen gaan doen dan praten over een cultureel centrum.

De **voorzitter**: De heer De Graaf, tot slot.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik denk dat we in een herhaling van zetten terecht komen. Ik zie dus van een reactie af.

De **voorzitter**: Daarmee zijn we gekomen aan het eind van de eerste termijn van de zijde van de raad. We gaan naar de eerste termijn van het college.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik denk dat de eerste vraag, ook voor de mensen die thuis meeluisteren, is: wat krijgen we nou eigenlijk als er met dit voorstel zou worden ingestemd? Dan krijgen wij een prachtige multifunctionele accommodatie op de plek van de bibliotheek. Wat is dat eigenlijk? Dat is een plek waar je naartoe kan voor de traditionele bibliotheektaken. Die kennen we allemaal. Maar je kan daar ook naartoe voor films, lezingen, muziek, toneelvoorstellingen, cursussen en creatieve activiteiten, op een goed bereikbare plek en met een horecavoorziening. Je kan elkaar ontmoeten en je kan nieuwe dingen met elkaar bedenken. Het is een bruisend nieuw centrum in ons dorp. Daar gaat het om en dat is wat we willen neerzetten. De boodschap die we daarmee naar onze inwoners uitstralen, is: het gaat financieel langzamerhand weer wat beter met Voorschoten en nu gaan we ook weer in het dorp investeren. Natuurlijk wordt de verduurzaming dan meteen meegenomen. Het wordt een hartstikke mooi gebouw, A+++, met een lage energierekening. Dat wordt allemaal meegenomen.

De volgende vraag, die in verschillende betogen aan de orde kwam, is hoe dit zich verhoudt tot de opdracht die aan het college is gegeven. Dan neem ik even een stapje terug in de geschiedenis. Het is al door verschillende fracties genoemd: dit besluit kent een lange aanloop, niet zozeer vanuit die vijftien jaar discussie maar ook in deze collegeperiode. Want ik herinner me nog heel goed - volgens mij was het in het tweede collegejaar - dat we hele intensieve discussies met elkaar hadden over het integrale accommodatiebeleid. Ik zie verschillende leden knikken. We hebben toen heel goede gesprekken gehad met elkaar. Uiteindelijk heeft dat geleid tot het al genoemde raadsvoorstel van 20 mei 2020. De kern van dat raadsvoorstel is door de heer Van Oostrum heel goed samengevat. We hebben vanuit de integrale benadering, die toen al op tafel lag, gekozen voor een aantal deelprojecten. Een van de deelprojecten was de ontwikkeling van woningbouwprojecten in het centrum. Een ander deelproject was het ontwikkelen van voorstellen rondom een multifunctionele accommodatie. Daar zijn we toen op doorgegaan. Uiteindelijk heeft dit in de decembervergadering van vorig jaar geleid tot de opdracht van uw raad aan het college om met een nader ontwerp te komen voor een multifunctionele accommodatie op de bibliotheek. Daar is daarna de opdracht aan toegevoegd om ook een analyse te maken van het zogenaamde burgerinitiatief.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik voeg daar één element aan toe: in beslispunt 2 is ook duidelijk gezegd dat er samenhang moest worden gezocht met de renovatie van het gemeentehuis.

Wethouder **Cramwinckel**: De heer Van Oostrum heeft helemaal gelijk. Wij kennen dat besluit bijna uit ons hoofd. Zeker, het ging om die samenhang. Maar we hebben vanuit die integrale benadering ook een aantal keren geknipt. Ik noem dat echt heel nadrukkelijk zo, omdat wij allemaal wel het gevoel hebben dat je integraal moet beginnen, maar op een gegeven moment moet je ook keuzes maken in hoe je het verder aanpakt. Daar zit nou precies de kneep: daar zijn we als college nu een duidelijke koers ingeslagen en uiteindelijk hebben we dit voorstel voorgelegd. Dat voorstel hebben we niet zelf bedacht, maar is met grote dank aan de bibliotheek met name door de bibliotheek goed in elkaar gezet.

Er is een paar keer gevraagd hoe dit zich verhoudt tot andere elementen. Daar wil ik een paar dingen aan toevoegen, want dit voorstel staat niet op zichzelf. Het voordeel van de integrale benadering die we hebben gekozen, is dat we, als u ermee instemt, ook een aantal andere dingen kunnen gaan doen. We kunnen het Cultureel Centrum gaan verkopen. Dan kunnen daar woningen worden ontwikkeld. We scheppen helderheid voor de Kruispuntkerk: die wordt, naar ik aanneem, niet gesloopt; ik neem aan dat het betoog u overtuigd heeft. We scheppen helderheid over welke ontwikkeling daar wél mogelijk is. Eindelijk komt er beweging op dat front. Daarmee citeer ik mevrouw Bouvy, maar ook vele anderen vragen daarom, ook de ondernemers, ook de eigenaar en ook de inwoners. We moeten die knoop ook eens een keer doorhakken. Het derde punt loopt over alles heen: er komt ook veel meer duidelijkheid voor al die vrijwilligers die in de cultuursector werken en weleens een keer willen weten waar zij aan toe zijn. Dat is al verschillende keren genoemd.

Nu kom ik bij het punt van de kaders, want terecht is door een aantal van u gezegd: hoor eens even, dit is duurder dan wat we als kader hebben meegegeven. Daar zijn we volstrekt transparant over: dat klopt helemaal.

De heer **Van den Dool** (VVD): De wethouder noemde net de ondernemers. Hij wekt de suggestie dat zij graag zouden willen dat wij knopen doorhakken. Dat kan misschien waar zijn, maar de ondernemers hebben heel duidelijk aangegeven dat zij ons vroegen niet deze knoop door te hakken en niet in te stemmen met dit voorstel. Daar waren zij vrij duidelijk in.

Wethouder **Cramwinckel**: Het klopt wat de heer Van den Dool zegt, maar ik ken onze ondernemers ook als mensen die niet voor één gat te vangen zijn. Als de ene mogelijkheid niet mogelijk is, dan gaan ondernemers gewoon met andere mogelijkheden aan de slag. Ik heb het al vaker gezegd: voor de Kruispuntkerk zijn er nog 86 mogelijkheden over om op die plek te gaan ondernemen. Daar is een fantastisch boek van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed over. Bijvoorbeeld een grand café en noem het allemaal maar op.

Die kaders zijn een goed punt. Ik ben eigenlijk heel blij dat dat zo'n probleem is, want wij hebben natuurlijk jarenlang in deze gemeenteraad ook een situatie gehad waarin financiën er niet zo toe deden en waarin het op een hele andere manier ging. In die zin ben ik dus blij dat dat een punt is, maar de vraag is hoe je daartegen aankijkt. Als deze investering wordt gedaan, blijven we ruim onder het schuldplafond. Als u de begrotingscijfers heeft gelezen, weet u dat we ook ruim binnen de structurele exploitatie blijven die we hebben. We hebben ook nog een aantal meevallers; dat heeft u ook in de stukken gezien. Wat dat betreft zeggen wij als college dus dat dit een verantwoorde investering is.

De vraag hoe het dan zit met die andere investeringen, is natuurlijk helemaal terecht. Dan kom ik op amendement 144. Wij ontraden dat amendement. Er zitten verschillende elementen in die ons tot dat oordeel leiden. Het eerste punt is: houd de besluitvorming aan. Het zal u duidelijk zijn dat wij er juist voorstander van zijn om de besluitvorming wél te doen. Er zit wel een punt in waar we het mee eens zijn, namelijk punt 5. Het Cultureel Centrum zal in alle scenario's in ieder geval nog even open moeten blijven, ten minste een jaar, om te zorgen dat we of het één of het ander kunnen doen. Maar het probleem zit met name in de beslispunten 2, 3 en 4 en dan met name in de punten 3 en 4. Beslispunt 2 sluit eigenlijk al aan op de motie-Van Oostrum met de vraag: wilt u een overzicht geven van meerjarige investeringen? We hebben er met elkaar al afspraken over gemaakt dat we dat bij de Kadernota gaan meegeven. Het probleem zit in de punten 3 en 4. De onderliggende gedachte begrijpt het college heel goed: helderheid creëren over waar we de komende jaren aan toe zijn. Maar zoals het hier is geformuleerd, is het niet uitvoerbaar, niet voor mij en ook niet voor andere wethouders. Waarom is dat zo? Omdat er geen kaders worden meegegeven. We hebben de informatie niet. Er zit geen goede analyse achter. En het is te veel vanuit de gedachte dat we in een paar maanden een masterplan in elkaar kunnen zetten. Dat gaat niet.

Wat wel gaat - maar dan sluiten we veel dichter aan op beslispunt 2; daarbij kijk ik de heer Van Oostrum expliciet aan - is redenerend vanuit punt 2 kijken hoe we die processen verder kunnen uitlijnen en hoe we daarin belangrijke beslispunten definiëren en de samenhang tussen projecten bekijken. Maar dat vraagt wat mij betreft toch echt nog een gesprek tussen de indieners van dit amendement en mij als vertegenwoordiger van het college. Ik nodig de indieners voor dat gesprek uit, met een constructieve houding, want ik denk dat het mogelijk is om hier een goede aanpak voor te vinden. Maar ik ben anderhalve week buiten deze discussie gehouden. Ik voel me een beetje overvallen door dit amendement. Dat zeg ik er heel eerlijk bij. Ik heb er dus behoefte aan om via een goed gesprek, zoals we dat indertijd ook bij het accommodatiebeleid hebben gedaan, met elkaar even wat tijd te kopen om hiernaar te kijken en dit dan met een aangepaste tekst hier weer in behandeling te geven. Dus dat betekent: dit niet vanavond afconcluderen, maar op dit punt even ruimte creëren.

De heer **Maassen** (SP): Wat stelt de wethouder nu precies voor? Hij loopt een aantal beslispunten van het amendement langs. Hij zegt in eerste instantie dat hij het amendement afraadt en vervolgens gaat hij een aantal beslispunten langs. Hoe moet ik dat beoordelen? Betekent dit dat hij de beslispunten die hij niet heeft genoemd, sowieso afraadt, bijvoorbeeld beslispunt 1, het aanhouden van het voorstel? En hoe zit het met wat er zou kunnen gebeuren met het amendement?

Wethouder **Cramwinckel**: Misschien moet ik dan nog één slag duidelijker zijn. Het amendement in zijn huidige tekst ontraden wij. Ik heb geprobeerd uit te leggen waar de pijn precies zit. Die zit zowel in het uitstel als in het onmogelijke karakter van het masterplan dat hier gemaakt moet worden. Dat gaat gewoon niet. Daarom ontraad ik het. Ik heb een aantal suggesties gegeven voor een gesprek daarover om de boel op te lossen, maar zoals het nu ligt, ontraad ik het en vinden wij het geen goed voorstel.

De **voorzitter**: Wethouder Cramwinckel, vervolg uw betoog.

Wethouder **Cramwinckel**: Ik denk dat ik de belangrijkste dingen gezegd heb. Als ik iemand vergeten ben, hoor ik dat straks wel in de tweede termijn. Misschien is het goed, als ik dat mag vragen aan u, om te schorsen, zodat mensen even hierover kunnen nadenken. Ik zie mensen knikken.

De **voorzitter**: Prima, dan gaan we uiteraard schorsen. Ik heb nog een klein puntje. Er is heel veel gesproken over amendement 144. Geen van de indieners heeft gezegd dat ze dat indienen. Dat hebben wij hier aan deze tafel namelijk geen van beiden gehoord. Mag ik constateren dat het amendement formeel is ingediend en daarmee onderdeel uitmaakt van de beraadslaging? Dat is wellicht relevant voor het verhaal.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter, dan moet u de band terugluisteren. Ik heb het al gezegd, zeker.

De **voorzitter**: Sorry, oké. Dit was een kleine verificatie, want wij hadden het geen van beiden gehoord. Excuses dan, meneer Van der Elst.

De vergadering wordt enige tijd geschorst, waarbij de schorsing tussentijds wordt verlengd.

De **voorzitter**: We gaan beginnen aan de tweede termijn van de zijde van de raad.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ook tegen de inwoners en de journalisten die thuis meekijken, zeg ik: dank voor het geduld, want het is geen sinecure. Het lijkt me ook terecht dat we hiervoor de tijd nemen. Het is een belangrijk besluit. Ik heb al gezegd dat we in dit dorp al vijftien jaar met dit besluit bezig zijn. Ik kan er met mijn hoofd werkelijk niet bij dat een groot deel van deze raad desondanks nog steeds vindt dat we het besluit vooruit moeten schuiven. Maar misschien typeerden de woorden van de heer Van Oostrum van het CDA het mooi: je kan maar eens in de 40 jaar een goed besluit nemen over zoiets. Als één ding duidelijk is, is het dat deze gemeenteraad dan ook 40 jaar de tijd wil nemen om een dergelijk besluit te nemen. Dat vind ik bijzonder pijnlijk.

Ik heb het college horen zeggen dat amendement 144, zoals dat er lag, onuitvoerbaar was. Die inschatting deelde ik. Ik heb inmiddels ook begrepen dat er gewerkt is aan een herziene variant ervan. Ik heb de definitieve versie nog niet gezien. Ik ben dus heel benieuwd wat daar uiteindelijk uit

komt. Het moet duidelijk zijn dat we het college natuurlijk niet met een onuitvoerbare opdracht op pad kunnen sturen. Dat lijkt me evident. Wat D66 betreft blijft het onbegrijpelijk als wij als raad zouden besluiten om weer tot uitstel over te gaan. Maar goed, ik ben vooral benieuwd of er een aangepaste versie van het amendement is en wat het oordeel van het college daar dan over is.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wat moeten we hier nou over zeggen? De voorbereide tekst of de gedachte achter die tekst kunnen we in ieder geval opzijshuiven. Ik ben enigszins in verbijstering achtergelaten: wat hebben we de afgelopen anderhalf uur nou precies toegevoegd? Daar zou ik graag wat meer over willen weten.

Het schoot me wel te binnen dat voor mij twee dingen duidelijk zijn. Ten eerste wordt door meerdere fracties iets door elkaar gehaald. Het feit dat de tijd die de raad van Voorschoten nodig heeft om over een MFA een besluit te nemen, inmiddels niet meer is uit te drukken in jaren maar in raadsperiodes, betekent nog niet dat het voorliggende voorstel daarmee een goed voorstel wordt. Dat is iets heel anders. Daar schort het aan. Natuurlijk willen ook wij een besluit nemen, maar wij zijn er niet van overtuigd dat er uitentreuren is onderhandeld over de opties bij de Kruispuntkerk. Volgens mij hebben we allemaal contact gehad, ook recent, met de eigenaar van de Kruispuntkerk. In feite zegt hij: jongens, doe maar een voorstel; wat zouden jullie zelf willen? Er is een quickscan geweest, maar daarmee is het onderste niet uit de kan gehaald. Wij geloven en hebben voortdurend ingebracht dat de locatie Kruispuntkerk een betere is, omdat je daar dynamiek, economische bedrijvigheid of überhaupt bedrijvigheid en ook culturele activiteiten weet aan te zwengelen.

Het tweede wil ik ook kwijt. In boeken en in theorie lees je dat, als er waar dan ook in de wereld iets fout gaat met een complex langetermijnbesluit - noem het "een strategische beslissing" - dat heel vaak ligt bij een van drie onderliggende oorzaken of bij een combinatie van die oorzaken. Het aantal opties dat in beschouwing wordt genomen, is te gering, want er zijn ook andere opties, óf de complexiteit wordt kunstmatig verkleind, óf er wordt te weinig tijd geïnvesteerd om dingen uit te diepen totdat je de ultieme opties boven water kan krijgen. Het lijkt dat er door de jaren heen met al die drie oorzaken gestoeid wordt. Dus wat moeten we hier verder over zeggen? Wij hebben al gezegd dat wij amendement 144 mede hebben ondertekend. We vinden het een goed geformuleerd stuk. Er is een nuance aangepast in de tekst. Ik weet niet of dat inmiddels in iBabs gekoppeld is, maar dat is wel zo. En verder: als degenen die met name om de reeks schorsingen hebben gevraagd, iets meer duiding willen geven van wat er allemaal binnenskamers gebeurd is ... We leven hier in een democratie en we hebben morgenochtend om kwart voor zeven nog wel wat anders te doen. Ik ben daar dus eigenlijk wel benieuwd naar.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik heb eigenlijk niets toe te voegen aan de inbreng in de eerste termijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zei in mijn eerste termijn al dat amendement 144 door mij en mijn fractie wordt gezien als een motie van wantrouwen van onder andere de VVD-fractie aan het adres van het college. Het college zei in zijn eerste termijn dat de motie onuitvoerbaar is en op deze manier ten stelligste wordt afgeraden. Mijn vraag is eigenlijk of dat oordeel van het college ook geldt voor de licht aangepaste versie die nu tot ons is gekomen. Daarin zijn een paar woorden en een half zinnetje geschrapt. Raadt het college het amendement nog steeds sterk af en ziet het college dit aangepaste amendement ook als een motie van wantrouwen richting het college?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben de hele afgelopen raadsperiode gekeken naar verschillende opties, waaronder meerdere varianten bij de Kruispuntkerk. Ik hoorde de heer Van der Elst net aangeven dat er wellicht niet breed genoeg en niet lang genoeg gekeken is. Ik geloof dat we nergens zo lang naar gekeken hebben als naar de herbestemming van de Kruispuntkerk als multifunctionele accommodatie. Er komt een punt waarop je je moet afvragen of het nog een besluit is of dat het onderhand een obsessie begint te worden. We hebben in de hele afgelopen periode een uitgebreid proces gevoerd waar alle raadsfracties bij betrokken zijn geweest. Er is een uitgebreid interactief proces geweest dat meerdere malen uitgesteld is. Uiteindelijk hebben we getrechterd. Er zijn meerdere raadsbesluiten aan de orde geweest om daar te komen. We moeten concluderen dat de MFA Wijngaardenlaan het enige plan is dat op korte termijn ontwikkeld kan worden. Daarmee is het ook het enige plan dat op korte termijn een oplossing geeft voor culturele organisaties en op korte termijn woningbouw mogelijk maakt op het terrein van het Cultureel Centrum, BplusC. Alle andere plannen gaan nog jaren duren. Ze gaan nog langer duren als we nu met een voorstel komen om de zaak nog maar weer een keer uit te stellen en weer van voren af aan te

beginnen. Dan kunnen we wel zeggen dat 2022 toch echt het geluksjaar wordt waarin het wel lukt, maar we hebben geen enkele indicatie waarom dat nu plotseling wel zo zou zijn.

Verder heb ik nog dezelfde vraag als de heer Maassen en de heer Andringa. Het amendement werd zojuist door het college getypeerd als "technisch onuitvoerbaar". Er ligt nu een kleine aanpassing. Ik zou graag van het college horen hoe het nu denkt over het amendement.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik heb geen verdere inbreng meer.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. We hebben, gehoord de inbreng in de raad maar ook van de wethouder, inderdaad een aanpassing aangebracht aan het amendement. Dat is toch wat serieuzer dan de heer Maassen zei. Er zijn een aantal dingen uit gehaald. Dat heeft te maken met de tijdigheid. Dat er in een aantal maanden iets klaargestoomd zou worden, zou zo geïnterpreteerd kunnen worden dat dat heel zwaar zou zijn. Daar hebben we een aantal dingen uit gehaald. Ik zal nog één ding toelichten. Er wordt gekeken naar het maken van combinaties van functies. Dat heeft uiteraard, zoals we volgens mij ook bij die eerste bespreking zal blijken, te maken met de tijdigheid. Het is niet de bedoeling om te vertragen en om alle projecten die de komende tien à vijftien jaar gepland zijn, aan elkaar te knopen, waardoor het één jarenlang op het ander moet wachten. Nee, uiteraard niet. Daar waar combinaties mogelijk en handig zijn en binnen een redelijke termijn te realiseren zijn, ga je daarvoor, maar uiteraard niet als dat volstrekt onmogelijk is, vooral in de zojuist genoemde tijdigheid. Dan doe je dat dus niet, maar dat zal vooral blijken uit het eerste overleg dat we gaan voeren. Het gewijzigde amendement 144 luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/19/032925/272060,

constaterende dat:

- h. de raad op 10 december 2020 in beslispunten 2 en 3 aan het college heldere kaders heeft meegegeven als randvoorwaarden voor het definitief ontwerp voor een multifunctionele accommodatie op de locatie Wijngaardenlaan;*
- i. vastgesteld kan worden dat het voorliggende voorstel niet voldoet aan de gestelde financiële randvoorwaarden omdat*
 - de begrote exploitatielast aanzienlijk hoger is dan het meegegeven financiële kader (€ 293.000 i.p.v. € 133.000);*
 - de noodzakelijke investeringslast niet voldoet aan de afspraken zoals die door de raad zijn vastgelegd in de nota Schuldenbeheersing;*
- j. het gepresenteerde voorstel nog te veel onzekerheden bevat voor wat betreft de kosten van een duurzame exploitatie, waardoor de uiteindelijke kosten aanzienlijk duurder kunnen uitvallen dan in dit voorstel gepresenteerd;*
- k. de bouwkosten momenteel hard oplopen, zodat het onzeker is of de aanbesteding voor het geprognostiseerde bedrag gerealiseerd kan worden;*
- l. het gepresenteerde voorstel nog te veel onzekerheden bevat voor wat betreft een breed gebruik door (culturele) verenigingen in Voorschoten;*

voorts constaterende dat:

- m. Voorschoten een bloeiend cultureel leven heeft met vele actieve vrijwilligers en dat het belangrijk is dat de gemeente niet alleen dit culturele leven ondersteunt maar ook de verbindingen tussen de verschillende verenigingen en organisaties stimuleert;*
- n. de raad in 2022 een afgewogen besluit moet kunnen nemen over een multifunctionele accommodatie waarbij een optimum wordt gevonden tussen kosten en functionaliteiten voor uiteenlopende gebruikers van de accommodatie;*

overwegende dat:

- e. de meerjarenbegroting van Voorschoten laat zien dat de schulden de komende jaren toenemen, de solvabiliteit afneemt en de investeringsruimte steeds kleiner wordt;*

- f. *Voorschoten de komende jaren een aanzienlijk aantal investeringsbeslissingen moet nemen, terwijl een overzicht ontbreekt van de prioriteiten en de effecten van de besluiten op de financiële positie van Voorschoten;*
- g. *in het kader van het financieel herstelplan (2017) door de provincie is geweest op de noodzaak van een integrale afweging van belangrijke investeringsbesluiten;*
- h. *een integrale afweging van de investeringsbeslissingen het mogelijk kan maken ruimere financiële middelen beschikbaar te stellen voor een multifunctionele accommodatie wanneer sprake is van synergie met functionaliteiten behorend bij andere investeringsbeslissingen;*

Besluit de voorgestelde beslispunten van het raadsvoorstel te vervangen door de volgende beslispunten;

- a) *het huidige voorstel multifunctionele accommodatie Wijngaardenlaan aan te houden;*
- b) *het college op te dragen een overzicht op te stellen van alle thans te verwachten investeringsbesluiten op de middellange termijn, een indicatie van de kosten, prioriteiten en timing hiervan alsmede de gevolgen voor de schuldpositie en de resterende investeringsruimte;*
- c) *het college te verzoeken om, met als vertrekpunt het overzicht zoals bedoeld bij beslispunt b, aan de raad mogelijke combinaties van fysieke investeringsprojecten te presenteren, als input voor het in goed overleg met de raad te komen tot een meerjarig investeringsvoorstel. Belangrijke randvoorwaarde hierbij is het kunnen realiseren van een optimum van kosten en prioriteiten;*
- d) *in overleg met het college op korte termijn afspraken te maken over het vervolgproces om niet nodeloos tijd te verliezen in het traject dat in 2022 moet leiden tot een besluit over een multifunctionele accommodatie in Voorschoten;*
- e) *draagt het college op om het Cultureel Centrum open te houden gedurende dit traject en de benodigde aanpassing van de begroting aan de raad voor te leggen bij de Najaarsnota."*

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik denk dat wij goed geluisterd hebben naar de wethouder, ook naar zijn opmerkingen over de technische uitvoerbaarheid en de nadere invulling in de samenspraak. Die nadere invulling in de samenspraak is nu verwoord onder punt d. Wat de technische uitvoerbaarheid betreft sluit ik me aan bij de heer Van den Dool: het amendement moet niet zo gelezen worden dat je alle investeringsbeslissingen die we mogelijk voor ogen hebben tussen nu en het jaar 2030, op dezelfde manier op een rijtje zet en kijkt wat de combinatiemogelijkheden zijn. Daarom staat onder punt c expliciet dat we gaan zoeken naar mogelijke combinaties van fysieke investeringsprojecten; dat is ook de interpretatie die wij aan het amendement meegeven. Onder "mogelijke combinaties" verstaan wij ook "in de tijd mogelijke combinaties". Ik hoop dat daarmee in voldoende mate tegemoet wordt gekomen aan datgene wat de wethouder als probleem aan ons heeft teruggegeven, namelijk dat het technisch gezien ook mogelijk moet zijn.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor de heer De Graaf zojuist zeggen dat beslispunt d behoorlijk gewijzigd is, maar de enige wijziging die ik daarin kan ontdekken, is dat het woordje "april" is geschrapt, zodat het niet meer voor april 2022 geregeld moet zijn, maar ergens in 2022 moet leiden tot een besluit. Mijn vraag daarbij is of er nu is geschrapt dat het over de verkiezingen heen getild kan worden. Of wordt het nog verder uitgesteld?

De heer **De Graaf** (PvdA): Het spijt me, maar volgens mij heeft de heer Maassen niet goed naar de vergelijking gekeken, want volgens mij stond in het oorspronkelijke punt d niet het element van het op korte termijn met het college afspraken maken over het vervolgproces. Volgens mij is dat een andere passage dan in het oorspronkelijke amendement. Dat sluit heel goed aan bij wat de wethouder in zijn reactie heeft geformuleerd.

De **voorzitter**: Ik heb nog een vraag met het oog op de besluitvorming. Het laatste amendement dat ik voor me heb liggen, is om 21.48 uur verstuurd. Is dat het aangepaste, gewijzigde amendement 144? Of zijn er daarna nog andere wijzigingen doorgevoerd?

De heer **Andringa** (D66): Die vraag had ik ook, maar ik had ook twee vragen aan de heer De Graaf en daarvoor eigenlijk al aan de heer Van den Dool. Ik geloof dat mijn handje gemist werd.

De **voorzitter**: Sorry, dan heb ik dat gemist. Mijn excuses. Dan stel ik voor dat we eerst de inhoudelijke interruptie doen bij de heer De Graaf. Daarna wil ik weten welk amendement nu precies voorligt, zodat we allemaal weten waar we over stemmen.

De heer **Andringa** (D66): Ik heb twee vragen aan de heer De Graaf. Volgens mij moeten we het heel scherp formuleren. Bij beslispunt d van de laatste versie - dat is de versie waaraan de voorzitter refereerde, zijnde de versie van 21.38 uur of wat was het? - staat: "in overleg met het college op korte termijn afspraken te maken". In deze formulering is mij niet helemaal helder wie dan precies afspraken maakt met wie. Vragen wij als raad aan het college om met een voorstel te komen? Stelt u voor dat wij met de benen op tafel een vrijblijvend gesprek gaan voeren? Wat betekent "in overleg met het college afspraken te maken"?

De heer **De Graaf** (PvdA): Dat moet u interpreteren zoals de heer Cramwinckel het heeft geformuleerd. Hij formuleerde het zo: laten we dan met elkaar aan tafel gaan zitten. Zo hebben wij het ook geïnterpreteerd: laten we met elkaar aan tafel gaan zitten om afspraken te maken. Zo behoort u het te interpreteren.

De heer **Andringa** (D66): Ik wil het toch graag aangescherpt hebben, want ik moet zeggen dat ik diezelfde vraag zojuist ook had. Wat is "met elkaar aan tafel gaan zitten"? Wij zijn een gemeenteraad en wij nemen volgens mij besluiten in een gemeenteraad. Betekent dit dat we een raadsbesluit gaan nemen? Ik zoek echt naar wat dan het besluit is dat we aan het nemen zijn.

De heer **De Graaf** (PvdA): Volgens mij heeft de wethouder gerefereerd aan de manier waarop we dat gedaan hebben rond het gezamenlijk accommodatiebeleid. Daarbij zijn wij min of meer met de voeten op tafel - maar dat moet u niet te letterlijk nemen - aan tafel gaan zitten met de wethouder en een aantal fracties. Dat heeft vervolgens geleid tot een concreet voorstel dat in de raad is besproken en vastgesteld.

De **voorzitter**: Meneer Andringa, tot slot.

De heer **Andringa** (D66): Helder, dank. Dit was een helder antwoord. Dan heb ik nog een andere inhoudelijke vraag over dit amendement. Die vraag gaat over de combinaties. Die vraag had ik eigenlijk al aan de heer Van den Dool willen stellen, maar misschien wil de heer De Graaf de vraag beantwoorden. Betekent dit voor u dat we terug naar de tekentafel kunnen gaan en dat we alle mogelijke gebouwen en investeringen in scholen en in het gemeentehuis opnieuw gaan uittekenen en opnieuw gaan zoeken naar combinaties? Of betekent dit voor u dat we niet dat hele proces weer opnieuw gaan doen?

De heer **De Graaf** (PvdA): "Terug naar de tekentafel" heeft direct de associatie dat je het allemaal enorm gaat concretiseren en dat het al haast leidt tot een enorm uitwerkingsplan. Zo hebben wij het niet voor ogen. Wij hebben voor ogen om met elkaar een serieus en indringend gesprek aan te gaan over de vraag welke combinaties wat ons betreft perspectiefvol zouden kunnen zijn.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dan bekruipt mij toch de vraag wat dit toevoegt aan het rapport van bbn, dat wij nog niet eens zo heel lang geleden al besproken hebben, waarbij we exact deze vraag beantwoord hebben. Als u zegt dat u het niet wil concretiseren maar het gewoon in abstracto wil bespreken, zeg ik dat dat volgens mij allemaal al is uitgezocht en extern is doorgerekend. Ik snap niet goed waar deze verdere vertraging dan nog voor nodig is.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik word hier eigenlijk een beetje moe van. In het verlengde van de opmerkingen van de wethouder proberen we mee te denken in de richting van een constructief voorstel dat leidt tot een behapbaar proces. Een belangrijk onderdeel daarvan is dat we in c een indicatie geven van wat we willen. We willen zoeken naar combinaties die meerwaarde kunnen creëren, waardoor er meer mogelijk is voor minder geld per afzonderlijk object. Dat is de kern van c. Vervolgens zeggen we tegen elkaar - zoals de wethouder heeft aangegeven, is dat in analogie met het gemeenschappelijk accommodatiebeleid - dat we eerst met elkaar aan tafel gaan zitten om vervolgens te kijken waar dat toe leidt. Dat hebben wij geprobeerd te formuleren als poging om er met elkaar uit te komen. Dat probeer ik u toe te lichten.

De heer **Maassen** (SP): Ik word een beetje moe van de reactie van de heer De Graaf, want hij doet nu net alsof hij onredelijk wordt aangevallen, terwijl door de heer Deuzeman eigenlijk een

hele redelijke vraag wordt gesteld, waar de heer De Graaf geen antwoord op geeft. Dat is namelijk de vraag: wat denkt u in dat overzicht van mogelijke combinaties van fysieke investeringsprojecten nog boven tafel te kunnen krijgen wat niet al in het bbn-project op tafel is geweest?

De heer **De Graaf** (PvdA): U vraagt mij om een antwoord te geven dat pas gegeven kan worden na afronding van het proces dat wij voorstaan.

De heer **Maassen** (SP): Nu ontwijkt de heer De Graaf dus weer het antwoord. De vraag die op tafel ligt, is de cruciale vraag in deze hele discussie, namelijk: waar is het uitstel dat u zo graag wil, nou eigenlijk voor nodig? Want het onderzoek ligt er al.

De heer **De Graaf** (PvdA): Laat ik het dan anders zeggen. Het voorstel dat wij vanavond bespreken, is wat ons betreft onvoldragen. Als het een voldragen voorstel zou zijn geweest, hadden we dit gesprek misschien helemaal niet hoeven te hebben. Maar het was onvoldragen en wij zijn nu op zoek naar een proces waardoor we ergens uitkomen waar we met elkaar willen uitkomen op het terrein van een MFA. Meer heb ik hier niet over te zeggen.

De heer **Maassen** (SP): Ik concludeer dat amendement 144 door de indieners dus bedoeld is om uiting te geven aan de mening dat het voorstel van het college onvoldragen is.

De heer **De Graaf** (PvdA): Als het voldragen zou zijn geweest, hadden we daar een totaal andere discussie over gevoerd. Ja, dat klopt dus. Dus vraagt u niet naar de bekende weg.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, tot slot.

De heer **Maassen** (SP): Het was geen vraag, maar een conclusie. Ik merk dat de heer De Graaf en ik die conclusie delen.

De **voorzitter**: Dan even over het amendement. Is het gewijzigde amendement zoals dat nu in iBabs staat, het amendement waar we het nu over hebben? Dat vraag ik voor de helderheid, straks bij de stemming.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ja.

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn van het college.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik denk dat ik vooral op het gewijzigde amendement zou moeten reageren. De uitvoerbaarheid hiervan is duidelijk toegenomen, maar op één punt heb ik nog problemen. Door de formulering van punt c, door het woord "combinaties", zouden wij gedwongen worden om alleen maar in combinaties te denken. Dat is juist een van de problemen. Ik zou het zo willen lezen dat wij beslispunten van fysieke investeringsmomenten moeten presenteren. Een belangrijke randvoorwaarde staat dan in de tekst: een optimum van kosten en prioriteiten. Vanuit die randvoorwaarde zouden we dan kunnen kijken of er nog combinaties denkbaar zijn, maar het accent moet echt liggen op de procesbeschrijvingen, want anders wordt het heel ingewikkeld. Dat is dus het enige wat ik nog zou willen veranderen in deze tekst.

De **voorzitter**: Een punt van orde, de heer Andringa.

De heer **Andringa** (D66): Ik blijf iBabs verversen, maar bij mij staat nog steeds de eerste variant van het amendement, niet het aangepaste amendement van 21.38 uur, maar het amendement zoals dat gister is voorgelegd. Ik zou dus heel graag eerst in de mail de meest actuele versie willen ontvangen.

De **voorzitter**: Ik heb zojuist aangegeven dat de mail van 21.48 uur het gewijzigde amendement is dat nu voorligt. Dat staat ook in iBabs en daar hebben we het nu over.

De heer **Andringa** (D66): Niet in iBabs.

De **voorzitter**: Niet in iBabs? Ja, wel in iBabs.

De heer **Andringa** (D66): Sorry, voorzitter. De verwarring is groot, want ik heb echt geen mail ontvangen van 21.48 uur en ik zie in iBabs een oude versie.

De **voorzitter**: Ik begrijp het. We moeten wel weten waar we het over hebben. Ik stel voor dat de griffie het amendement waarover we het hebben, nu nogmaals rondmailt. Dat gebeurt nu. Ik durf het bijna niet te zeggen, maar we schorsen twee minuten, zodat degenen die het gewijzigde amendement nog niet tot zich hebben kunnen nemen, er even naar kunnen kijken. Iedereen moet immers wel weten waar het over gaat.

De heer **Andringa** (D66): Klopt het dat het aangepaste amendement dat nu in iBabs staat, de meest actuele versie is? Dat wil ik graag van de indieners horen.

De **voorzitter**: De versie die nu in iBabs staat, is de meest actuele versie. Dat is zojuist bevestigd.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter, ik had de wethouder in de tweede termijn een vraag willen stellen, maar de tweede termijn werd ineens door een punt van orde beëindigd.

De **voorzitter**: Wij zetten de tweede termijn vrolijk voort.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb de wethouder net alleen op de technische aspecten van het amendement in horen gaan en op de vraag wanneer het wel of niet uitvoerbaar zou zijn. Maar we hebben net ook duidelijk een duiding van de indieners van het amendement gehoord. Zij zeiden dat het amendement is bedoeld om aan te geven dat het collegevoorstel niet voldragen is. Mijn vraag aan het college is wat zijn politieke reactie op die afweging is.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat is heel simpel. Wij voeren heel gewoon een debat over de ins en outs van dit amendement, op inhoud, zonder verdere connotaties daaraan te verbinden.

De heer **Maassen** (SP): Dat vind ik een hele technische afweging, want het valt hier niet te ontkennen dat er een voorstel van het college ligt waartegen een amendement is ingediend waarvan eigenlijk de bedoeling is dat het hele collegevoorstel van tafel wordt geveegd omdat het collegevoorstel volgens de indieners van het amendement niet voldragen is en dat een van de indieners van het amendement de grootste coalitiepartij is. Dat is dus niet een technische situatie, maar een politieke situatie, waar het college iets mee moet.

Wethouder **Cramwinckel**: Misschien voor de helderheid: wij zijn natuurlijk nog steeds voor het collegevoorstel.

De heer **Maassen** (SP): Ontraadt u dan ook nog steeds het amendement?

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, u heeft ons oordeel daarover gehoord. Alleen, het is nu aangepast.

De heer **Maassen** (SP): De cruciale vraag is dan natuurlijk: ontraadt u het amendement nadat het is aangepast?

Wethouder **Cramwinckel**: Nee.

De heer **Maassen** (SP): En ziet u, net als de fractie van de SP ...

Wethouder **Cramwinckel**: Sorry, ik druk me niet helemaal volledig uit. Dit is voor ons nog steeds een "second best"-oplossing. Dat moge duidelijk zijn. Dus in die zin ontraden we het amendement nog steeds.

De heer **Maassen** (SP): Ziet u het amendement dan ook als een motie van wantrouwen richting het college?

Wethouder **Cramwinckel**: Nee.

De **voorzitter**: Kunnen we overgaan tot de besluitvorming?

Wethouder **Cramwinckel**: Ik wil me nog even goed uitdrukken over de formulering van het amendement. Volgens mij heb ik dat net gedaan: ik zou het woord "combinaties" willen schrappen. Daar hebben we net nog overleg over gehad.

De **voorzitter**: We gaan stemmen over het amendement zoals het nu voorligt. Als er nog wijzigingen in het amendement moeten worden aangebracht, moet dat eerst gebeuren, waarna het hernieuwde amendement opnieuw wordt toegevoegd aan iBabs, want ik wil dat we allemaal weten over welk amendement we gaan stemmen. Wordt het amendement dat nu voorligt, zo in stemming gebracht? Ik kijk naar de indieners. Dat is het geval. Het gaat dus om het amendement zoals het nu gewijzigd voorligt. Kunnen we nu overgaan tot de besluitvorming? Dat is het geval. Dan sluit ik de beraadslaging.

In stemming komt het gewijzigde amendement 144 van de VVD, de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten en Voorschoten Lokaal Sterk.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Het zal duidelijk zijn dat de fractie van ONS Voorschoten niet warmloopt voor beslispunt a. Aanhouden is geen ja en geen nee. We hadden liever nog meer focus op de Kruispuntkerk willen zetten. Desalniettemin geeft de strekking van met name b, c en d een dermate duidelijke oproep tot meer integraliteit en transparantie dat we een warm voorstander zijn van dit amendement.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik zal uiteraard voor dit amendement stemmen, met dien verstande dat ik c zo interpreteer - daarmee doe ik dus een beetje een handreiking aan de wethouder, moet ik stiekem zeggen - dat daar in het verlengde van punt b staat: "het college tevens te verzoeken om ...". Dat is mijn interpretatie. Dat is niet de tekst, maar dat is mijn interpretatie van het amendement.

De **voorzitter**: Ik ga hier toch even een punt over aangeven. We gaan hierover niet in discussie. We zijn bij de stemverklaringen. Een amendement is niet interpreteerbaar. Dat betekent dat de tekst zoals die nu voorligt, nu zo in stemming komt. We hebben de beraadslaging namelijk gesloten. De stemverklaring zal worden opgenomen in het verslag, maar het amendement is zoals het nu is. Voordat we gaan stemmen, wil ik aangetekend hebben dat de heer Van Rixtel en de heer In 't Veen de vergadering inmiddels hebben verlaten. Dat betekent dat wij nog met zeventien raadsleden aanwezig zijn.

Het gewijzigde amendement 144 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 6 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA, de VVD en de PvdA ervoor hebben gestemd en de fracties van GroenLinks, D66 en de SP ertegen.

De heer **Maassen**: Voorzitter, ik zou graag een punt van orde willen maken. Het college heeft tegen het aannemen van dit amendement geadviseerd en heeft aangegeven dat dit niet uitvoerbaar is. Mijn vraag aan de fracties van GroenLinks en D66 is of zij nog vertrouwen hebben in coalitiepartner VVD, die ondanks het coalitieakkoord en ondanks het advies van het college toch voor dit amendement heeft gestemd.

De **voorzitter**: Er is geen beraadslaging meer. We gaan nu dus eerst het geamendeerde voorstel in stemming brengen. Als u hierover wil spreken, moeten we even kijken hoe dat past in de agenda.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter, het lijkt mij essentieel dat dit besproken wordt. Ik heb hiermee gewacht tot na de stemming, zodat de stand van zaken duidelijk was.

De **voorzitter**: Ik heb uw punt van orde gehoord, maar we hebben ook nog een geamendeerd raadsvoorstel dat in stemming moet komen bij dit agendapunt.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ik zou graag willen schorsen om mijn standpunt te kunnen bepalen over het raadsvoorstel, dat nu gewijzigd is. Ik zou dus graag een schorsing willen voordat we tot stemming overgaan over het raadsvoorstel.

De **voorzitter**: Hoelang heeft u nodig?

De heer **Andringa** (D66): Ik zou graag vijf minuten zeggen, maar ik denk dat het meer zal zijn. Het is heel vervelend. Ik zou ook liever naar mijn zieke dochter willen, maar laten we in ieder geval tien minuten à een kwartier nemen.

De **voorzitter**: Dan schorsen we tot 23.35 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst, waarbij de schorsing tussentijds wordt verlengd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP was een groot voorstander van het raadsvoorstel zoals het er lag, maar nu het geamendeerd is, is er een totaal ander voorstel gekomen. Wij zullen dus niet meer voor het raadsvoorstel stemmen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dat deel ik. Er ligt een gedrocht van een raadsvoorstel, dat ik niet kan steunen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wat er nu wordt aangenomen, is geen raadsbesluit maar een raadsuitstel. Daar zullen wij zeker niet voor stemmen.

Het geamendeerde voorstel wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA, de VVD en de PvdA ervoor hebben gestemd en de fracties van GroenLinks, D66 en de SP ertegen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zou graag een ordevoorstel willen doen naar aanleiding van de besluitvorming die zojuist heeft plaatsgevonden. Er is een raadsvoorstel aangenomen waarvan het college heeft gezegd dat het onuitvoerbaar is. Ik heb zojuist aan de fracties van D66 en GroenLinks al de vraag gesteld of zij nog vertrouwen hebben in de samenwerking met de VVD. Ik stel ook de vraag aan het college of het consequenties trekt uit het aannemen van een raadsvoorstel dat het "onuitvoerbaar" heeft genoemd.

De **voorzitter**: Dat ordevoorstel wordt gedaan. Ik leg het voor aan de raad. Kan ik ervan uitgaan dat u akkoord gaat met het ordevoorstel en dat we nu overgaan tot het gesprek met elkaar over het punt dat de heer Maassen heeft aangegeven? Ik constateer dat dat het geval is. Dan beginnen we, zoals de heer Maassen aangaf, met het bespreken van de gevolgen van het aannemen van het gewijzigde raadsbesluit over de multifunctionele accommodatie. Ik wil u er wel op attenderen dat we nog een begrotingsbehandeling hebben en dat die geen uitstel kan hebben. De begroting moeten wij inleveren bij de provincie. Dat betekent dat de begroting er nog in deze vergadering doorheen moet. Dit geheel ter informatie om vijf voor twaalf.

We komen nu dus bij het eigenlijk toegevoegde agendapunt, het ordevoorstel van de heer Maassen. Meneer Maassen, ik geef u als eerste het woord.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb weinig toe te voegen aan wat ik zojuist zei. Mijn eerste vraag is aan de fracties van GroenLinks en D66: heeft u nog vertrouwen in een coalitie met een coalitiepartner die op deze manier met raadsvoorstellen en collegevoorstellen omgaat?

De **voorzitter**: Ik kijk even rond. Zijn er andere vragen die op dit moment gesteld moeten worden? Dat is niet het geval. Dan kijk ik naar de fracties van D66 en GroenLinks, waaraan de vraag is gesteld.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Er zijn twee vragen gesteld. Er is één vraag aan het college gesteld, dat had aangegeven dat dit een onuitvoerbaar voorstel is. Wij vinden als fractie van GroenLinks dat wij het college, ons college, niet op pad mogen sturen met een voorstel dat het

onuitvoerbaar acht. We hebben gezien dat het amendement is aangepast. Wij zouden die verantwoordelijkheid wat dat betreft dus bij het college neer willen leggen en het college de vraag willen stellen of het college het raadsvoorstel zoals dat nu aangenomen is, uitvoerbaar acht.

De heer Maassen vraagt ook naar een tweede aspect, het vertrouwen tussen coalitiepartners. Wij zijn bijna vier jaar geleden in gesprek gegaan met het idee dat het in Voorschoten nu eindelijk tijd werd om in plaats van steeds maar weer weg te lopen van alle problemen die er waren, te komen tot een oplossing, ons realiserend dat die oplossing niet altijd makkelijk zou zijn en dat het ging om drie partijen die het niet altijd op alle punten met elkaar eens zijn. Ik denk dat wij daar in het begin van die periode veel werk van hebben kunnen maken. Er zijn een aantal zaken - bijvoorbeeld Arsenaal/Segaar, waarover wij ook zwaar hebben moeten onderhandelen - waar we daadwerkelijk gezamenlijk dossiers losgetrokken hebben. Ik heb daar wel veel waardering voor. Maar wat ik vandaag gezien heb, is toch een terugkeren naar een patroon waarvan ik me ernstig afvraag of daarmee niet de volledige basis is weggeslagen onder ons coalitie zijn. Ik denk dat dat vertrouwen een flinke knauw gekregen heeft en ik zal mij zeker af gaan vragen wat de handtekening van de VVD onder een coalitieakkoord, ook in de toekomst, nog waard is.

Desalniettemin: we zitten vlak tegen de verkiezingen aan en wij moeten ook constateren dat het college het coalitieakkoord, waar wij nog steeds waarde aan hechten, goed uitvoert en met voorstellen komt waar wij achter kunnen staan. Het voorstel heeft vanavond weliswaar niet de meerderheid in de raad gehaald, maar wij zien geen reden om het college in het zicht van de haven nu naar huis te sturen, want dat zou betekenen dat ook de zaken die nog afgehandeld moeten worden, er niet gaan komen. Of het college zelf die afweging maakt, wil ik bij het college neerleggen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ik denk tot dit moment nog steeds na over het antwoord op de vraag die de heer Maassen zojuist stelde. Ik kan me goed vinden in wat de heer Deuzeman net zei. Voor mij en D66 staat centraal dat we, zoals de heer Deuzeman al zei, de afgelopen jaren veel voor elkaar hebben kunnen krijgen. Alleen al het feit dat we vandaag een begroting behandelen waarin allerlei voorstellen liggen om extra investeringen en uitgaven te doen, wat mogelijk is door wat we de afgelopen jaren bereikt hebben, namelijk het op orde brengen van de financiën, is in dat opzicht volgens mij een goed signaal. We moeten ook nog een paar besluiten nemen, beginnend vanavond met de begroting. Dat is eigenlijk het laatste wezenlijke besluit dat deze collegeperiode gemaakt gaat worden. Ik zou het dan raar vinden om op dit moment te zeggen dat er geen reden meer is om door te gaan, maar ik kan wel zeggen - dat zei de heer Deuzeman terecht - dat het vertrouwen in de VVD als partij tot een historisch dieptepunt is gedaald. Ik kan ook in alle eerlijkheid zeggen dat tussen de eerste rijen schorsingen en dit moment de VVD een afspraak die we met elkaar gemaakt hebben, alweer heeft gebroken. Dat mag toch iets zeggen over hoe we hiernaar kijken. Dat doet me ontzettend pijn, maar uiteindelijk is de vraag die wij als fractie moeten beoordelen of wij het college steunen. Dat doen wij. Steunen wij het coalitieakkoord? Dat doen wij ook. Ik heb alleen wel een andere zorg. Nu is een collegevoorstel gesneuveld op basis van het feit dat een van de drie coalitiepartijen niet bereid was om dat voorstel te steunen. We hebben een paar maanden geleden natuurlijk ook de situatie gehad dat wethouder De Bruijn met een voorstel kwam voor hervormingen van de Wmo en besparingen daarop, dat ook zijn eigen partij eigenlijk bereid was om hem daarop te laten vallen en dat we in deze zelfde zaal tot het uiterste moesten gaan om dat raadsvoorstel uit het vuur te slepen, omdat de VVD moeite had met dat voorstel. Ik zie dus dat er in dat opzicht vooral sprake is van een vertrouwenscrisis tussen de VVD-fractie en de VVD-wethouder, die bij herhaling met voorstellen komt - of zijn handtekening onder voorstellen zet - die vervolgens niet gesteund worden door zijn eigen fractie. Dat vind ik problematisch, want dat hindert het functioneren van deze coalitie enorm. Maar betekent dit dat daarmee mijn vertrouwen in dit college weg zou zijn? Daarop is het antwoord nee.

De **voorzitter**: Er was door de heer Maassen ook een vraag gesteld aan het college.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik wil er geen geheim van maken dat dit een ingewikkelde avond is. Ook het hieraan voorafgaande proces was ingewikkeld. Wij zijn met volle overtuiging het proces ingegaan om een MFA op de bibliotheek te vestigen en we moeten vaststellen dat daar nu helaas geen meerderheid voor is. Dat wil niet zeggen dat het voorstel van tafel is; het wordt aangehouden. Ik denk dat dat dan een besluit is dat je als wethouder gewoon hebt te respecteren als de uitkomst van een democratische stemming. Een ander punt gaat over de andere elementen in het amendement. Wij hebben wel vastgesteld dat het amendement op een wezenlijk punt is veranderd, omdat het masterplankarakter eruit is gehaald. Dat was voor mij een heel zwaarwegend

punt. We hebben ook meer flexibiliteit in de termijnen en we hebben een genuanceerde uitleg gehoord over wat het woord "combinaties" nou precies betekent. Voor mij en volgens mij ook voor het college - ik spreek hier dus namens het college - valt het dubbeltje dan net de goede kant uit om hier toch de conclusie aan te verbinden dat wij hier geen conclusies aan verbinden, om het zo maar te zeggen. Ik geloof dat ik het hierbij moet laten.

De **voorzitter**: Wil er iemand - ik zou bijna zeggen: in de tweede termijn - hierop reageren?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wens de fracties van GroenLinks en D66 en het college ontzettend veel sterkte bij de volgende keer dat er een moertje scheef zit bij de VVD.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder niemand wil reageren. Daarmee sluit ik dit extra toegevoegde agendapunt.

4. Programmabegroting 2022 (raadsregistratienummer Z/21/58228/266756)

De **voorzitter**: Dit betreft uiteraard zowel de financiën als het beleid voor het komende jaar. Daarbij liggen ook belastingverordeningen ter vaststelling voor. De sprekersvolgorde is hierbij vooraf vastgelegd. We beginnen met de grootste oppositiepartij, dan de grootste coalitiepartij et cetera. Zo gaan we het rijtje af.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Op dit late tijdstip probeer ik het kort te houden, maar ik constateer in ieder geval dat de belangrijkste vraag die wij met deze begroting altijd met elkaar moeten beantwoorden, is of er een reëel en getrouw beeld is van de financiële positie. Ik denk dat er op dit moment een goed beeld is van wat er plaatsvindt binnen de gemeente. Ik dank de ambtenaren voor het heldere overzicht dat we als raad hebben gekregen om daarnaar te kijken en een beslissing daarover te kunnen nemen.

Ik zei al dat ik het kort zal houden. Een begroting is tegenwoordig in hoge mate een momentopname. Er veranderen steeds dingen. We hebben vandaag een Najaarsnota binnengekregen die ook weer aangeeft dat je niet van deze dag uit kan gaan als het om de cijfers gaat. Ik denk dat het belangrijk is dat we weten dat er nog heel veel investeringen te doen zijn. Ik zal ze niet allemaal noemen. Ik heb ze hier op een rijtje staan, maar ik zal ze vanwege de tijd niet noemen.

Ook een belangrijk punt is dat we in ieder geval nog afhankelijk zijn van de rijksoverheid op het punt van de bijdrage van het Gemeentefonds. Ik heb één vraag aan het college, maar ik weet niet of die behandeld kan worden. Welke stappen neemt u als college om de strijd aan te gaan met de rijksoverheid op het punt van de herverdeling van het Gemeentefonds? Er worden diverse coalities in Nederland bij elkaar gehaald van gemeenten die getroffen worden. Dat is dus vraag 1.

Ik kom bij het punt dat we de inwoners een hoge prijs laten betalen voor deze goede begroting. We hebben een plus, maar we verhogen de ozb en de afvalstoffenheffing. Het is echt een tijd van stijgende kosten op vele gebieden. Is daar nog over nagedacht? Hierover komt er in ieder geval nog een motie die wij medeondertekend hebben en die door anderen wordt ingediend.

Om het kort te houden ga ik nu naar onze amendementen en moties. Ik verwijs naar de inhoud. Het amendement met betrekking tot financiering van de nieuwbouw van de Fortgensschool ...

De **voorzitter**: Zou u de nummers willen noemen van de moties en de amendementen? Dat maakt het voor ons een stuk eenvoudiger, want dan weet iedereen wanneer ze zijn ingediend.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Het amendement over de Fortgensschool is amendement 140. Daarmee wordt een extra krediet vastgesteld. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks en D66, luidt:

"Amendement 140.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/266756,

constaterende dat:

- a. de raad recentelijk een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs heeft vastgesteld waarin de kosten voor nieuwbouw van de Fortgensschool zijn geraamd op € 3,3 mln.;
- b. in de investeringsplanning bij de meerjarenbegroting 2022-2025, jaar 2023 een krediet voor de betreffende nieuwbouw van € 1,5 mln. is opgenomen, hetgeen ontoereikend is voor een nieuwe, duurzame onderwijsaccommodatie die ten minste 60 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan dienen;

voorts constaterende dat:

- c. artikel 95, lid 2 van de Wet op primair onderwijs bepaalt dat 'het bekostigingsplafond zodanig wordt vastgesteld dat redelijkerwijs kan worden voorzien in de onderwijshuisvesting van scholen' [op het grondgebied van Voorschoten];
- d. een aanvullend krediet voor de nieuwbouw van de Fortgensschool van € 1,5 mln. leidt tot een structurele kapitaallast van € 45.000 indien de nieuwbouw wordt afgeschreven over een periode van 40 jaar;

overwegende dat:

- a. in 2022 wordt gestart met de voorbereiding van de nieuwbouw van de Fortgensschool [blz. 56 begroting 2022];
- b. het schoolbestuur op grond van het zogenaamde 'total cost of ownership'-beginsel zelf ook een eigen bijdrage aan de verduurzaming van de nieuwe onderwijsaccommodatie – dat leidt tot vermindering van exploitatielasten van de school - kan voldoen, waaruit een mogelijk verschil tussen de stichtingskosten van de nieuwbouw en het gemeentelijk krediet door het schoolbestuur kan worden gedekt;

Besluit:

een beslispunt aan het raadsvoorstel toe te voegen dat als volgt luidt:

Additioneel een investeringskrediet van € 1,5 mln. voor de nieuwbouw van de Fortgensschool op te nemen in de investeringsplanning 2023, dat leidt tot een structurele kapitaallast van € 45.000 per jaar, en dit te dekken uit het begrotingsresultaat."

Amendement 142 gaat over het realiseren van stages binnen de organisatie, waarbij er een win-winsituatie ontstaat: we kunnen mensen op de arbeidsmarkt helpen en we kunnen van onderaf onze talenten binnen de organisatie ontwikkelen, zodat we daar in de toekomst iets aan hebben. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks en D66, luidt:

"Amendement 213.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/266756,

overwegende dat:

- a. in het Jaarverslag van het Regionaal Bureau Leerplicht van zowel Schooljaar 2019-2020 als 2020-2021 het volgende staat:
*Er is een toename van voortijdig schoolverlaters vermeld – 45 in 2019 naar 51 in 2020 en nu 58 in 2021- zonder of met beperkt inkomen of met uitkering.
'Door de verzuimaanpak en vroegtijdige gesprekken op school, probeert het RBL schooluitval te voorkomen. Als jongeren toch willen of moeten stoppen met hun opleiding, helpen wij hen waar mogelijk naar een andere opleiding. Als een startkwalificatie niet haalbaar blijkt, begeleiden wij ze naar een zo passend mogelijk alternatief. Dit kan bijvoorbeeld werk zijn, maar ook hulpverlening of lokale projecten waar jongeren zich verder ontwikkelen. Gemeenten hebben op die manier ook een belangrijke rol bij voortijdig schoolverlaters.'*

- b. *in de commissie Mens en Samenleving d.d. 14 januari 2021 unaniem positief geantwoord werd op de vragen:
Deelt de commissie de mening van het CDA dat er kansen liggen om leerwerktrajecten te realiseren in een nieuwe ambtelijke organisatie?
En zo ja, dat dit ook onderdeel dient te zijn van een organisatiestructuur?;*
- c. *voor mbo-leerlingen leerwerkplekken creëren bij bijvoorbeeld de facilitaire dienst, ICT, Uitvoerend bedrijf, afdeling Archief een potentiële eerste invulling kan zijn;*
- d. *het creëren van stageplekken voor hbo-leerlingen een impuls kan geven aan de kwaliteit en toekomstige invulling van ons ambtelijk apparaat;*
- e. *de gemeente een voorbeeldfunctie heeft bij het creëren en aanbieden van stage- en leerwerkplekken;*
- f. *bij jongeren die een uitkering ontvangen, de woongemeente van de jongere de regie heeft;*
- g. *er vanuit het Rijk een loonkostensubsidie (LKS) beschikbaar is voor leerwerktrajecten;*
- h. *er als werkgever via het UWV een subsidie lage-inkomensvoordeel (LIV) aangevraagd kan worden;*

Besluit:

De raad der gemeente Voorschoten besluit om in afwijking van de voorgestelde beslispunten in het raadsvoorstel

- 1. voor hbo- en mbo studenten structurele stage- en leerwerkplekken te realiseren in onze nieuwe ambtelijke organisatie;*
- 2. het RBL te raadplegen m.b.t. hoe dit voor mbo-leerlingen het beste gerealiseerd kan worden;*
- 3. na realisatie van deze plekken actief in te zetten op bezetting van deze mbo-leerwerkplekken met Voorschotense jongeren / voortijdig schoolverlaters / uitkeringsgerechtigden;*
- 4. actief hbo-studenten te werven voor een stageplek in de organisatie welke aansluit bij hun studierichting maar ook een meerwaarde kent voor Voorschoten;*
- 5. hiervoor een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen, voor 2022 te dekken uit het begrotingsresultaat en voor 2023 en verder te dekken binnen het budget van de personeelslasten."*

Motie 211 met de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk en ONS Voorschoten gaat over het betrekken van de burgers of inwoners bij de Tafeltjesavond, op hetzelfde moment of eventueel later. Dat kan fysiek gebeuren of digitaal. Daarmee krijgen mensen een goed beeld van wat er binnen zo'n begroting speelt en kunnen ze daar vragen over stellen. De motie, die mede wordt ingediend door de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk en ONS Voorschoten, luidt:

"Motie 211.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

De gemeente Voorschoten zet zich in voor participatie van haar inwoners. De financiële situatie van Voorschoten is een belangrijke basis voor een goed bestuur van de gemeente. Voor raadsleden is het vaak al moeilijk om de materie goed te doorgronden maar zij hebben de mogelijkheid om middels vragen een goed beeld te krijgen van de cijfers en het achterliggende beleid en/of redenen van bijvoorbeeld lastenverhoging. Inwoners moeten het hebben van persberichten. Het zou mooi zijn als geïnteresseerde Voorschotenaren mee kunnen luisteren bij de ambtelijke toelichting van de begroting aan de raadsleden en ook vragen kunnen stellen. Dit zou tijdens de sessie met de gemeenteraad kunnen maar ook op een ander moment.

Verzoekt het college:

Tafeltjesavond waarop de raadsleden vragen kunnen stellen over de begroting ook (fysiek en/of digitaal) te organiseren voor inwoners van Voorschoten,

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 213 over de zelfbewoningsplicht spreekt voor zich in het kader van de bescherming van de woningen - ik kan het haast geen "sociale woningen" noemen - die nog redelijk betaalbaar zijn in Voorschoten, zodat daar niet meer mee gespeculeerd wordt. De motie, die mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal Sterk, de PvdA, ONS Voorschoten en de SP, luidt:

"Motie 213.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. er een tekort is aan betaalbare woningen in Voorschoten voor jongeren en starters op de woningmarkt;*
- b. bij verkoop van betaalbare particuliere woningen (onder € 450.000) in Voorschoten vaak een investeerder deze aankoopt om na verbouwing weer te verkopen met winst;*
- c. investeerders over middelen beschikken die het mogelijk maken om zonder voorwaarden te kopen en/of hoger te bieden;*
- d. de verkoopprijs na verbouwing niet meer binnen de categorie betaalbare woning valt;*
- e. deze prijsontwikkeling een domino-effect heeft op de verkoopprijs van volgende in de verkoop komende woningen van eenzelfde type;*

overwegende dat een zelfbewoningsplicht ervoor zorgt dat de koper een verplichting heeft om zelf in de woning te gaan wonen en dat deze clause ervoor zorgt dat een woning niet aangeschaft kan worden om te verhuren ('buy to let');

verzoekt het college een voorstel aan de raad voor te leggen waarin het volgende is uitgewerkt:

- 1. bij nieuwe koopwoningen te realiseren op grond van de gemeente standaard in de voorwaarden een zelfbewoningsplicht met kettingbeding op te nemen;*
- 2. bij nieuwe projecten op grond van private partijen, indien juridisch mogelijk, een zelfbewoningsplicht met kettingbeding op te nemen in een anterieure overeenkomst;*
- 3. te onderzoeken of het ook mogelijk is een zelfbewoningsplicht in te voeren voor bestaande bouw (dus bij koop tot € 450.000) en hiervan verslag uit te brengen aan de raad vóór 15 februari 2022; (Opmerking: Uitzondering hierop zou kunnen zijn wanneer het betreft een aankoop van een woning welke men wil verhuren aan eerste- of tweedegraadsfamilieleden.),*

en gaat over tot de orde van de dag."

Dit is de laatste begroting van deze coalitie. Er werd al gezegd dat deze coalitie de begroting aardig op orde heeft gekregen, maar ik zeg daar wel bij dat dit zonder het in de vorige coalitie gelegde fundament niet was gelukt. In ieder geval gefeliciteerd met deze positieve begroting. Wij danken de ambtelijke organisatie voor dit goede overzicht, waar we echt wat mee kunnen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Voor ons ligt de begroting voor 2022. Zoals de heer Zoetemelk al aangaf, is het een structureel sluitende begroting. Het gaat dus beter met onze financiën. Toen we in 2018 begonnen, was er weinig geld. De afgelopen jaren is er heel hard gewerkt om beter grip te krijgen op de begroting en de exploitatie. Het niveau van de technische vragen en de antwoorden hierop getuigt ervan dat het zeker gelukt is om binnen de raad meer kennis over begroten te verkrijgen en dat de afdeling Financiën steeds beter is geworden in duidelijk en concreet antwoorden op de vragen. Dat is heel fijn. Dat leidt ertoe dat we met elkaar de link tussen begroting en uitvoering steeds verder kunnen versterken. Hiervoor wil ik ook mijn hartelijke dank uitspreken aan de wethouder Financiën, die continu in gesprek blijft met de raad om te kijken waar we kunnen verbeteren, en ook nadrukkelijk aan de ambtenaren die hieraan hun niet aflatende medewerking verlenen en vanzelfsprekend ook aan de collega-raadsleden die nieuwsgierig blijven om de begroting te doorgronden.

In 2018 hebben we gekozen voor Voorschoten als zelfstandige gemeente in de Leidse regio. Daar hoort wat de VVD betreft bij dat we een mooi en bruisend dorp zijn en blijven in de Randstad, met goede voorzieningen en een goede maatschappelijke samenhang. Naast grip op de exploitatie is het voor het behoud van de voorzieningen ook van belang dat we investeren in het dorp. Gezien de beperkte financiële ruimte is het een uitdaging om te kiezen wat we wel of niet willen doen en wat het mag kosten; zie de discussie die we hiervoor intensief gevoerd hebben over de MFA. Ondanks het feit dat we vanavond geen besluit hebben genomen over de MFA, hebben we toch enorme

stappen gemaakt in de richting van een definitief besluit. Nu is nog nodig dat de raad een beeld heeft van welke investeringen allemaal op het wensenlijstje staan, zodat we met zicht op de investeringsruimte gemotiveerd keuzes kunnen maken.

We hebben de afgelopen jaren veel bereikt. We hebben grote plannen opgesteld en goedgekeurd, onder andere het Integraal Waterketenplan. We hebben Voorschoten voor Elkaar als brede welzijnsorganisatie opgericht en doorontwikkeld. We hebben het zwembad tien jaar lang opengehouden. We hebben bouwplannen voor Beresteijn, Arsenaal/Segaar en Intratuin goedgekeurd, het Ambachts- en Baljuwhuis verkocht, de riolering van de Leidseweg-Noord deel Zuid aangepakt, onderhoud gepleegd aan de Valkewegbruggen, meegewerkt aan de RES, een Centrummanager aangesteld, de Praktijkondersteuner Huisartsen ingesteld voor het verbeteren van hulp aan de jeugd en twee extra BOA's aangesteld. En dan heb ik het nog niet over alle tijdelijke maatregelen die zijn genomen rondom de coronapandemie. Kortom, ik denk dat er de afgelopen vier jaar veel bereikt is. Natuurlijk zijn we nooit tevreden en willen we graag nog meer realiseren. De VVD is blij met de begroting die er ligt en gaat graag met de resultaten van de afgelopen vier jaar in gesprek met de kiezer om steun te vragen om verder te werken aan de toekomst van Voorschoten. We dienen geen amendementen en moties in.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik weet niet of ik u en de raadsleden een plezier doe als we niet de volle 11 minuten en 22 seconden gaan gebruiken, want dat wordt een beetje laat en de batterijen worden wat leger, maar een stukje willen we toch wel gaan gebruiken. Het is wellicht een open deur, maar we hebben te maken met hardnekkige en al langdurige onzekerheden ten aanzien van de bijdragen die we van de overheid kunnen krijgen. Wat toch blijft opvallen, is dat die deur wel open zou kunnen zijn maar dat je, als je daardoorheen kijkt, niet ziet wat je zou willen zien. Het is troebel en onduidelijk. Dat valt het college niet te verwijten.

Wat de begroting betreft: het belangrijkste punt van opbouwende kritiek vinden we onze zorg over de transparantie van de investeringen in de periode 2022-2025. Ook bij het vorige agendapunt hebben meerdere fracties daar al zorgen over geuit. De nieuwbouw van de Fortgensschool is € 1,5 miljoen in de begroting. In het Integraal Huisvestingsplan was het € 3,3 miljoen en met de geste- gen bouwkosten zou je nu moeten denken aan € 4 miljoen. Wellicht kan het college vanavond toch nog iets vertellen over waar die alternatieve financiering toch een keer vandaan gaat komen, want de afgelopen drieënhalve jaar is die nou niet direct uit de blauwe hemel naar beneden gevallen en we hebben niet zo heel veel tijd meer. Dus hoe kun je met € 1,5 miljoen een passende toekomstige huisvesting voor de Fortgensschool maken? We zijn daar echt benieuwd naar. Uiteraard hebben we het door het CDA ingebrachte amendement 140 mede-ingediend.

De meerjarenbegroting reikt tot en met 2025, maar niet lang daarna, dus net buiten het zicht van deze begroting, moeten er ook nog andere scholen gebouwd worden. Er is geen pot opgebouwd, hoewel je theoretisch zou kunnen zeggen dat in de jaarlijkse uitkering uit het Gemeentefonds wel een theoretische reserve wordt aangedragen, maar die pot is er niet. Ambtelijke ambities met betrekking tot verduurzaming van gemeentelijk vastgoed zijn terecht. Dat is belangrijk. We geloven niet dat dat voldoende in de begroting is opgenomen. Wij denken dat het duurder gaat worden dan wat er nu staat, veel duurder.

Dat geldt ook voor de nieuwe ambtelijke organisatie, niet alleen het gemeentehuis en de gebouwen en kantoren die daar aan de achterkant bij zijn gebouwd, maar ook de Gemeentewerf. Wij denken dat het niet alleen gaat om nieuwbouw of verbouw van vastgoed. Wij denken ook dat het gaat om het verbouwen van de langetermijnbegroting zelf.

Het volgende college moet zich ook buigen over het zwembad. Dat is vanavond al genoemd. De afgelopen week hebben we dat links en rechts genoemd, binnen en buiten de raad. Heel veel mensen zeiden: ja, verdraaid, dat is waar ook; daar moeten we ook nog tegenaan. In 2024 gaan we in de raad kijken hoe het zit met de toekomst van het zwembad. Daar wil ik toch een opmerking over maken. Nee, je moet niet altijd alles met alles in verband brengen, want dan kom je niet meer vooruit. Dat is waar. Het is bijna semantisch, maar hoe je het ook wendt of keert, het is natuurlijk wel zo dat zowel de eventuele investering in de MFA als de investering in een zwembad - als je die zou doen; daar zijn wij wel voorstander van - te maken heeft met je resultatenrekening en je balans. Het is nu eenmaal zo dat de balans in 2021 nogal wat te maken heeft met de balans in 2022. Dus nogmaals, de vraag of dat soort posten met elkaar verband houden, is wat ons betreft al beantwoord: dat doen ze. De vraag is alleen hoe je ermee omgaat en of je ze naast elkaar wil zetten.

Maar het blijft een feit dat er, als je aan de ene kant een paar miljoen investeert, aan de andere kant per definitie minder ruimte is. Wij geloven dat dat toch wordt onderschat.

Een paar kleine dingen willen we toch noemen. Wat burgerzaken betreft willen we het college oproepen om voldoende rekening te blijven houden met inwoners die minder of niet digitaal vaardig zijn. De centrale overheid lijkt dat weleens te vergeten. De uitkomst van een burgerpeiling was: geef meer prioriteit aan verbetering van communicatie met en participatie door ondernemers en inwoners. Wij denken dat daar door dit college nog veel te halen is. We dienen motie 214, ingebracht door de PvdA, daarom graag mede in. Die houdt de oproep in om de door ons als positief ervaren hoorzitting van 3 november jongstleden, een initiatief van de PvdA, te evalueren en te ontwikkelen, mede in het kader van het brede palet van vormen van burgerparticipatie, zoals de indienende fractie dat zo fraai geformuleerd heeft. We hebben daarom ook motie 211 van het CDA mede-ingediend, die is gericht op participatie van inwoners bij de zogenoemde Tafeltjesavond.

De fractie van ONS Voorschoten wil zelf twee amendementen inbrengen. We zijn blij met de bijna raadsbrede steun voor beide amendementen. Het eerste amendement gaat over het feit dat wij in de raadsvergadering over de Kaderbrief in deze zaal op 8 juli jongstleden hebben besloten tot een additionele investeringsinspanning van € 155.000 voor het verbeteren van veiligheid rondom de Raadhuislaan. Op de ene of andere manier is dit niet in de begroting opgenomen, hoewel daar van tevoren wel het nodige over gezegd is. We hadden eigenlijk verwacht dat er op dat punt een aanpassing zou zijn, maar die is er niet. Daarom dus opnieuw een poging. Zo te zien zijn de meeste fracties het daarmee eens. Dat is fijn. Ons amendement 139 vraagt om dit alsnog te doen, waarbij we het college nadrukkelijk willen oproepen om de werkzaamheden niet ten uitvoer te brengen als op een afzienbare termijn om een andere reden de schep opnieuw in diezelfde rotonde gezet zou moeten worden. Dus niet twee keer kort na elkaar die rotonde open. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks en de SP, luidt:

"Amendement 139.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/266756,

constaterende dat in de raadsvergadering d.d. 8 juli jl. het gewijzigde amendement 126, ingediend door de fracties van ONS Voorschoten, CDA, PvdA en VLS, m.b.t. het in de kaderbrief opnemen van een additionele investeringsplanning van € 155.000 voor het verbeteren van de veiligheid bij de rotonde Raadhuislaan, unaniem door de raad is aangenomen;

voorts constaterende dat amendement 126 niet in de begroting 2022 is verwerkt;

overwegende dat de noodzaak om verbetering van de veiligheid bij de rotonde Raadhuislaan te realiseren sinds het vaststellen van de Kaderbrief niet is aangenomen;

Besluit:

de beslispunten behorende bij dit raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

Een beslispunt toe te voegen: Additioneel een investering van € 155.000 voor het verbeteren van de verkeersveiligheid bij de rotonde Raadhuislaan op te nemen in de investeringsplanning en dit te dekken uit de algemene middelen."

Dan amendement 138 met betrekking tot het verhogen van de subsidie aan de bibliotheek. Dank voor de steun van bijna alle andere fracties. Volgens mij geldt dat alleen nog niet voor de VVD. Bij de stemming zal blijken of ze daar toch een goed idee in zien. De bibliotheek heeft structureel een financieel probleem. Landelijk gezien bungelt Voorschoten onderaan de lijstjes van subsidie aan de bibliotheek. De bibliotheek kan het hoofd eigenlijk niet meer boven water houden. We vinden de bibliotheek belangrijk. Ons voorstel in het amendement is overigens, op een detail in de formulering na, inhoudelijk gelijk aan dat wat onlangs besloten is in de gemeenteraad van Wassenaar. Je zou dus ook kunnen zeggen dat het eigenlijk gaat om het bijtrekken van een been, zodat we althans op dit punt weer gelijk in de pas lopen met Wassenaar. Dan is dat toch een beetje gelukt.

Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks, de SP en D66, luidt:

"Amendement 138.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/266756,

overwegende dat:

- a. de bibliotheek verschillende taakvelden uitvoert vanuit de gemeente, waaronder taalverwerving en inburgering van oud- en nieuwkomers;*
- b. de bibliotheek in 2021 een subsidie ontvangt ter hoogte van € 10,19 per inwoner (exclusief huisvesting), terwijl dat landelijk € 17,51 is;*
- c. het huidige exploitatietekort deels werd opgevangen door het verhogen van het abonnementstarief en van de lezersbijdragen en telaatbijdragen, en een verdere verlaging van het collectiebudget. Daarnaast maken medewerkers veel onbetaalde overuren;*
- d. over het afgelopen jaar er een tekort was van ongeveer € 35.000 en dit het lopende jaar niet beter zal zijn;*
- e. de bibliotheek tijdens de afgelopen coronaperiode in staat is gebleken de dienstverlening voor de gebruikers door middel van innovatieve ideeën in stand te hebben gehouden;*

constaterende dat:

- a. de gemeenteraad van de gemeente Wassenaar op 26 oktober jl. unaniem heeft ingestemd met het volgende besluit: 'doelstelling 5.6 Media voor de periode 2022- 2025 te verhogen met een bedrag van € 78.000 ten gunste van de bibliotheek en ten laste van het lopende resultaat, en alsmede de subsidie exclusief huisvesting uit te drukken in een bedrag per inwoner, i.e. € 13.60 voor 2022';*

Besluit:

een beslispunt toe te voegen:

De jaarlijkse subsidie exclusief huisvesting aan de bibliotheek voor de periode 2022-2025 wordt met ingang van 2022 verhoogd tot € 13,60 per inwoner, ten laste van het begrotingsresultaat."

Daarnaast dienen wij een aantal moties en amendementen graag mede in. Ik heb begrepen dat ik die niet per se hoeft te noemen en dat dit ook tot uitdrukking kan worden gebracht in de stemming.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb niet bijzonder veel spreektijd meer over. Ik zal het dus daadwerkelijk heel kort houden. Dit is de laatste begroting in deze collegeperiode; dat is een paar keer genoemd. Ik denk dat we mogen concluderen dat we ver zijn gekomen. Toen wij begonnen als college, zat de gemeente in de knoop. Er was een tekort aan middelen. Er was een taakstelling. De sluiting van het zwembad en ook van het Cultureel Centrum dreigde. Er was een vastgelopen ambtelijke samenwerking en er was veel twijfel over de mogelijkheden voor investering. We hebben partijen wat dat betreft ook herhaaldelijk horen waarschuwen voor de aankomende rampspoed. Op dit moment moeten we constateren dat we weer vlees op de botten hebben, hoewel het zwembad gered is en er een zelfstandige ambtelijke organisatie is. We hebben ook een groot aantal projecten losgetrokken. Gezien de tijd zal ik de lijst die mevrouw Van Meenen zojuist noemde, hierbij ook als onderdeel van onze succesclaims inbrengen. We zien dat er ook ruimte is voor investeringen; dat zien we in de investeringsplanning. Naast alle geplande investeringen is er nu ruimte ontstaan om ook problemen in Voorschoten aan te pakken, ook al is het bijzonder moeizaam om die investeringen dan daadwerkelijk door de raad te krijgen, zoals we eerder vanavond gezien hebben.

Natuurlijk blijven er zorgen. De herverdeling van het Gemeentefonds werd al genoemd; die hangt als een soort zwaard van Damocles boven Voorschoten en alle vergelijkbare gemeenten. Die is deels verdisconteerd, maar het kan de begroting later toch op scherp zetten. Een belangrijk punt daarbij is de opvang van de precario; dat brengt ons een klein beetje bij de voorliggende moties.

Die is in het verleden heel vaak gebruikt als een soort melkkoe om de ozb te kunnen verlagen. Dat hebben we nu terug moeten draaien, omdat de precario wegvalt als inkomstenbron. Het is wel belangrijk om te melden dat dit niet betekent dat de lasten aanzienlijk omhooggaan, omdat een groot deel van het geld ook terugkomt. Ik zou graag aan het college willen vragen of het enige informatie heeft over hoeveel geld er eigenlijk terugkomt bij de burgers, want natuurlijk is het fijn om het plaatje compleet te hebben.

Daarnaast is de lijn die in de Kadernota is uitgezet voor de beheersing van de kosten in het sociaal domein natuurlijk cruciaal. Extra geld van het Rijk heeft daarin tijdelijk wat lucht gecreëerd. Ik denk dat het belangrijk is dat we daar scherp op zijn en dat we de tijd die nu door die lucht gecreëerd is, gebruiken om te kijken of we die kosten daadwerkelijk onder controle kunnen krijgen. Wat dat betreft zal ik direct reageren op een amendement van de SP over de reserve Sociaal Domein. De fractie van GroenLinks deelt de zorgen over de kosten binnen het sociaal domein volledig, maar met de extra gelden die we van het Rijk gekregen hebben, denken wij dat wij nu ook op het punt aan moeten komen om dit binnen de begroting op te vangen. Wij zouden eerst graag willen zien of de kostenbesparende maatregelen die genomen worden, succes sorteren, want uiteindelijk kan het natuurlijk niet zo zijn dat wij continu geld blijven oppotten om het later weer weg te kunnen geven.

Laat ik eerst onze eigen motie introduceren. Ik wil hierbij graag motie 212 indienen over de waardebouwen voor klanten van de Voedselbank. We hebben in het verleden al een aantal keren gesproken over de bestaande zorgen over de oplopende kosten van levensonderhoud. De heer De Graaf heeft ook al twee keer aandacht gevraagd voor energiearmoede. We hebben daarbij als GroenLinks geconstateerd dat het bijzonder moeizaam is om op zo'n korte termijn daarvoor effectief beleid op te stellen. Wellicht kunnen we daar in de toekomst over nadenken, maar bij ons rijst toch de vraag wat wij nu, in deze periode, nog kunnen doen. Daarom hebben wij deze motie opgesteld. Er is namelijk een praktische manier waarop wij nu in ieder geval een groep mensen die hier waarschijnlijk zeer veel last van heeft, praktisch kunnen ondersteunen tegen minimale incidentele kosten, op een wijze die nog dit jaar uitgevoerd kan worden. Daarmee is de motie eigenlijk vreemd aan de orde van de dag - dat zal ik direct aangeven, voordat het college dat doet - want het gaat hier om een bedrag over 2021 en niet over 2022, maar ik dank de griffie voor haar ruimdenkendheid ten aanzien van het indienen van deze motie. We hebben gezien dat deze motie van een aantal fracties steun gekregen heeft. We horen graag van het college wat het hiervan vindt, maar wij denken dat dit gewoon een klein bedrag is dat voor de gemeenteraad een afrondingsfout is maar voor deze mensen een groot verschil kan maken.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): We vinden dit een heel sympathiek plan. Onze vraag aan de fractie van GroenLinks is in hoeverre de kans bestaat dat je hiermee toch mensen mist omdat ze misschien te trots zijn of zich niet willen melden bij de Voedselbank, terwijl ze eigenlijk wel degelijk in een vergelijkbare welstandssituatie zitten.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik denk dat de heer Van der Elst hiermee precies het probleem aansnijdt van de hele armoedezorg in Voorschoten. Die kans is zeer groot; dit is een kleine groep mensen. Het enige alternatief is dat we óók deze groep mensen niet benaderen omdat we ze niet allemaal kunnen benaderen. Ik denk dat dit een aansporing is - daar werk ik graag ook in komende periodes aan - om te kijken of we een breder armoedebeleid kunnen opzetten, waardoor we dit van tevoren kunnen afdekken. Op dit moment is dit op korte termijn het beste wat we kunnen bedenken, hoewel wij ons natuurlijk warm aanbevolen houden voor suggesties vanuit andere fracties. De motie, die mede wordt ingediend door het CDA, de SP en de PvdA, luidt:

Motie 212.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de kosten van levensonderhoud de laatste tijd sterk aan het stijgen zijn, in het bijzonder die van energie,*
- b. deze stijging in het bijzonder voor mensen op het bestaansminimum een last is;*

overwegende dat:

- a. steun hierbij voor deze groep op korte termijn wenselijk is;
- b. het op korte termijn niet haalbaar is beleid op te stellen om deze groep extra te ondersteunen;
- c. de klantengroep van de Voorschotense Voedselbank, ongeveer 30 huishoudens, in ieder geval behoort tot de doelgroep en praktisch te benaderen is;
- d. een blijk van ondersteuning en empathie van de gemeente richting de klanten van de Voedselbank, juist rond de feestdagen, een groot verschil kan maken;

verzoekt het college:

1. om in de maand december een breed inwisselbare waardebon, van bijvoorbeeld € 100, ter beschikking te stellen voor elk huishouden dat klant is van de Voedselbank;
2. deze waardebon onderdeel te laten zijn van het pakket dat de Voedselbank in december verstrekt;
3. incidentele dekking hiervoor te zoeken in het voorziene resultaat over 2021,

en gaat over tot de orde van de dag."

Ik heb de griffie daarnaast zojuist een motie gestuurd die ik ook wil indienen. Die motie heeft nog geen nummer. De titel is: "Investeren in de bibliotheek". We hebben moeten constateren dat er met het verwerpen of in ieder geval het niet aannemen van het MFA-plan een gat gevallen is in de planning van de bibliotheek, die op korte termijn investeringen nodig heeft en die al lange tijd wacht op een besluit van de raad. Ik heb er hele optimistische geluiden over gehoord dat dit op een hele korte termijn kan gebeuren. Dat zou fantastisch zijn, maar de motie vraagt het college om in de tussentijd met de bibliotheek in gesprek te gaan om te kijken welke investeringen daar nog nodig zijn en om die dan, zo nodig, bij de Kadernota 2023 als voorstel aan de raad voor te leggen met het oog op het feit dat wij niet oneindig investeringen kunnen blijven uitstellen zonder dat dit uiteindelijk consequenties gaat hebben voor bijvoorbeeld de bibliotheek. De motie wordt mede-ingericht door de SP en D66, maar ik neem aan dat zij dat straks zullen aangeven. De motie luidt:

"Motie 218.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. het raadsvoorstel van het college om een MFA onder te brengen bij de Voorschotense bibliotheek niet geaccepteerd is door de raad van Voorschoten;
- b. hiermee het onderhoud van de Voorschotense bibliotheek niet belegd is;
- c. de verduurzaming van de Voorschotense bibliotheek hierdoor niet gepland is;

overwegende dat:

- a. het onderhoud aan de Voorschotense bibliotheek hoognodig opgepakt dient te worden;
- b. de verduurzaming van de Voorschotense bibliotheek een belangrijk onderdeel van dat onderhoud moet zijn;

verzoekt het college:

1. om de investeringsuitgaven in kaart te brengen waarmee het groot onderhoud aan de Voorschotense bibliotheek, inclusief de verduurzaming, gerealiseerd kan worden;
2. hiervoor bij de Kadernota 2023 een voorstel aan de raad voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag."

D66 zal straks mede namens GroenLinks ook twee moties en amendementen indienen, maar dat laat ik bij de heer Andringa. Ik zie dat ik door mijn spreektijd heen ben. Ik laat het dus hierbij.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Bij de begroting gaat het uiteindelijk toch altijd over de vragen waar je het geld voor inzet, waar dat geld vandaan komt en welke plannen je daadwerkelijk door laat gaan. De eerste vraag, waar je het geld voor inzet, is iets waar je goed naar moet kijken. De heer Deuzeman stipte dat al aan. Amendement 145 over de reserve Sociaal Domein, dat ik bij dezen indien, gaat niet zozeer over de vraag of je geld moet oppotten. Het idee van dat amendement is dat wij ons zorgen maken over het geld dat op dit moment in de begroting is opgenomen voor het sociaal domein, met name voor de zorg. Ik heb daarover in de commissie al een korte discussie met de wethouder gehad. De wethouder geeft eigenlijk aan: het geld dat we dit jaar uitgeven aan zorg, zullen we ook volgend jaar nodig hebben voor zorg, net als het jaar daarna, het jaar daarna en het jaar daarna. Zijn onderbouwing is: wij ramen in dat dat zo is. Dat is zo ongeveer de samenvatting van zijn woorden. Daar twijfelt mijn fractie aan, niet omdat wij een glazen bol hebben of zo, maar omdat het in de huidige situatie en de huidige omstandigheden vrij logisch is om in te schatten dat de zorgkosten en de jeugdzorgkosten de komende jaren zullen stijgen. Als je ze dan voor de komende jaren niet laat stijgen in je begroting, zou je de komende jaren weleens een groot probleem kunnen krijgen. Ik heb natuurlijk niet de hele ambtelijke capaciteit die de wethouder wel heeft om een goede inschatting te kunnen maken bij de begroting van de komende jaren. Wie ben ik om te zeggen: de wethouder zegt wel dat het volgend jaar niet duurder wordt, maar ik denk dat dat wel zo is? Ik ga verder dus niet sleutelen aan de meerjarenbegroting voor de zorg, maar stel nou dat de wethouder er toch niet helemaal goed in zit of dat de inschattingen die op dit moment worden gemaakt in de ambtelijke organisatie, toch niet helemaal niet juist zijn, dan lijkt het me verstandig om een wat groter reservepotje klaar te hebben staan voor het geval dat het toch iets meer is dan we op dit moment inschatten. Dat is de reden waarom wij voorstellen om het positieve resultaat van de begroting van dit jaar, dat overblijft na allerlei bestemmingen, in de reserve Sociaal Domein te zetten. Als inderdaad niet uitkomt wat de wethouder zegt, namelijk dat we volgend jaar in Voorschoten dezelfde zorgkosten hebben als dit jaar, hebben we dan in ieder geval wat meer geld achter de hand om dat op te vangen. Het amendement luidt:

"Amendement 145.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

overwegende dat:

- a. de kosten voor jeugdzorg en Wmo de afgelopen jaren een stijgende lijn hebben gekend;*
- b. in de meerjarenraming geen rekening is gehouden met een verdere stijging van de kosten;*

Besluit:

Beslispunt 3 in het raadsvoorstel programmabegroting 2022 als volgt te wijzigen:

"Het positieve saldo van de begroting te bestemmen in de reserve Sociaal Domein."

Ik wil het kort hebben over amendement 141. De lasten voor inwoners van Voorschoten stijgen alweer, deze keer zelfs fors, met 9,6%. Daarmee heeft Voorschoten gemeentelijke belastingen die 150% zijn van het landelijke gemiddelde, dus 50% hoger. Dat is echt heel erg hoog. Al jaren zijn de lasten voor bedrijven relatief laag, zeker in vergelijking met Leiden maar ook in vergelijking met andere gemeenten in de regio. En dan gebeurt het ook nog dat de precarioheffing nu wordt afgeschaft. Daar kunnen we als Voorschoten niks aan doen, maar dat is weer een last voor bedrijven die verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt een last voor inwoners om dat op te vangen. Wij zijn daar echt een beetje klaar mee. Er worden op dit punt wat de SP betreft echt verkeerde keuzes gemaakt. Wij stellen dus voor om die lastenverhoging voor burgers dit jaar gewoon niet in te voeren en om die gewoon via de ozb voor de niet-woningen terug te halen, zodat er op die manier een wat eerlijkere balans ontstaat. Het amendement luidt:

"Amendement 141.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/266756,

overwegende dat:

- a. de woonlasten van een Voorschotens gezin inmiddels 152,6% van het landelijk gemiddelde bedragen en ruim € 400 per jaar hoger liggen dan dat gemiddelde;
- b. het verhogen van de ozb ter vervanging van de precariorechten een nieuwe lastenverschuiving van ondernemers naar inwoners is;
- c. de voorgestelde ozb-verhoging (9,6% voor woningen en 4,5% voor niet-woningen) de al bestaande tweedeling groter maakt;

Besluit:

De begroting als volgt te wijzigen:

1. Het percentage ozb woningen slechts met inflatie te verhogen;
2. De begrote baten voor ozb woningen dienovereenkomstig aan te passen;
3. De begrote baten voor ozb niet-woningen te verhogen met het bedrag waarmee de post ozb woningen is verlaagd, zodat het totale bedrag aan ozb-baten gelijk blijft;
4. Het percentage in de belastingverordening dienovereenkomstig aan te passen."

Tot slot nog een belasting, de rioolbelasting. Daar hebben we een wat minder vergaand voorstel. Motie 216 zegt eigenlijk dat de rioolbelasting misschien een vlag is die de lading niet meer zo goed dekt. De VNG heeft haar modelverordening voor de rioolbelasting aangepast, omdat er eigenlijk veel meer aan de hand is dan alleen het onderhouden van het buizenstelsel. Het heeft ook te maken met een waterzorgheffing: hoe ga je met je water om, het slootbeheer, waterafvoer en dat soort zaken? Daar hebben we het allemaal uitgebreid over gehad. Je kunt je rioolheffing daar nu op aanpassen. Het verzoek aan het college in deze motie is om voor de begroting van volgend jaar een voorstel te doen waarin een aantal verschillende mogelijkheden voor een riool- en waterzorgheffing aan de raad worden gepresenteerd. Een van de voorstellen die moeten worden gedaan, is dat de grondslag voor de rioolheffing een ozb-grondslag wordt. Een ander voorstel is dat waterverbruik in ieder geval als grondslag geldt. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks, het CDA, ONS Voorschoten en de PvdA, luidt:

"Motie 216.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

constaterende dat:

- a. de rioolheffing financiering levert voor het Integraal Water Ketenplan (IWKp);
- b. de gemeentelijke watertaken meer bevatten dan alleen onderhoud van het ondergrondse buizenstelsel;
- c. de naam rioolheffing niet meer voldoende de lading dekt van de gemeentelijke watertaken waarvoor deze mag worden ingezet;
- d. de VNG modelverordeningen heeft opgesteld voor een riool- en waterzorgheffing om aan deze ontwikkelingen recht te doen;

verzoekt het college:

1. aan de hand van de modelverordening van de VNG een voorstel te doen aan de raad voor een riool- en waterzorgheffing ter vervanging van de rioolheffing;
2. meerdere mogelijkheden voor grondslagen te presenteren aan de raad, waarvan WOZ-waarde en waterverbruik in ieder geval deel uitmaken;
3. dit voorstel uiterlijk bij de Kadernota 2022 aan de raad voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U bent door uw spreektijd heen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Gezien de tijd en de spreektijd ga ik er niet weer een algemene beschouwing van maken en sluit ik me gemakshalve aan bij de woorden van de heer Deuzeman en mevrouw Van Meenen over wat er de afgelopen jaren allemaal is gebeurd. Ik ga ook niet

alle moties en amendementen langs, want ook daar is geen tijd voor. Ik ga er een paar uitlichten, allereerst de motie over de subsidie voor de bibliotheek. Dank aan ONS Voorschoten voor het nemen van dat initiatief. Wij steunen dat uiteraard van harte.

Hetzelfde geldt voor amendement 140 over de Fortgensschool: dank aan het CDA voor het nemen van dat initiatief. U weet dat u ons aan uw zijde vindt bij dit onderwerp. Dat is ook nu zo; wij steunen het amendement van harte.

Ik begrijp wat de heer Maassen net zei over de ozb. Ik vind het ook best lastig dat de ozb stijgt, maar in het coalitieakkoord staat niet voor niets één erg belangrijk zinnetje over de al gemaakte afspraken. Wat we vandaag in deze begroting uitvoeren, is natuurlijk precies de afspraak die in 2017 in het herstelplan is gemaakt, toen het CDA, de VVD en ONS Voorschoten met z'n drieën de coalitie maakten en dit voorstelden, namelijk om de wegvallende precario in 2022 voor 50% te compenseren in de ozb. Het interessante was ook dat er toen bij hoge uitzondering een vooruitblik werd gegeven door niet een vierjarige maar een vijfjarige begroting neer te leggen, precies omdat het over dit onderwerp ging. Er was toen immers duidelijk dat in dat vijfde jaar die precario weg zou vallen. Dat is toen dus afgesproken in het herstelplan. Dat was het voorstel van de wethouders Rasch, Binnendijk en Mol, die dat destijds met z'n drieën voorstelden. Die afspraak is overeind blijven staan. Daarom kunnen we daar nu niet aan tornen; zo simpel is dat wat ons betreft.

U kent mij als iemand die graag vooruitkijkt. We hebben net een besluit genomen waar ik, op z'n zachtst gezegd, niet heel blij mee ben, maar toch moeten we vooruitkijken. Een van de dingen die we moeten doen, is zorgen dat we in 2022 daadwerkelijk iets gaan realiseren als culturele huisvesting in Voorschoten. Ik ken mijn pappenheimers; ik ken deze raad. Mijn grote angst is dat die hele nieuwe integrale afweging er uiteindelijk ligt in het voorjaar, in de zomer of wanneer ze dan ook komt en dat deze raad dan zegt: tja, wij hebben ook een P&C-cyclus met elkaar afgesproken en de Kaderbrief is al weg; we kunnen dus niet meer een besluit nemen bij de Kaderbrief en dat betekent dat het ook niet in de begroting van volgend jaar kan. Dan moeten we dus eerst de Kaderbrief in 2023 afwachten en dan de begroting voor 2023 totdat we iets kunnen gaan doen. Dat zou zonde zijn. Daarom wil ik bij dezen een amendement indienen. Dat heb ik zojuist naar de griffie gemaild. Ik zal het daarin voorgestelde besluit voorlezen: "Een nieuw dictum 5 toe te voegen dat luidt:

5a. Een bestemmingsreserve culturele accommodatie in te stellen ter realisatie van een duurzame oplossing voor culturele voorzieningen;

5b. Vanuit de algemene reserve € 3 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Culturele Accommodatie en die te vermelden onder de 'Investeringsplafond', zoals weergegeven in de tabel van bijlage Investeringsplafond op pagina 180 van de Programmabegroting 2022;

5c. Uiterlijk in 2022 een voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen voor de realisatie van een accommodatie voor culturele voorzieningen."

De reden voor het kiezen van dat bedrag van € 3 miljoen is niet dat ik denk dat dat een toereikend bedrag zal zijn, maar het is wel een bedrag dat we binnen de huidige financiële kaders kunnen realiseren, omdat het binnen het investeringsplafond valt. Als zodanig staan alle huidige financiële kaders het realiseren hiervan niet in de weg. Dan kunnen we in ieder geval zorgen dat er volgend jaar al € 3 miljoen beschikbaar is om, zodra er een plan ligt, te beginnen met de realisatie van een onderdak voor de culturele instellingen. Dat kan een nieuwe MFA zijn en het kan ook de noodzakelijke verbouwing van het Cultureel Centrum zijn, als dat de enige haalbare kaart blijkt. Maar dit moet er in elk geval voor zorgen dat er al volgend jaar een budget beschikbaar is. Dat amendement wordt bij dezen ingediend. Het wordt mede-ingediend door GroenLinks en de SP en luidt:

"Amendement 147.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. 4 programmabegroting d.d. 11 november 2021,

overwegende dat:

- a. de gemeenteraad niet heeft ingestemd met de realisatie van een multifunctionele accommodatie aan de Wijngaardenlaan;*

- b. een meerderheid van de gemeenteraad heeft aangegeven het desondanks wenselijk te achten dat er, ondanks de geplande sluiting van het Cultureel Centrum op korte termijn, blijvend een onderkomen wordt gerealiseerd voor culturele organisaties in Voorschoten;
- c. zowel het realiseren van een nieuwe accommodatie als het op langere termijn openhouden van huidige voorzieningen, om substantiële investeringen vraagt;
- d. een meerderheid van de gemeenteraad tevens heeft aangegeven bereid te zijn daarvoor noodzakelijke investeringen te doen, mits dat past binnen de afgesproken financiële spelregels;
- e. de tijd ontbreekt om nog jaren over financiële middelen te spreken, maar deze direct beschikbaar moeten zijn om te beginnen met realisatie, wanneer een plan daartoe steun krijgt van de gemeenteraad;

Besluit:

Een nieuw dictum 5 toe te voegen dat luidt:

5a. Een bestemmingsreserve culturele accommodatie in te stellen ter realisatie van een duurzame oplossing voor culturele voorzieningen;

5b. Vanuit de algemene reserve € 3 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Culturele Accommodatie en die te vermelden onder de 'Investeringsplafond', zoals weergegeven in de tabel van bijlage Investeringsplafond op pagina 180 van de Programmabegroting 2022;

5c. Uiterlijk in 2022 een voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen voor de realisatie van een accommodatie voor culturele voorzieningen."

Tot slot, ook naar mijn spreektijd kijkend, nog een motie. Als we over deze discussie gaan praten, zal ook wel weer gesproken worden over de Kruispuntkerklocatie, maar uiteindelijk denken we dat het voor de inwoners, de ondernemers en vooral de eigenaar van de Kruispuntkerk noodzakelijk is om snel duidelijkheid te krijgen. Daarom dienen wij een motie in waarin wij uitspreken dat wij het wenselijk vinden dat de eigenaar van de Kruispuntkerk zijn al geschetste plannen voor herontwikkeling van de Kruispuntlocatie met commerciële horeca en woningbouw gaat realiseren en waarin wij het college oproepen om daar volledige medewerking aan te verlenen, zodat we snel duidelijkheid kunnen krijgen over de belangrijke locatie die de Kruispuntkerk biedt voor het dorp en voor het centrum om daar herontwikkeling mogelijk te maken. Ook die motie wil ik bij dezen dus als ingediend beschouwen. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks en de SP, luidt:

"Motie 217.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. *sinds 2013 negen verschillende plannen voor herontwikkeling van de Kruispuntkerklocatie tot multifunctioneel centrum zijn besproken in de gemeenteraad;*
- b. *ondernemers uit het centrum al lange tijd wijzen op de noodzaak om de Kruispuntkerklocatie als entree van het centrum te herontwikkelen;*
- c. *de eigenaar van de Kruispuntkerk plannen ontwikkelt om op die locatie, met behoud van de monumentale Kruispuntkerk, woningen, commerciële ruimte en horeca te realiseren;*

overwegende dat:

- a. *eerdere plannen voor de realisatie van een multifunctionele accommodatie op de Kruispuntkerklocatie onhaalbaar zijn gebleken, onder meer vanwege ruimtegebrek om ter plaatse goede voorzieningen voor cultuur en bibliotheek te realiseren;*
- b. *desalniettemin de Kruispuntkerk een waardevolle functie vervult voor de gemeente Voorschoten als locatie voor culturele opvoeringen en andere bijeenkomsten;*

van oordeel dat:

- a. herontwikkeling van de locatie Kruispuntkerk een belangrijke impuls zou geven aan de ontwikkeling van het centrum;
- b. het gemeentelijk erfgoedbeleid zich niet laat verenigen met sloop van de monumentale Kruispuntkerk;

spreekt uit dat het wenselijk zou zijn indien de eigenaar van de Kruispuntkerk zijn plannen voor de herontwikkeling van de locatie Kruispuntkerk met commerciële voorzieningen, woningen en horeca zo spoedig mogelijk uitwerkt, waarbij de monumentale Kruispuntkerk behouden dient te blijven;

verzoekt het college om optimaal medewerking te verlenen aan de herontwikkeling van de locatie Kruispuntkerk, zodat de gemeenteraad zo snel mogelijk een eventueel noodzakelijke bestemmingsplanwijziging kan behandelen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik hoop dat we de tekst van het amendement en van de motie straks nog even te zien krijgen, want ik ben wat mijn iBabs betreft uit de stroom. Ik hoop dus dat ik een mailtje daarover kan krijgen.

De **voorzitter**: Ze zijn zojuist allemaal rondgemaild.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik zal me beperken tot onze moties en amendementen. Ik moet u derhalve helaas mijn algemene beschouwing ontzeggen over vier jaar coalitie, maar het is niet anders. Ja, ik begrijp dat u dat zeer betreurt. Ik begin met motie 215. De oorsprong van onze motie 215 ligt allereerst bij de septembercirculaire, waaruit blijkt dat we extra gelden beschikbaar krijgen. De oorsprong ligt in de tweede plaats bij de constatering van de indieners dat in de raad redelijk wat overeenstemming bestaat over het belang van de prioriteiten woningbouw, energietransitie, duurzaamheid en stimulering van het centrum. Tegelijkertijd hebben we mogen constateren dat de financiële randvoorwaarden die daarvoor beschikbaar zijn, beperkt zijn. Zou het niet zinvol zijn om het plan Lokale aanpak energietransitie niet alleen te voorzien van een financiële paragraaf voor 2021, maar daarvoor ook extra middelen uit te trekken in 2022? Zou het niet zinvol zijn om een extra impuls en versnelling aan te brengen op het gebied van de woningbouw? En zou het niet zinvol zijn om wat ruimere randvoorwaarden te krijgen voor de ontwikkeling van het centrum? Het kan nu; er is wat geld voor. Met deze motie nodigen we het college uit om op korte termijn met een nota van wijziging te komen met voorstellen die een extra impuls geven aan de ontwikkelingen op die drie genoemde beleidsterreinen. De motie, die mede wordt ingediend door het CDA, ONS Voorschoten en Voorschoten Lokaal Sterk, luidt:

"Motie 215.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 10 juni 2021,

constaterende dat:

- a) *de raad voornemens is op 11 november 2021 te besluiten over de door het college van B en W ingediende ontwerpbegroting 2022–2025;*
- b) *bij het opstellen van de ontwerpbegroting geen rekening kon worden gehouden met de septembercirculaire 2021 en de Najaarsnota 2021 alsmede de doorwerking hiervan naar de jaren 2022 en verder;*

voorts constaterende dat:

- c) *uit de septembercirculaire blijkt dat het financieel kader dat voor de gemeentebegroting beschikbaar zal zijn, omvangrijker is dan verwacht bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2022;*
- d) *besloten is vanaf de P&C-cyclus 2022 een nota van wijziging bij de begrotingsbehandeling te presenteren waardoor de raad 'in staat gesteld wordt om tijdig de structurele effecten uit de septembercirculaire en Najaarsnota als eerste wijziging op de begroting mee te nemen (raadpleegbrief 03 d.d. 28 september 2021);*

overwegende dat:

- e) Voorschoten zich gesteld ziet voor een belangrijke, meervoudige opgave op het terrein van woningbouw, energietransitie & duurzaamheid en het ontwikkelen van een aantrekkelijk dorpscentrum waar wonen, werken, ontspannen en beleven hand in hand gaan;
- f) de hiervoor beschikbare randvoorwaarden (financiële kaders, ambtelijke capaciteit) een voortvarende aanpak van deze meervoudige opdracht in de weg staan;

van mening dat:

- g) het noodzakelijk en gewenst is om de planvorming en uitvoering op bovengenoemde terreinen van extra impulsen te voorzien door het beschikbaar stellen van ruimere financiële middelen;
- h) vooruitlopend op de gemaakte afspraken over de P&C-cyclus 2022 de vaststelling van een nota van wijziging in december 2021 het geëigende instrument is, waarbij deze nota zich richt op een beperkt aantal speerpunten van beleid;

draagt het college op de raad - met inachtneming van de gegevens uit de septembercirculaire en Najaarsnota - in december 2021 dan wel januari 2022 een nota van wijziging bij de begroting 2022-2025 voor te leggen die extra impulsen geeft aan initiatieven op het terrein van woningbouw en de energietransitie & duurzaamheid alsmede aan de versterking van de aantrekkingskracht van het dorpscentrum."

Motie 210, die wij indienen, betreft de intentie van de ontwikkeling van Voorschoten tot een fietsvriendelijke en fietsveilige gemeente en roept het college op een initiatief te nemen dat de fietsvriendelijkheid van ons dorp vergroot en daartoe bij de Kadernota een voorstel aan te bieden. De motie, die mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal Sterk, ONS Voorschoten, D66 en het CDA, luidt:

"Motie 210.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

constaterende dat:

- a. *het afgelopen decennium het steeds drukker is geworden op doorgaande routes: het wegverkeer in het centrum loopt regelmatig vast;*
- b. *dit nadelig is voor wie van de auto of bedrijfsauto afhankelijk is;*
- c. *de komende jaren de filedruk toeneemt als gevolg van bouwplannen in de gemeente en de regio;*
- d. *er daarnaast de opgave ligt om de CO₂-uitstoot drastisch te verminderen, wat opgeteld pleit voor het stimuleren van het fietsverkeer voor korte ritten;*

voorts constaterende dat:

- e. *de fietsveiligheid in de gemeente verder vergroot kan worden;*
- f. *er winst valt te behalen bij het fietsen naar school;*
- g. *het aantal fietsparkeerplekken in aantal en kwaliteit vergroot kan worden;*
- h. *Voorschotense inwoners het fietsen in de gemeente in de peiling van de Fietsersbond als gemiddeld ervaren en dat andere gemeenten beter in deze peiling scoren, fietsvriendelijker zijn ('waar het lekker en ontspannen fietsen is, fietspaden breed genoeg zijn, fietsers zich veilig voelen, fietsparkeerplekken goed geregeld zijn, zodat je het hele jaar door met de fiets overal snel, veilig, gezond en duurzaam kan komen');*

van oordeel dat:

- i. *fietsen een belangrijk gezondheidsdoel dient;*
- j. *fietsen het lokale wegennetwerk ontlast;*
- k. *fietsen bijdraagt aan het veilig rouleren van het verkeer in de gemeente;*
- l. *fietsen bijdraagt aan de Voorschotense opdracht de CO₂-uitstoot drastisch te verminderen.*

roept het college op:

1. *het komende halfjaar te onderzoeken wat er voor nodig is om Voorschoten de komende 5 à 7 jaar tot een zeer fietsvriendelijke gemeente te maken, bijvoorbeeld door daarover in gesprek te gaan met gebruikers en gemeenten die naar dit doel hebben toegewerkt;*
2. *een voorstel te doen aan de raad wat daarvoor nodig is, inclusief tijdpad en financiële middelen en daarbij ook de mogelijkheden tot financiering vanuit bijvoorbeeld de provincie te onderzoeken voor dat deel van de doorgaande routes dat de gemeentegrens overstijgt;*
3. *dit voorstel uiterlijk bij de Kadernota 2022 aan de raad voor te leggen."*

Motie 214 borduurt voort op onze raadpleging dan wel hoorzitting van 3 november. Daar is al naar verwezen door de heer Van der Elst. Wat hij zei, hoeft ik niet te herhalen. De motie, die mede wordt ingediend door het CDA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk en GroenLinks, luidt:

"Motie 214.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. *de gemeenteraad met vaststelling van de begroting op meerdere plaatsen het belang van verschillende vormen (instrumenten) van burgerparticipatie vanuit de Voorschotense gemeenschap beklemtoont en inzet op een actieve inbreng van inwoners bij de afwegingen die ten grondslag liggen aan te ontwikkelen voorstellen en te nemen besluiten;*
- b. *het merendeel van deze instrumenten op initiatief en verantwoordelijkheid van het college wordt gehanteerd;*
- c. *de op 3 november 2021 georganiseerde hoorzitting c.q. raadpleging een voorbeeld is van een initiatief vanuit de gemeenteraad met als doel aanvullende informatie te vergaren van direct betrokkenen en belanghebbenden;*

van mening dat de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenteraad het wenselijk maakt dat de raad in voorkomende gevallen zonder tussenkomst van het college zijn oor te luisteren legt bij de Voorschotense gemeenschap teneinde informatie te vergaren die bijdraagt aan een zorgvuldige afweging door de gemeenteraad;

spreekt uit dat:

1. *het wenselijk is dat de raad in evaluatieve zin terugblijkt op de ervaringen van 3 november 2021;*
2. *de raad daartoe een kleine werkgroep instelt die, mede op basis van deze evaluatie, de raad een voorstel doet over de ontwikkeling van het instrument van de hoorzitting c.q. raadpleging als onderdeel van het brede palet van vormen van burgerparticipatie;*
3. *het presidium wordt verzocht deze werkgroep samen te stellen, vergezeld van een korte opdrachtformulering en de termijn waarbinnen rapportage wenselijk is,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Tot slot amendement 143 over een Cultuurcoördinator. Daarvoor pleiten verschillende overwegingen. Ik noem er twee. Allereerst is er zo weinig ambtelijke capaciteit dat we kansen laten liggen bij het binnenhalen van gelden van hogere overheden voor culturele initiatieven in ons dorp. In de tweede plaats hebben we bijvoorbeeld Maria Huijts van de Cultuurfabriek op 3 november nog eens horen pleiten voor het leggen van dwarsverbanden en verbindingen tussen culturele verenigingen maar vanuit de cultuursector ook met sport en het sociaal domein. Die verbindingen ontstaan niet vanzelf. Daarvoor heb je een faciliteit nodig en daarover gaat dit amendement. Om misverstanden te vermijden: het begrip "Cultuurcoördinator" zou kunnen worden uitgelegd als een apart persoon, maar het is wat ons betreft een open kwestie of een verbinding, ook in personele zin, met de Sportcoördinator of iemand in het sociaal domein de voorkeur verdient. Het amendement, dat mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal Sterk, ONS Voorschoten, het CDA en de SP, luidt:

"Amendement 143.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien de begrotingsbehandeling en het vrijkomen van structureel extra middelen uit het Gemeentefonds,

overwegende dat:

- a. in 2017 bij het opstellen van het herstelplan 400.000 euro is bezuinigd op (culturele) verenigingen in Voorschoten;*
- b. er structureel te weinig ambtelijke capaciteit bij de gemeente Voorschoten is vrijgemaakt voor Cultuur;*
- c. cultuur en kunst een belangrijke plaats innemen in Voorschoten, maar dat dit niet gepaard gaat met voldoende middelen en passende ambtelijke ondersteuning vanuit de gemeente;*

constaterende dat:

- a. deze bezuinigingen op culturele verenigingen in Voorschoten nog steeds niet hersteld zijn;*
- b. Voorschoten per hoofd van de bevolking structureel minder uitgeeft aan cultuur in vergelijking met het Nederlands gemiddelde van gemeenten (€ 167 per bewoner vs. € 292 per bewoner);*
- c. de cultuurverenigingen in Voorschoten veel geleden hebben onder de maatregelen ten behoeve van het bestrijden van de coronapandemie;*
- d. er voldoende draagvlak binnen de Voorschotense gemeenschap is om cultuur een extra stimulans te geven middels een Cultuurcoördinator (zie brief bestuur Cultuurfabriek dd. 7 februari 2021);*

voorts constaterende dat:

- e. er vanuit de rijksoverheid en provincie additionele financiële middelen voor gemeenten beschikbaar zijn ten behoeve van culturele initiatieven, mits deze op een adequate manier worden aangevraagd;*
- f. voldoende ambtelijke capaciteit noodzakelijk is om dit proces adequaat te faciliteren;*

van mening dat:

- a. de raad structureel in moet zetten op een actiever cultuur- en kunstbeleid, enerzijds door het aanvragen van additionele middelen en anderzijds door het bij elkaar brengen van initiatieven en het promoten van de culturele agenda in Voorschoten;*
- b. dit cultuurbeleid specifiek kan bijdragen aan de cultuureducatie en cultuurparticipatie in Voorschoten;*
- c. er jaarlijks stevig gemonitord wordt door de gemeenteraad op wat de Cultuurcoördinator aan additionele middelen weet te werven, zodat deze investering zichzelf ook terugverdient;*

Besluit:

Een Cultuurcoördinator aan te stellen, naar voorbeeld van de Sportcoördinator, voor de periode 2022-2025, à € 40.000 per jaar, ten laste van het begrotingsresultaat,

en gaat over tot de orde van de dag."

Tot zover onze eerste en misschien zelfs allerlaatste termijn van vandaag.

De **voorzitter**: Dat klopt, want uw spreektijd is op. Mevrouw Persoon, u heeft nog genoeg tijd. We kunnen ervoor gaan zitten.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik ga er rustig voor zitten. Hier ligt de laatste begroting van dit college, een college dat met veel ambities begonnen is, maar ook heel veel voor de kiezen gekregen heeft: de ontvlechting van de werkorganisatie, de tekorten op de jeugdzorg, de coronacrisis en de vertrouwenscrisis met de adviescolleges van Voorschoten. Dat zijn

allemaal grote en serieuze zaken waarmee het college moet omgaan. Eerlijk gezegd waren het geen gemakkelijke jaren. U weet van Voorschoten Lokaal Sterk dat wij altijd gezond kritisch zijn op de begroting. Zo hebben wij aangegeven tegen boekhoudkundige trucjes te zijn om de begroting sluitend te krijgen. Rommelen met de afschrijvingstermijnen levert echt geen geld op. Het is terecht dat de provincie de gemeente hiervoor een tik op de vingers gaf. Net als het college willen wij de ozb niet gebruiken om de begroting sluitend te maken. Structurele uitgaven dekken met incidentele middelen vonden wij ook niet goed. Dat hebben wij dan ook regelmatig aangegeven. Ook het planmatig onderhoud klinkt heel verstandig, maar dat is het niet. Dat verzinnen wij niet zelf. Onze eigen Rekenkamer heeft al jaren geleden geadviseerd om uit te gaan van nut en noodzaak bij onderhoud. "Risicogericht beheer" noemt zij dat, evenals de motie-Van den Dool over hetzelfde onderwerp, nut en noodzaak. Dat wordt nu afgedaan met een paragraaf in de Kadernota, met die kop erboven, maar als je daar goed in duikt, zie je dat een brug van 60 ton tussen twee woonwijken onder de categorie "nuttig en noodzakelijk" wordt gepresenteerd. Voorschoten Lokaal Sterk vindt dat hiermee niet echt in de geest van de motie gehandeld wordt.

Ook hebben wij ons tegen overbodige uitgaven gekeerd. Het vervangen van duizenden goede vuilnisbakken omdat er een chipje in moest van een paar euro vonden wij weggegooid geld, om maar niet te spreken van het vervangen van goede en duurzame aluminium verkeersborden door giftige en milieubelastende borden met bewerkte bamboevezels. Wij hebben meermaals aangegeven dat de structurele kosten te hoog zijn. Dat vindt niet alleen Voorschoten Lokaal Sterk; de provincie zei dat ook al in 2019.

Maar van een kritische vriend mag u ook verwachten dat we erkennen dat er dingen goed gegaan zijn. Het is heel goed dat er nu eindelijk een eigen ambtelijke organisatie gaat komen. Dat biedt ruimte voor opbouw en enthousiasme. Eerlijk is eerlijk, dat valt hier en daar al echt te merken. Net als u maken wij ons zorgen over de kosten die gemeoid zijn met de jeugdzorg. Ten aanzien hiervan zijn wij dan ook blij met de inspanning van het college voor het instellen van de zogenaamde knoppen om de kosten beheersbaar te houden en tegelijkertijd de kwaliteit hoog te houden. De lobby van het college samen met andere gemeenten richting het Rijk ten behoeve van het ter beschikking stellen van extra middelen op dit dossier vinden wij zeer positief.

Over de participatie maken wij ons wel zorgen. Wij zien de oprechte intentie van het college om daaraan te werken, maar het lijkt te blijven steken in protocollen, processen en procedures, terwijl het in onze ogen vooral een grondhouding moet zijn. Voorschoten Lokaal Sterk heeft de ambitie om de relatie tussen de gemeente en haar drie belangrijke adviesorganen - de Taskforce Centrum, de VAC en de ABV te herstellen.

De begroting is ook een gelegenheid om te vertellen wat wij zelf zouden willen. Als het aan Voorschoten Lokaal Sterk ligt, gaan wij de ozb bevriezen. Daar dienen wij amendement 146 voor in. De afgelopen collegeperiode is de ozb met 18% gestegen, terwijl de inflatie niet meer dan 8% rechtvaardigde. En in het coalitieprogramma stond nog wel dat de ozb niet als sluitpost gebruikt zou worden om de begroting rond te krijgen. Helaas heeft het college dat wel gedaan. Voorschoten Lokaal Sterk vindt dat de gemeente het aan haar burgers verplicht is om dit goed te maken door de komende tijd de ozb te bevriezen. Het amendement luidt:

"Amendement 146.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/26675,

overwegende dat:

- *de aangeboden begroting sluit met een overschot van € 451.000;*
- *de onroerendezaakbelasting de burger direct in de portemonnee raakt;*
- *de Najaarsnota voor dit jaar een fors overschot laat zien;*
- *de inwoners van Voorschoten een hoger percentage ozb betalen dan het landelijke gemiddelde;*

van mening dat:

- er de afgelopen jaren genoeg een beroep is gedaan op onze inwoners;
- financiële meevallers nu ook voor de burgers merkbaar mogen zijn;

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Het tarief onroerendezaakbelasting woningen niet te verhogen met 9,6% maar te bevriezen voor ten minste het begrotingsjaar 2022."

Wij willen ook naar een andere begrotingsdiscipline: het Gemeentefonds voor wettelijke taken, le- ges voor dienstverlening en ozb voor de extra's. Ook zouden wij graag zien dat inwoners, organisa- ties en ondernemers middels mandaat en budget veel meer de mogelijkheid krijgen om zelf zaken te regelen. Hierdoor wordt het ambtenarenapparaat vrijgespeeld om zich met wettelijke taken be- zig te houden. Tevens ontstaat ruimte voor ideeën die het dorp fraai en leefbaar houden. Inwoners en ondernemers zitten dicht op de alledaagse gang van zaken. Wanneer de gemeente hun wat meer vertrouwen en mogelijkheden geeft, is er ook ruimte voor meer draagvlak en breed gedragen oplossingen. Ga samen met schoolbesturen nadenken over een creatieve aanpak voor de laatste drie scholen die aan vernieuwing toe zijn. De basisscholen De Vink, Het Kompas en Ter Lips zijn goede voorbeelden van meervoudig gebruik. Meer functies op een beperkte ruimte biedt ruimte voor wat ons dorp zo hard nodig heeft: betaalbare woningen. Dit is in het verleden heel succesvol gebleken. Voorschoten Lokaal Sterk wil dit bij de toekomstige grote projecten weer inzetten. Dan denken wij aan de drie scholen Fortgens, Emmaus en de Nuts, de sporthal, het zwembad, het Cul- tureel Centrum en de bibliotheek.

Wat wonen betreft moet er in de komende periode echt werk gemaakt worden van het realiseren van veel extra betaalbare woningen, niet volgens wat projectontwikkelaars bedenken, maar zelf aan de slag. Voorschoten Lokaal Sterk is ervan overtuigd dat dit kan. Wij zijn er voorstander van om geen gemeentegrond meer te verkopen, maar dit in erfpacht uit te geven, zodat de woningen echt betaalbaar aangeboden kunnen worden.

Het is bijna mosterd na de maaltijd: wanneer we deze begroting goedkeuren, heeft het college nog maar drie maanden de tijd om er iets mee te doen voordat er verkiezingen zijn en er een nieuw college met nieuwe plannen komt. Voorschoten Lokaal Sterk gaat deze begroting van het college goedkeuren, vooral omdat de begroting sluitend is. Dat verdient onze complimenten en onze steun.

De **voorzitter**: Daarmee eindigt de eerste termijn van de zijde van de raad. We gaan naar de eer- ste termijn van het college. Ik verzoek de wethouders de gestelde vragen te beantwoorden en in te gaan op alle ingediende moties en amendementen.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik heb een paar vragen gehoord, allereerst de vraag van het CDA over de strijd met de rijksoverheid over het Gemeentefonds en de gemeentefinanciën. Op ver- schillende manieren doen wij mee aan de lobby, die noodzakelijk is, en het overleg. Dat gaat in re- gionaal verband. We zitten in de Haagse regio voor jeugdzorg en we hebben hier ook in de Leidse regio overleg over. We hebben ook veel contact met de provincie over wat zij vanuit haar rol kan doen. De provincie heeft bijvoorbeeld een jaar geleden een intensieve lobby voor meer geld op het jeugd domein gedaan. Uiteraard zijn we lid van de VNG, die natuurlijk onze belangrijkste belangen- behartiger is. Wij steunen daar natuurlijk de diverse moties die beogen om onze positie te verbete- ren. Daarnaast lopen er ook nog een aantal partijlijnen vanuit de wethouders naar verschillende gremia. We doen dit dus op verschillende manieren. Het is een ingewikkeld vraagstuk. Het is taai, zoals u weet, maar het is heel belangrijk.

De tweede vraag gaat over de precario en de compensatie daarvan. U weet wellicht dat in de wet die de afschaffing van de precarioheffing regelt, is bepaald dat de nutsbedrijven het voordeel dat zij hierdoor genieten, terug moeten geven aan de consumenten. Ik had toevallig vorige week een gesprek met de directeur van Dunea, die mij verklaarde dat dit bij Dunea zo uitwerkt dat het per saldo ongeveer € 15 per huishouden gaat teruggeven in zijn verzorgingsgebied, ook in onze ge- meente. Ik heb de cijfers nog niet bevestigd gekregen, maar Liander gaat dit ook doen; dan praten we over ongeveer € 50 per huishouden. Dat zal volgend jaar of het jaar daarna zijn beslag krijgen. Dat laatste moet dus nog worden bevestigd, maar het systeem is dus wel - dat heb ik gezien - dat deze nutsbedrijven aan de consumenten, aan de aansluitingen die ze hebben, geld teruggeven.

Dan het oordeel over amendementen en moties. Ik neem er een aantal en mijn collega's zullen een aantal andere amendementen en moties behandelen. Ik begin bij amendement 141 van de SP over een eerlijke verdeling van de lokale belastingen. Dat debat hebben we volgens mij al een paar keer met elkaar gevoerd, meneer Maassen. U pleit voor het verschuiven van de ozb naar niet-woningen. Wij ontraden dat, omdat dat tot een enorme lastenverschuiving van 45% in de richting van zakelijke gebruikers zou leiden. Dat is wel heel veel. We zijn daar in de huidige omstandigheden zeker geen voorstander van.

De heer **Maassen** (SP): Ik had erop gerekend dat u zich aan het coalitieakkoord zou houden. Het klopt dat dat een lastenverschuiving is. Dat is ook precies de bedoeling, want er moet iets rechtgezet worden. Wat de precario betreft: het geldt natuurlijk bij alle gemeenten dat het op de ene of andere manier door de bedrijven teruggegeven gaat worden, maar nog steeds heeft Voorschoten dan een belastingdruk van 150% van het landelijke gemiddelde. Bij die andere gemeenten wordt er natuurlijk ook gecompenseerd en dan zit je nog steeds op 150%.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat klopt.

De **voorzitter**: Vervolg uw betoog.

Wethouder **Cramwinckel**: Wat amendement 145 over de reserve Sociaal Domein betreft: ik begrijp de zorgen van de heer Maassen heel goed, maar ik ontraad toch om dat positieve saldo van de begroting te bestemmen in de reserve Sociaal Domein. Daar zijn een aantal redenen voor. We hebben een reserve van ongeveer € 1,2 miljoen. Er is dus wel een flinke reserve. De tweede reden is dat wij in de begroting die we voor 2022 hebben, nog meer onzekerheden hebben dan alleen het sociaal domein. Het zou dus eigenlijk onverstandig zijn om daar nu al een bestemming voor te bedenken. Het derde argument is een beetje begrotingstechnisch: een structurele toename van je uitgaven mag je niet met incidentele posten dekken. Ook vanuit dat oogpunt is het dus eigenlijk niet aan te raden om dit te doen. Dat amendement ontraden we dus.

Volgens mij kom ik dan bij amendement 146 over de bevrozing van de ozb. Ik heb de tekst eerlijk gezegd niet goed gezien, maar u heeft de strekking uitgelegd. Op basis van die strekking is onze opvatting dat we die motie ontraden, omdat zij de structurele sluitendheid van de begroting eigenlijk ondergraaft. Dat amendement ontraden wij dus.

Mijn collega komt terug op amendement 147. Ik kom dan bij de moties. Motie 211 over de Tafel-tjesavond is sympathiek. Het is natuurlijk aan de raad om dat te doen. Het zet de traditie voort die we twee jaar geleden hebben gestart met de bijeenkomst in het Ambachts- en Baljuwhuis en daarna met chatsessies. Dit past dus uitstekend in die lijn. We zijn hier dus positief over.

Dan motie 213 over de zelfbewoningsplicht bij particuliere woningen. Dit is een knap ingewikkeld, maar ook maatschappelijk heel relevant probleem. We willen opvolging geven aan die motie. Ik zou alleen de tijdstermijn eraf willen halen. De reden daarvoor is dat ik denk dat het verstandig is dat wij dit in regionaal verband gaan bespreken, omdat je effecten hebt in die woningmarkt als Leiden het wel doet en wij niet, et cetera. Daar moeten we echt overleg over hebben. Ten tweede moeten we echt goed kijken wat we dan precies willen, want het kan ook een aantal effecten hebben die we misschien niet beogen, bijvoorbeeld voor expats die in huizen van bazen wonen. Ik zou niet meteen de bedoeling hebben om die weg te jagen door dit allemaal zo op te nemen. Daar moeten we dus even goed naar kijken. Als de termijn eruit gaat, zullen wij hier dus studie naar verrichten en u daarover rapporteren op een nog nader te bepalen moment.

Motie 215 van de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten en Voorschoten Lokaal Sterk klinkt op het eerste gezicht wel sympathiek: ga eens nadenken over wat extra impulsen. Toch zouden we deze motie willen ontraden, eigenlijk om twee redenen. Ten eerste zijn wij op deze terreinen natuurlijk ook bezig met allerlei activiteiten. Als we denken dat we meer geld nodig hebben, komen we naar u toe met voorstellen. Ten tweede: als u zelf een voorstel heeft, staat het u natuurlijk altijd vrij om daartoe een voorstel in te dienen en daaraan een verdere follow-up te geven bij de Kadernota voor volgend jaar. Om die reden vinden we dit dus toch een beetje een gekke motie en ontraden we haar.

Dan de net ingediende motie 217 over de Kruispuntkerk. Daar staan wij positief tegenover.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Ik wil verschillende dingen zeggen over amendement 139 over de rotonde Raadhuislaan. Ten eerste is het inderdaad een fout geweest dat die niet in de begroting is opgenomen. Dus mea culpa daarvoor. Daarom is het logisch dat dat wél gebeurt. Tegelijkertijd wil ik een winstwaarschuwing geven, want we kwamen op basis van het schetsontwerp tot dit bedrag, maar het gaat een stuk hoger worden. Daarom zullen we in april of mei met een raadsvoorstel komen over de werkelijke kosten van het veiliger maken van de rotonde. We zijn er ontzettend kien op om inderdaad niet twee keer achter elkaar die rotonde open te maken. Dat zit dus echt op ons netvlies. We zullen er ook op letten dat, als de rotonde opengaat, dat niet tegelijkertijd is met de afsluiting van de Leidseweg of de Valkewegbruggen, omdat dan het hele dorp letterlijk vaststaat. Er zijn dus wat overwegingen. We komen hierop terug.

Ook amendement 140 over de Fortgensschool en het verhogen van het bedrag kunnen we steunen. Ik wil daarbij wel aangeven dat er inderdaad nog drie scholen te bouwen zijn. De scholen hebben ook heel goed door dat er, als de ene school heel veel krijgt, voor de rest niet heel veel over zal blijven. We moeten dus heel kritisch blijven op de kosten. Dat kan op verschillende manieren. Dat kan door andere manieren van bouwen dan wat er nu staat. Dat heeft een paar goede voordelen. Een voordeel is dat het sowieso heel duurzaam is. Het is ook een heel stuk sneller. Daarmee kun je heel veel kosten besparen van tijdelijke huisvesting, want mijn ervaring is dat die heel duur is. Maar eigenlijk nog belangrijker is dat de scholen ook vragen om scholen te bouwen die flexibel zijn en aangepast kunnen worden aan de onderwijsystemen, want die veranderen elke paar jaar weer. Dat kun je natuurlijk veel beter doen met een flexibele bouw. We zijn in gesprek met de scholen en we komen hier uiteindelijk ook op terug, maar we zijn positief over deze verhoging.

Wat motie 210 over de fietsgemeente betreft: wij doen natuurlijk al allerlei zaken om het zo veilig mogelijk te maken om te fietsen. Als wegen opengaan, houden we daar rekening mee. We hebben allerlei acties om het veilig te maken. Er is een heel scala aan dingen. Daar heeft u verschillende keren allerlei informatie over gekregen. Ik ben zelf verschillende keren in Houten geweest. Houten is een van de eerste gemeenten die de titel "fietsgemeente" kregen. Ik kan u verzekeren dat het, als u dat werkelijk wil, een miljoeneninvestering zal zijn, want dan zul je bijvoorbeeld alle wegen moeten bekijken en dan zul je, voordat je die titel ooit kunt krijgen, wegen moeten maken met "Hier heeft de fiets voorrang". Dat zijn van die rode geasfalteerde wegen. In Houten kon het meegenomen worden omdat de stad ontwikkeld werd, waardoor het meegenomen kon worden in een groeiende stad. Als Voorschoten echt dat ambitieniveau heeft, moet er heel veel geïnvesteerd worden. Ik denk dat investeringen op andere gebieden meer nodig zijn, aangezien we al in fietsveiligheid investeren. Die motie zouden we dus afraden.

Motie 216 gaat over de rioolbelasting. Dit zijn wij binnen de organisatie inderdaad ook tegengekomen. We kunnen inderdaad op een andere manier kijken naar deze belasting en daar op een later tijdstip mee komen, met dien verstande dat ik niet weet of het voor de Kadernota gaat lukken, maar het gebeurt in ieder geval op een manier waardoor u besluiten kunt nemen die eventueel op 1 januari 2023 kunnen ingaan. Ik zal nu niet te veel op de inhoud en de details ingaan, maar ook over deze motie geeft het college een positief advies.

De heer **Van den Dool** (VVD): Het is volgens mij de vierde keer dat een motie zoals deze voorligt over de waterbelasting en het invoeren van andere parameters. Dat is elke keer door het college ontraden na een gloedvol betoog, ook omdat het feitelijk gewoon niet mag. Ik vind het dus bijzonder dat hier nu tijd en aandacht aan worden besteed, terwijl de conclusie tot nu toe altijd is geweest dat het niet kan.

De heer **Maassen** (SP): Wat de heer Van den Dool nu zegt, is feitelijk onjuist, want als het niet zou mogen, zou de VNG geen modelverordening maken waarin het wel wordt voorgesteld.

De heer **Van den Dool** (VVD): Het gaat om die parameters, om het gaan meewegen van het watergebruik. Ook zoals de ozb genoemd wordt, mag feitelijk niet.

De heer **Maassen** (SP): Nogmaals, wat de heer Van den Dool zegt, is feitelijk onjuist. Zoek maar even op: VNG-modelverordening. Dat is echt waar.

De **voorzitter**: En we bespreken inderdaad uiteraard gewoon de moties die zijn ingediend.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik ga meteen naar de amendementen en moties in mijn portefeuille, allereerst amendement 138 over de subsidie voor de bibliotheek. Dat kunnen wij ondersteunen.

Amendement 143 gaat over het aanstellen van een Cultuurcoördinator. Dat willen wij op dit moment ontraden, omdat cultuur nu wél al aangehaakt is bij het Sport- en leefstijlakoord, want wij vinden natuurlijk ook dat cultuur net als sport kan bijdragen aan de doelstellingen van deze akkoorden. Concreet is er zelfs ook iemand van de cultuur aangesloten bij het Kernteam Sport. Zij kunnen ook concrete activiteiten aandragen. Daarnaast verwachten we dat er in de periode 2023-2026 extra rijksmiddelen komen in een cofinancieringsvorm voor zowel een buurtsport- als een buurtcultuurcoach, maar we vinden dat het aan een nieuwe raad is om daar een beslissing over te nemen. Met andere woorden: daar komt geld aan. We hebben de cultuur daar ook van verwittigd.

Het zojuist ingediende amendement 147 gaat over de bestemmingsreserve culturele accommodatie. Ook daarover kunnen wij positief adviseren.

Motie 212 over de waardebon voor klanten van de Voedselbank is eigenlijk vreemd aan de orde van de dag en gaat niet zozeer over de begroting, omdat de motie over 2021 gaat. Desalniettemin gaan we de motie gewoon behandelen. De beslissing hierover laat ik aan u als raad, maar ik kan wel meegeven dat de motie uitvoerbaar is en dat wij dit binnen bestaande middelen zouden kunnen oplossen. Het is dus niet per definitie nodig om dit ergens anders uit te halen. Ook wil ik meegeven dat wij op dit moment bezig zijn met het kerstcadeau voor onze ambtenaren, die wij ook een waardebon geven die te besteden is bij lokale Voorschotense ondernemers. Als u als raad ervoor kiest om hierin mee te gaan, zou ik die actie graag willen doortrekken, zodat deze mensen dit kunnen uitgeven bij onze lokale ondernemers, waardoor het mes misschien aan twee kanten snijdt.

De **voorzitter**: En dat was de verrassing voor onze medewerkers.

Wethouder **De Bruijn**: Excuus, haal het maar van de band.

De **voorzitter**: Een klein detail; het is al laat, maar het is toch even opgemerkt.

Wethouder **De Bruijn**: Motie 218 gaat over in gesprek gaan met de bibliotheek over de benodigde investeringen. Ook dat willen wij gaan oppakken. Daar staan we dus ook positief tegenover.

Volgens mij heb ik mijn amendementen en moties behandeld, met excuus aan de gemeentesecretaris voor het verklappen van een verrassing.

De **voorzitter**: Ik vraag de heer Bremmer of hij het voorzitterschap formeel even van mij wil overnemen. Dan kom ik toe aan een paar punten over mijn portefeuille.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik vraag even schorsing, voorzitter. Nee hoor, ik zal de schorsing kort houden. Ik zeg toe.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Er is gevraagd naar de hulp aan de inwoners van Voorshoten die wat minder digitaal vaardig zijn. Ik kan u meedelen dat daar alle aandacht voor is, aan de balie maar ook aan de telefoon. Daar waar het nodig is, springen we bij en helpen we. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor ondernemers, want soms is de wirwar van aanvragen best fors, uiteraard zeker in de afgelopen anderhalf jaar. Daar hebben we alle aandacht voor. Dat betekent dat ook zij uiteraard gewoon de dienstverlening krijgen waarop ze recht hebben vanuit de gemeente.

Er zijn voor mij een motie en een amendement. Amendement 142 gaat over de stages. Het besluit zoals dat in het amendement is geformuleerd en de hele intentie daarvan dragen wij een warm hart toe. We zijn een van de grootste werkgevers van de gemeente. Daarmee heb je ook een verantwoordelijkheid en kun je mensen vooral ook iets meegeven en leren, maar het amendement in deze vorm is lastig uit te voeren, omdat het vraagt om het uit incidentele middelen financieren van structurele stage- en werkplekken. Vervolgens wordt aangegeven dat het binnen het personeelsbudget gezocht moet worden. Ik kan u verzekeren dat dat laatste niet mogelijk is. We hebben alle mankracht nodig. Omdat we alle twee de intentie hebben, zou ik dus willen vragen of het mogelijk

is om het amendement zo aan te passen dat we gaan voor structurele stages en werkplekken, dat we voor komend jaar een incidenteel budget ter beschikking stellen dat kan worden ingezet - ik zou bijna willen zeggen: als een soort aanmoediging - en dat we bij de Kadernota in juli volgend jaar terugkomen op welke structurele middelen daarvoor nodig zijn, indien wij de structurele stages en leerplekken willen behouden voor de gemeente Voorschoten. Dat is mijn vraag aan de indieners van het amendement.

Motie 214 over de burgerparticipatie c.q. de hoorzitting is aan het oordeel van de raad. Als de raad aangeeft dat hij dit wil evalueren en oppakken, gaan we in het presidium uiteraard verder spreken over hoe het verder moet en binnen welke termijn dit kan worden gerealiseerd.

De **voorzitter**: Is dit voor de eerste ondertekenaars van de motie en het amendement aanleiding om een opmerking te maken?

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik ga hier in de tweede termijn op in.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn van de raad. Enkele fracties hebben geen spreek-tijd meer. Ik stel voor dat we heel kort nagaan of er nog hele dringende punten zijn en om de in-breng van de fracties die geen tijd meer hebben, te bewaren voor de stemverklaring. Daar is uiter-aard alle ruimte voor. Ik ga de fracties langs voor een paar korte punten die er mogelijk nog zijn.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik zal weer proberen het zo kort mogelijk te houden. De extra subsidie die we aan de bieb willen besteden zodat zij haar normale taken kan uitvoeren, vind ik een prima voorstel. We benadrukken nogmaals dat er op een gegeven moment zelfs geen nieuwe boeken meer konden worden aangeschaft. Dat kwam alleen doordat we haar inderdaad te weinig subsidie betaalden. Dat is dus wel nog een heel belangrijk punt.

Voor de rest zal ik even ingaan op de ingediende amendementen en moties. Het amendement over de stages wil ik graag aanpassen conform wat u heeft gezegd. Ik denk dat ik het beste de griffie kan vragen om heel snel een aangepast amendement in elkaar te zetten en rond te sturen voor de besluitvorming. Ik weet niet of dat lukt.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de griffie. Is het nu rondgestuurd?

De heer **Urban**: Het is nu rondgestuurd.

De **voorzitter**: Het aangepaste amendement 142 is zojuist gemaïld.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Perfect. Dank u wel. Het gewijzigde amendement 142 luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/58228/266756,

overwegende dat:

- d. *in het Jaarverslag van het Regionaal Bureau Leerplicht van zowel Schooljaar 2019-2020 als 2020-2021 het volgende staat:
Er is een toename van voortijdig schoolverlaters vermeld – 45 in 2019 naar 51 in 2020 en nu 58 in 2021- zonder of met beperkt inkomen of met uitkering.
'Door de verzuimaanpak en vroegtijdige gesprekken op school, probeert het RBL schooluit-val te voorkomen. Als jongeren toch willen of moeten stoppen met hun opleiding, helpen wij hen waar mogelijk naar een andere opleiding. Als een startkwalificatie niet haalbaar blijkt, begeleiden wij ze naar een zo passend mogelijk alternatief. Dit kan bijvoorbeeld werk zijn, maar ook hulpverlening of lokale projecten waar jongeren zich verder ontwikkelen. Gemeenten hebben op die manier ook een belangrijke rol bij voortijdig schoolverlaters.';*
- e. *in de commissie Mens en Samenleving d.d. 14 januari 2021 unaniem positief geantwoord werd op de vragen:*

Deelt de commissie de mening van het CDA dat er kansen liggen om leerwerktrajecten te realiseren in een nieuwe ambtelijke organisatie?

En zo ja, dat dit ook onderdeel dient te zijn van een organisatiestructuur?;

- f. voor mbo-leerlingen leerwerkplekken creëren bij bijvoorbeeld de facilitaire dienst, ICT, Uitvoerend bedrijf, afdeling Archief een potentiële eerste invulling kan zijn;*
- g. het creëren van stageplekken voor hbo-leerlingen een impuls kan geven aan de kwaliteit en toekomstig invulling van ons ambtelijk apparaat;*
- h. de gemeente een voorbeeldfunctie heeft bij het creëren en aanbieden van stage- en leerwerkplekken;*
- i. bij jongeren die een uitkering ontvangen, de woongemeente van de jongere de regie heeft;*
- j. er vanuit het Rijk een loonkostensubsidie (LKS) beschikbaar is voor leerwerktrajecten;*
- k. er als werkgever via het UWV een subsidie lage-inkomensvoordeel (LIV) aangevraagd kan worden;*

Besluit:

De volgende beslispunten toe te voegen aan het besluit:

- 1. voor hbo- en mbo-studenten structurele stage- en leerwerkplekken te realiseren in onze nieuwe ambtelijke organisatie;*
- 2. het RBL te raadplegen m.b.t. hoe dit voor mbo-leerlingen het beste gerealiseerd kan worden;*
- 3. na realisatie van deze plekken actief in te zetten op bezetting van deze mbo-leerwerkplekken met Voorschotense jongeren / voortijdig schoolverlaters / uitkeringsgerechtigden;*
- 4. actief hbo-studenten te werven voor een stageplek in de organisatie welke aansluit bij hun studierichting maar ook een meerwaarde kent voor Voorschoten;*
- 5. hiervoor incidenteel een bedrag van € 50.000,- beschikbaar te stellen voor 2022, te dekken uit het begrotingsresultaat, en de raad medio 2022 te informeren over de mogelijkheid op welke wijze de structurele stage- en leerplekken gerealiseerd kunnen worden en daarbij het benodigde budget aan te geven."*

Dan motie 213 over de zelfbewoningsplicht. Ik heb gezien dat men in andere gemeenten inderdaad wel wat kan realiseren voor nieuwbouwwoningen. Daarbij zou het makkelijker zijn, maar het gaat nu in elk geval om de intentie om dit op te pakken, het onderzoek te gaan doen en te kijken wat er mogelijk is. Dan willen we inderdaad niet een verslag op 15 februari, maar alvast een voortgangsrapportage waarmee u aangeeft hoever u ermee bent, waarna we het een keer laten terugkomen in de commissie. Ik weet niet of u daarmee akkoord gaat; dat hoor ik straks wel. We zeggen dus niet dat we het op 15 februari precies willen weten, maar we willen in ieder geval wel weten wat er is gedaan en wat er mogelijk is. Ik heb het in Lisse gezien. Daar beperken ze het voorlopig tot de nieuwbouwwoningen. Ik denk dat dat het makkelijkste is, maar de intentie van de motie is volgens mij duidelijk, evenals uw intentie om dit op te pakken. Ik denk dat dit straks bij de stemming moet blijken als we tot een meerderheid komen, want hier zou nu geen meerderheid voor zijn.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ook ik wil ingaan op de amendementen en de moties, allereerst op amendement 138. We vinden het jammer dat de extra subsidie eigenlijk even snel via een amendementje wordt geregeld. Wij willen de wethouder verzoeken om met de raad in discussie te gaan over wat de mogelijkheden zijn in de bibliotheek en wat de bibliotheek werkelijk nodig heeft, want ik denk dat de situatie in de bibliotheek en de taken die de bibliotheek uitvoert en er extra bij krijgt, het waard zijn om met elkaar te bespreken of de financiën daarvoor passend zijn.

Vanzelfsprekend steunen wij amendement 139 over de rotonde. Zoals de wethouder zei: het had in de begroting moeten staan. We zijn zeker voor het aanpassen van de rotonde. Dus graag.

Wij staan positief tegenover amendement 147. We hebben alleen nog een zorg. We willen graag van de wethouder van Financiën weten of het mogelijk is om een reserve aan te leggen zonder dat we daar een concreet plan voor hebben. Het is vanwege de korte termijn wellicht geen issue, maar dat horen we graag.

Motie 212 gaat over de waardebonnen voor de klanten van de Voedselbank. Dat zijn geen acties waarvoor de VVD erg warmloopt. Het is een kleine groep. Het is een incidenteel ding. Het is ook de vraag of je mensen er echt mee helpt. Het enige waarvan we positief worden, is dat het uitgegeven wordt bij onze ondernemers, maar dat is dan ook alles. Wij zullen niet voor die motie stemmen.

Wij begrijpen het indienen van motie 213 over de zelfbewoningsplicht en wij begrijpen dat er zeker in deze woningmarkt absoluut een belang is. We hebben wel veel moeite met het punt van het aanpakken van bestaande bouw, want daarmee kom je aan eigendomsrechten van mensen. Dat moet je niet willen. Voor nieuwbouw kunnen we ons goed voorstellen dat we deze zaken regelen.

Wij zijn ook zeer positief over motie 217 met betrekking tot de Kruispuntkerk.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij hebben in de raadsvergadering over de Kaderbrief een toezegging gedaan. Die gaan we nu invullen. In de inbreng bij de behandeling van de Kaderbrief hebben we onze zorgen geuit over de toen voorgestelde aanpassing van de reserveringen voor prijsindexaties. De toezichthouder heeft daar inmiddels opmerkingen over gemaakt. Zonder bijbehorende bezuinigingsvoorstellen beschouwt de provincie de halvering van de prijsindexatie niet als reëel. Het college draait nu het voorstel terug. Wij willen vaststellen dat de fractie van ONS Voorschoten al in juli had aangegeven de aanpassingen in de prijsindexatie niet reëel te vinden. We zouden daar nu op terugkomen. Dat hebben we bij dezen gedaan. Gelukkig hoeven we daarover geen discussie meer te voeren, want het huidige collegevoorstel heeft dit punt aangepast.

Wat ons amendement 139 over de veiligheid van de rotonde voor het gemeentehuis betreft: de veiligheid is ons echt een doorn in het oog. Als je een uurtje gaat staan kijken en die kinderen op die fietsjes over de fietsersbaan ziet scheuren ... Laat ons alstublieft weten hoeveel meer het kost, maar we moeten het wel doen, want het is daar echt heel erg gevaarlijk.

Een vraag aan het CDA over motie 213: we hebben begrepen dat de wethouder hier het nodige in ziet en dat hij alleen vraagt om de termijn van 15 februari 2022 eraf te halen. Ik heb niet begrepen of dat aangepast gaat worden. We hebben vanmorgen op de radio de wethouder van Lisse hierover kunnen horen. Het lijkt echt iets te zijn wat breed gedragen wordt.

Wat motie 210 over de fietsgemeente betreft: we vinden het echt een sympathiek idee. Tweeën-half of drie jaar geleden is er in de raad in een technische sessie een presentatie geweest over een behoorlijke integrale aanpassing van wat wij aan fietspaden, fietsbruggen en fietsstoplichten in Voorschoten hebben. Het ging toen om vele miljoenen. Daar is om die reden niks van terechtgekomen. Het idee en de richting vinden we heel sympathiek, maar we moeten ons realiseren dat de slagkracht natuurlijk beperkt is. Het valt dus te betwijfelen of we op dit punt Olympisch kampioen worden, maar we steunen de motie zeker.

De **voorzitter**: De heer Deuzeman, de heer Maassen, de heer Andringa en de heer De Graaf hebben geen spreektijd meer.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik wil nog even aandacht geven aan mijn eigen amendement, want dat is laat ingediend. Dat hebben jullie waarschijnlijk dus niet helemaal goed gelezen. Ik heb meerdere fracties horen zeggen dat de ozb te hoog is. Ik wil de ozb gewoon alleen voor volgend jaar een keer bevriezen. We hebben een overschot aan inkomsten. Ik zag dat de Najaarsnota ook € 1 miljoen over had. Ik vind eigenlijk dat dit een keer terug moet vloeien naar de inwoners. Ik hoop dat jullie daarmee instemmen. Dat is amendement 146.

Voor de rest sta ik al onder veel amendementen en moties. Daar stem ik dus gewoon voor.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik heb nog een punt over het fietspadenplan. We realiseren ons dat aan de motie inderdaad heel wat kosten verbonden zijn, zoals werd gezegd. Ik vergat het zojuist te zeggen, maar het gaat natuurlijk ook om de aanpak in de toekomst: als er wegen veranderd moeten worden, kunnen de fietspaden verbreed worden. Dat kun je niet op korte termijn doen, maar de strekking van de motie is dat we naar een fietsvriendelijke gemeente willen. Als daar kosten aan verbonden zijn, moeten we uiteraard goed daarnaar kijken, maar het gaat nu om de intentie.

De **voorzitter**: We gaan naar het college voor de beantwoording van nog enkele vragen.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. De vraag van het CDA om een tussenstand in februari is akkoord. Op de vraag van de VVD of die reserve mogelijk is zonder dat daar plannen voor zijn, is het antwoord bevestigend.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Toch heel kort over de fietsgemeente. We zijn in gesprek met heel veel partijen. We willen ook goed investeren. Bij de provincie krijgen we veel geld. We zijn met het Rijk in gesprek. We zijn nadrukkelijk in gesprek met de gemeente Leiden, maar bijvoorbeeld ook over de verbreding van de A4 komen er gesprekken over de vraag of daar geld kan komen voor de fiets. We hebben dus absoluut heel veel aandacht hiervoor. Ook bij de vernieuwing van wegen is dit een belangrijk onderdeel. U zegt dat het gaat om de geest van de motie, maar dat staat er niet. Daarmee wordt het wel vervelend voor degenen die hier vanavond niet zijn. Er staat echt dat Voorschoten een fietsgemeente moet worden. Dat is echt iets anders.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik heb één vraag van de VVD over de bibliotheek en de subsidie. De vraag was of we een keer een discussie kunnen hebben over de taken van de bibliotheek en de kosten die daartegenover staan. We hebben eigenlijk al in de planning om de bibliotheek uit te nodigen bij ons in de commissie en gewoon eens te praten over wat zij allemaal doet en waarvoor zij dus budget en bekostiging nodig hebben. Ik denk dus dat wij u op uw wenken kunnen bedienen.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

Burgemeester **Stemerink**: Voorzitter. Ik reageer kort op het aangepaste amendement. Ik kan aangeven dat we het aangepaste amendement 142 kunnen uitvoeren en dat we bij de Voorjaarsnota terugkomen op de structurele inbedding ervan en op de kosten die daaraan verbonden zijn.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Dank u wel.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

De **voorzitter**: We zijn aan het eind gekomen van de tweede termijn van de zijde van het college.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Volgens mij moeten we met elkaar vaststellen wat we doen met de tekst van motie 213. Ik heb begrepen dat de wethouder er wel iets in ziet, maar hij verzocht om die termijn eruit te knippen. Hebben we dat nou gedaan? Dat heb ik niet gehoord van het CDA.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Volgens mij hebben we samen met de wethouder geconcludeerd dat die termijn niet haalbaar is, maar dat we wel een tussenrapportage krijgen. Dat is net toegezegd en daar gaan we mee akkoord.

De **voorzitter**: Voor de zorgvuldigheid: de tekst van de motie wordt aangepast bij beslispunt 3. "Hiervan verslag uit te brengen aan de raad voor 15 februari 2022" wordt veranderd in "Hiervan een tussenrapportage uit te brengen aan de raad voor 15 februari 2022". Heb ik dat goed begrepen?

De heer **Zoetemelk** (CDA): Dat klopt, voorzitter. De gewijzigde motie 213 luidt:

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 november 2021,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- l. er een tekort is aan betaalbare woningen in Voorschoten voor jongeren en starters op de woningmarkt;*
- m. bij verkoop van betaalbare particuliere woningen (onder € 450.000) in Voorschoten vaak een investeerder deze aankoopt om na verbouwing weer te verkopen met winst;*
- n. investeerders over middelen beschikken die het mogelijk maken om zonder voorwaarden te kopen en/of hoger te bieden;*
- o. de verkoopprijs na verbouwing niet meer binnen de categorie betaalbare woning valt;*
- p. deze prijsontwikkeling een domino-effect heeft op de verkoopprijs van volgende in de verkoop komende woningen van eenzelfde type;*

overwegende dat een zelfbewoningsplicht ervoor zorgt dat de koper een verplichting heeft om zelf in de woning te gaan wonen en dat deze clause ervoor zorgt dat een woning niet aangeschaft kan worden om te verhuren ('buy to let');

verzoekt het college een voorstel aan de raad voor te leggen waarin het volgende is uitgewerkt:

- 1. bij nieuwe koopwoningen te realiseren op grond van de gemeente standaard in de voorwaarden een zelfbewoningsplicht met kettingbeding op te nemen;*
- 2. bij nieuwe projecten op grond van private partijen, indien juridisch mogelijk, een zelfbewoningsplicht met kettingbeding op te nemen in een anterieure overeenkomst;*
- 3. te onderzoeken of het ook mogelijk is een zelfbewoningsplicht in te voeren voor bestaande bouw (dus bij koop tot € 450.000) en hiervan een tussenrapportageverslag uit te brengen aan de raad vóór 15 februari 2022;*
(Opmerking: Uitzondering hierop zou kunnen zijn wanneer het betreft een aankoop van een woning welk men wil verhuren aan eerste- of tweedegraadsfamilieleden.),

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: De griffie mailt het ook rond voor het nageslacht, zodat we weten waarover we hebben gestemd.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik zou graag een paar tellen schorsen om even met mijn fractie te overleggen over de stemmingen.

De **voorzitter**: Dat is goed. Hoelang denkt u nodig te hebben?

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Maximaal vijf minuten.

De **voorzitter**: Dan is de vergadering geschorst tot 01.30 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Het is 01.30 uur geweest, een mooi tijdstip om over te gaan tot de besluitvorming. We stemmen eerst over de amendementen, daarna over het raadsvoorstel en dan over de moties.

In stemming komt amendement 138 (Subsidie bibliotheek) van ONS Voorschoten, de PvdA, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks, de SP en D66.

Het amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt amendement 139 (Rotonde Raadhuislaan) van ONS Voorschoten, de PvdA, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks en de SP.

Het amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt amendement 140 (Nieuwbouw Fortgensschool) van het CDA, de PvdA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks en D66.

Het amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt amendement 141 (Eerlijke verdeling lokale belastingen) van de SP.

Het amendement wordt verworpen met 1 stem tegen 16 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fractie van de SP ervoor heeft gestemd en dat de overige fracties ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement 142 (stages) van het CDA, de PvdA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, GroenLinks en D66.

Het gewijzigde amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt amendement 143 (Cultuurcoach) van de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk, ONS Voorschoten, het CDA en de SP.

Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen tegen 4 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, het CDA, D66, de PvdA, de SP en Voorschoten Lokaal Sterk ervoor hebben gestemd en dat de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 145 (reserve Sociaal Domein) van de SP.

Het amendement wordt verworpen met 1 stem tegen 16 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fractie van de SP ervoor heeft gestemd en dat de overige fracties ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 146 (Ozb) van Voorschoten Lokaal Sterk.

Het amendement wordt verworpen met 2 stemmen tegen 15 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van Voorschoten Lokaal Sterk en de SP ervoor hebben gestemd en de overige fracties ertegen.

In stemming komt amendement 147 (Culturele accommodatie) van D66, GroenLinks en de SP.

Het amendement wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 5 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, D66, de VVD en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk en de PvdA ertegen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel inzake de Programmabegroting 2022 en de daarbij behorende belastingverordeningen.

Het geamendeerde voorstel wordt aangenomen met 16 stemmen tegen 1 stem, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA, D66, de VVD en de PvdA ervoor hebben gestemd en dat de fractie van de SP ertegen heeft gestemd.

In stemming komt motie 210 (Voorschoten fietsgemeente 2026) van de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk, ONS Voorschoten, D66 en het CDA.

De motie wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 7 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van GroenLinks en de VVD ertegen.

In stemming komt motie 211 (Participatie Tafeltjesavond) van het CDA, de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk en ONS Voorschoten.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 212 (Waardebon klanten Voedselbank) van GroenLinks, het CDA, de SP en de PvdA.

De **voorzitter**: Er is opgemerkt dat deze motie formeel niet bij de begroting hoort, maar we gaan er om allerlei redenen vanavond toch maar over stemmen.

De motie wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 5 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, het CDA, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van Voorschoten Lokaal Sterk en de VVD ertegen.

In stemming komt de gewijzigde motie 213 (Zelfbewoningsplicht particuliere woning) van het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk, de PvdA, ONS Voorschoten en de SP.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Wij steunen deze motie, maar wel met de kanttekening dat we van het college echt een goede analyse verwachten, ook over hoe groot dit probleem daadwerkelijk is. Want we snappen wel dat er een verschil is tussen steden waar grote investeerders enorme rijtjes van huizen opkopen en de Voorschotense situatie, waar dit vooral over bijvoorbeeld expats zal gaan. Met die kanttekening steunen wij deze motie.

De gewijzigde motie wordt aangenomen met 13 stemmen tegen 4 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en dat de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

In stemming komt motie 214 (Burgerparticipatie c.q. hoorzitting) van de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk en GroenLinks.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ik vind het gewoon vreemd dat we in de raad besluiten over iets wat volgens mij in het presidium besproken moet worden. Volgens mij bespreken we dit in het presidium. In het dictum van deze motie staat dat we als raad een uitspraak doen over iets wat in het presidium besproken moet worden. Ik vind dat een hele rare situatie. Volgens mij kan ik daar om die reden niet echt voor zijn.

De motie wordt aangenomen met 14 stemmen tegen 3 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA, VVD en de PvdA ervoor hebben gestemd en de fracties van D66 en de SP ertegen.

In stemming komt motie 215 (Totstandkoming nota van wijziging bij begroting 2022) van de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten en Voorschoten Lokaal Sterk.

De motie wordt verworpen met 7 stemmen tegen 10 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, het CDA en de PvdA ervoor hebben gestemd en de fracties van GroenLinks, D66, de VVD en de SP ertegen.

In stemming komt motie 216 (Rioolbelasting) van de SP, GroenLinks, het CDA, ONS Voorschoten en de PvdA.

De motie wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 5 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, het CDA, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van Voorschoten Lokaal Sterk en de VVD ertegen.

In stemming komt motie 217 (Locatie Kruispuntkerk) van D66, GroenLinks en de SP.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik weet dat het laat is, maar dit kunnen we echt niet doen. Dat wil ik motiveren. De eigenaar van de Kruispuntkerk heeft zich uitermate ingespannen om met een voorstel te komen zoals dat op 10 december vorig jaar door de raad is afgeschoten. Daar heeft hij heel veel tijd en geld in gestopt. Sindsdien is hij teleurgesteld. Er zijn nog wel wat contacten geweest, maar hij is teleurgesteld omdat het college niet voldoende zijn best heeft gedaan om een brug te bouwen om verder door te gaan. We weten dat zijn standpunt is: laat het college nu maar op mij afkomen. Dat kunnen we allemaal lezen. Ik vind het geen pas hebben dat we midden in de raad een inwoner van Voorschoten met z'n allen gaan oproepen om eindelijk eens een keer iets te gaan doen. Dat is echt buiten alle verhoudingen. Ik ben hier fel tegen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit me daarbij aan. Tevens is het voor mij niet doenlijk om op dit moment de in de motie opgenomen uitspraak te doen - ook al is het niet in het dictum, dus slechts van relatieve betekenis - dat het gemeentelijk erfgoedbeleid zich niet laat verenigen met het slopen van de monumentale Kruispuntkerk. Dat is volstrekt prematuur.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Alleen om een beeld recht te zetten, want ik begrijp heel goed wat de heer Van der Elst zegt: de strekking van de motie is bepaald niet dat de eigenaar nu eens een keer met iets zou moeten komen. Zeker niet.

De **voorzitter**: We geven hier stemverklaringen en voeren geen debat. Dus graag een stemverklaring over de motie die voorligt.

De heer **Andringa** (D66): De reden waarom ik voor de motie ga stemmen, is dat ze niet een verwijt aan de eigenaar is dat hij eindelijk met iets moet komen. Verre van dat, want we vinden het fantastisch dat hij al vergaande plannen heeft ontwikkeld voor de ontwikkeling van commerciële ruimten, woningbouw en horeca, zoals we dat onder andere in de quickscan van bbn en het schetsontwerp hebben gezien. Hij heeft in zijn brief aan de raad ook aangegeven dat hij graag duidelijkheid wil over wat de raad nou van hem verwacht. Dit is bedoeld om tegemoet te komen aan zijn wens om die duidelijkheid te bieden, zodat hij zijn mooie plannen, waar hij allang mee bezig is, daadwerkelijk kan ontwikkelen. Dat is de intentie. Vanuit die intentie steun ik deze motie.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het klinkt bijna raar, maar een van de belangrijkste redenen waarom de SP voor deze motie stemt, is dat duidelijk wordt vastgesteld dat er in het monumentenbeleid geen ruimte is voor het slopen van monumenten.

De motie wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 7 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de VVD en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk en het CDA ertegen.

In stemming komt motie 218 (Investeren bibliotheek) van GroenLinks, D66 en de SP.

De motie wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 5 stemmen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van GroenLinks, Voorschoten Lokaal Sterk, D66, de VVD, de SP en de PvdA ervoor hebben gestemd en de fracties van ONS Voorschoten en het CDA ertegen.

De **voorzitter**: Hierbij sluit ik de stemming en agendapunt 4 over de Programmabegroting 2022. Ik dank alle medewerkers bij de gemeente die hier de afgelopen tijd ongelofelijk hard aan hebben gewerkt. Veel dank ook aan hen namens uw raad.

5. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Er ligt geen voorstel voor.

6. Sluiting

De **voorzitter**: Ik wil u danken voor deze avond en uw uithoudingsvermogen. Ik wens u een goede en fijne nachtrust toe. Slaap lekker straks. Dank u wel.

De voorzitter sluit om 01.51 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 3 februari 2022.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stemerding